

การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

นันทมาศ มัลลย์ทอง

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)**

คณะพัฒนาสังคม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2548

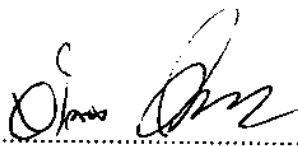
การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

นันทมาศ มาลัยทอง

คณะพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)

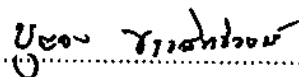
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....

ประธานกรรมการ

(ดร. จำลอง ไพธิบุญ)

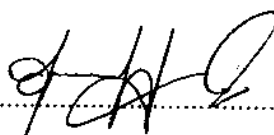
รองศาสตราจารย์.....

กรรมการ

(ดร. บุญจง ชาวลีทริวงษ์)

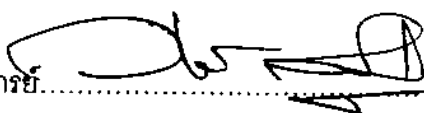
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....

กรรมการ

(ดร. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์)

อาจารย์.....

คณบดี

(วิชัย รูปคำดี)

วันที่...4...ตุลาคม พ.ศ. 2548

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาวนันทมาศ มาลัยทอง
ชื่อปริญญา	:	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)
ปีการศึกษา	:	2548

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและประเมินประสิทธิผลของกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง 2) เสนอแนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง โดยได้ศึกษาในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง 11 จังหวัด ตามแนวชายแดนของประเทศไทย รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 250 ตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้างในภาพรวมมีความเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับสูง สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบ F - test พบว่า โครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่มีปัจจัยนำเข้าในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

แนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น มีดังนี้ 1) ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน 2) เพิ่มจำนวนบุคลากรใน

(4)

พื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอ 3) สนับสนุนงบประมาณในบางพื้นที่ 4) จัดกิจกรรมสร้างความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง 5) เสริมสร้างประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์ 6) ประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 7) ดำเนินการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 8) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และ 9) จัดสนทนากลุ่ม

ABSTRACT

Title of Thesis : Evaluation of Lymphatic Filariasis Disease Elimination
Project Mechanism
Author : Miss Nantamas Malaitong
Degree : Master of Science (Environmental Management)
Year : 2005

The objectives of this study were: 1) to study and evaluate the effectiveness of Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project mechanism and to study factors related to the output of Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project; 2) to suggest the way to improve efficiency of Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project mechanism. Data collecting was conducted by using questionnaires and survey forms. The 250 samples were composed of villages' public health volunteers, Tambol Administration Organizations' officers, public health officers at district and provincial levels, Tambol health centre officers, Contacting Unit of Primary Health Care staff, officers at the Regional Offices of Diseases Control and Prevention, officers at the Vector - Borne Diseases Control Centre and at the Bureau of Vector - Borne Diseases. Areas of study covered both transmission areas and non - transmission areas in 11 provinces of Thailand's border.

The result of this study indicated that the overall inputs, process, and context of the Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project in transmission areas and non transmission areas were highly appropriate and sufficient. The result of hypothesis testing by F – test showed that level of inputs at district levels had significant relationship with the outputs of the project at $\alpha = 0.05$ level.

The suggestions for improving the Lymphatic Filariasis Disease Elimination Project mechanism for more efficiency and effectiveness were: 1) giving more attention on the personnel, 2) increasing the personnel where it is needed, 3) supporting budgets in some specific areas, 4) setting activities for disseminating knowledge about Lymphatic Filariasis Disease, 5) improving the efficiency of public relation, 6) coordinating among all relevant organizations, 7) monitoring and evaluating the process continuously, 8) adopting the information technology and 9) arranging the focus group discussions.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำลอง โพธิ์บุญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญจง ขาวสิทธิวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุก ๆ ท่านในหลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะพัฒนาสังคม ที่ได้อุทิศตนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และสนับสนุนให้การศึกษาตลอดมา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพัฒนาสังคมทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานระหว่างการศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม รุ่น 8 ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและเป็นที่กำลังใจที่ดีในระหว่างการศึกษา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้โอกาสและสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ข้าพเจ้าเสมอมา และขอบคุณน้องชายที่เป็นส่วนหนึ่งของแรงผลักดันทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาต่อ

นันทมาศ มาลัยทอง

กันยายน 2548

สารบัญ

	หน้า
<u>บทคัดย่อ</u>	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(15)
 <u>บทที่ 1</u> บทนำ	 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
<u>บทที่ 2</u> แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	c2-1 4
2.1 โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	4
2.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง	7
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	15
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโครงการ	20
2.5 <u>แนวคิดและทฤษฎี</u> เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ	c2-2 28
2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติ	33
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
<u>บทที่ 3</u> กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย	46
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	46
3.2 สมมติฐานการวิจัย	48
3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	48

3.4	นิยามเชิงปฏิบัติการ		49
3.5	วิธีการวิจัย		50
3.6	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง		51
3.7	ตัวชี้วัดและแผนการประเมิน		56
3.8	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		61
3.9	เกณฑ์การวัด		63
3.10	การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		71
3.11	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล		72
3.12	การวิเคราะห์ข้อมูล		73
บทที่ 4	ผลการศึกษา	c4-1	74 c4-2u.120
4.1	ผลการศึกษาเชิงพรรณนา		75 c4-2u.174
4.2	ผลการศึกษาการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนิน โครงการกำจัดโรคเท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง		187
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		194
5.1	สรุปผลการวิจัย		195
5.2	อภิปรายผล		201
5.3	ข้อเสนอแนะ		209
บรรณานุกรม			214
ภาคผนวก			220
ภาคผนวก ก	แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุข อำเภอ/จังหวัด เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับ ปฐมภูมิ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง และเจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค (แบบ ก.)	q-1	221
ภาคผนวก ข	แบบสอบถามสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (แบบ ข.)	q-2	232
ภาคผนวก ค	แบบสำรวจ		241
ประวัติผู้เขียน			244

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	53
3.2 พื้นที่ที่ทำการเก็บตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	54
3.3 ตัวชี้วัดและแผนการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	56
3.4 ระดับน้ำหนักของปัจจัยนำเข้าแต่ละด้าน	67
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	84
4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	87
4.3 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	90
4.4 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	94
4.5 ระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	96
4.6 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	98
4.7 ระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	100
4.8 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	102
4.9 ระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	104

4.10	ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	106
4.11	ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	109
4.12	ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	111
4.13	ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	114
4.14	ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	116
4.15	ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	119
4.16	การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	121
4.17	ระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	124
4.18	การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	126
4.19	ระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	129
4.20	การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	131

4.21	ระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	134
4.22	การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	136
4.23	ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	140
4.24	การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	142
4.25	ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	146
4.26	การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	148
4.27	ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	152
4.28	การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	154
4.29	ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	155
4.30	การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	157
4.31	ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	158
4.32	การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	160
4.33	ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	161

4.34 จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ	162
4.35 การสรุปผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	163
4.36 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	166
4.37 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	167
4.38 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	169
4.39 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	170
4.40 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	172
4.41 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	173
4.42 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	175
4.43 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	178
4.44 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	180
4.45 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	182
4.46 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	184
4.47 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง	186

4.48 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัด โรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรค เท้าช้าง	188
4.49 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัด โรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรค เท้าช้าง	189
4.50 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัด โรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงาน ตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	190
4.51 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัด โรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงาน ตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	191
4.52 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัด โรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัด โรคเท้าช้าง	192
4.53 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัด โรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัด โรคเท้าช้าง	193
5.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรค เท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	201

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประชุมกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป	17
2.2 วงจรการบริหารโครงการ (Project Cycle)	24
2.3 องค์ประกอบของทัศนคติ	37
3.1 กรอบแนวคิดการประชุมกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	47
5.1 ปัจจัยที่มีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่เป็น แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	210
5.2 แนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	213

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคเท้าช้างหรือที่เรียกว่า Lymphatic Filariasis หรือ Elephantiasis พบมากในเขตร้อน และเขตร้อน (Subtropic) ได้แก่ อินเดีย พม่า มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย จีนตอนใต้ ญี่ปุ่น เกาหลี และแอฟริกา สำหรับประเทศไทยพบได้แทบภาคใต้และบริเวณใกล้ชายแดนพม่า ในปัจจุบันทั่วโลกมีคนติดเชื้โรคเท้าช้างประมาณ 120 ล้านคน และมีความพิการประมาณ 40 ล้านคน โรคนี้เกิดจากพยาธิตัวกลมที่พบบ่อย คือ เชื้อ *Wuchereria bancrofti* และ *Brugia malayi* ซึ่งอาศัยอยู่ในคนเท่านั้น เชื้อจะเข้าท่อน้ำเหลือง ต่อมน้ำเหลือง และจะอยู่ในร่างกายคนได้ 4 - 6 ปี และออกลูกออกหลานเป็นล้านตัวเข้ากระแสเลือด ยุงกัดคนที่เป็นและรับเชื้อไป เมื่อไปกัดคนอื่นจะปล่อยเชื้อเข้าสู่คนอื่นอีกต่อหนึ่ง (ทีมงานสุขภาพสยาม, 2546)

คนที่เป็นโรคเท้าช้างจะมีการอักเสบของทางเดินต่อมน้ำเหลือง และทำให้เกิดการอุดตัน เมื่อเป็นเช่นนี้ น้ำเหลืองจากส่วนปลายก็จะไหลกลับเข้ากระแสเลือดไม่ได้ อวัยวะส่วนนั้นก็จะมีการบวมโตในที่สุด ตัวอ่อนของพยาธิชนิดนี้ มีวงจรชีวิตในคนและยุง โดยเมื่อยุงกัดผู้ที่มีเชื้อพยาธินี้ ตัวอ่อนของพยาธิจะเข้าไปในกระเพาะยุง ออกไปเติบโตในกล้ามเนื้อ และเคลื่อนที่ไปอยู่ที่ปากยุง เมื่อยุงกัดคน พยาธิก็จะไชเข้าสู่คนทางแผลยุงกัดเข้าสู่ระบบน้ำเหลือง แล้วเดินทางไปยังบริเวณต่อมน้ำเหลืองที่บริเวณขาหนีบ รักแร้ หรือหลังช่องท้อง เพื่อพัฒนาเป็นตัวโตเต็มวัยและจะคงอยู่ในร่างกายคนได้ ตั้งแต่ 5 - 40 ปี หลังจากนั้นก็จะผสมพันธุ์ให้กำเนิดตัวอ่อนกลับเข้ากระแสเลือดรอการกลับเข้าสู่วงจรชีวิตในยุงอีกครั้งหนึ่ง โดยระยะนี้ผู้ที่มิใช่พยาธิอาจแพร่กระจายเชื้อได้นาน 3 - 12 เดือน สำหรับยุงที่เป็นพาหะนำโรค ได้แก่ ยุงเสือ ยุงลาย และยุงรำคาญ ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในประเทศไทย (สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา, 2547)

โรคเท้าช้างเป็นโรคติดต่อที่ยังเป็นปัญหาสาธารณสุขในบางพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะตามแนวชายแดนที่ติดกับประเทศพม่า และทางภาคใต้ การควบคุมโรคที่ผ่านมานับว่าประสบความสำเร็จ โดยอัตราการตรวจพบพยาธิโรคเท้าช้างในโลหิตได้ลดลงตามลำดับ จากร้อยละ 3.16 ใน

ปี พ.ศ. 2504 ที่เริ่มดำเนินการควบคุม เหลือเพียงร้อยละ 0.19 ในปี พ.ศ. 2545 จากสถานการณ์ดังกล่าว กรมควบคุมโรคจึงได้จัดทำโครงการกำจัดโรคเท้าช้างเพื่อกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจนไม่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขได้ภายในปี พ.ศ. 2549 หรือเมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) และองค์การอนามัยโลกได้จัดให้โรคเท้าช้างอยู่ในกลุ่มโรคที่สามารถจะกำจัดให้หมดไปได้ เนื่องจากมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่ใช้ในการกำจัดโรคเท้าช้าง นอกจากนี้ การกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2549 ก็สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การอนามัยโลกที่จะกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจากโลกภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) ซึ่งหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบหมายงานด้านนี้ คือ กลุ่มโรคเท้าช้าง สำนักโรคติดต่อภายในโดยแมลง กรมควบคุมโรค (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2543)

โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อกำจัดโรคเท้าช้างและลดพยาธิสภาพของผู้ป่วยปรากฏอาการ โดยมีเป้าหมาย คือ จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในช่วงเวลา 5 ปี หลังจากดำเนินงานไม่เกิน 1 ต่อประชากร 1,000 คน และผู้ป่วยปรากฏอาการทุกคนได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี ระยะเวลาการดำเนินการของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างอยู่ในปี พ.ศ. 2544 – 2555 โดยดำเนินการในพื้นที่ 11 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ ระนอง และนราธิวาส โครงการกำจัดโรคเท้าช้างมีการกำหนดกลยุทธ์ กลวิธี และกิจกรรมหลักต่าง ๆ ภายใต้งบประมาณของโครงการทั้งสิ้นจำนวน 12,471,000 บาท

ในปัจจุบันโครงการกำจัดโรคเท้าช้างได้ดำเนินการมาแล้วประมาณ 3 ปี โดยมีการกำหนดกลไกการบริหารจัดการโครงการตั้งแต่ระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล จนถึงระดับหมู่บ้าน ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพของกลไกการบริหารจัดการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินนี้ จะเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจากประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและประเมินประสิทธิผลของกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1.2.2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรที่ทำการศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง

1.3.2 ระยะเวลาการศึกษา

การศึกษานี้ใช้เวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 6 เดือน คือ เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2548 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ข้อมูลสำคัญและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้จากผลการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1.4.2 แนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า ทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

- 2.1 โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
- 2.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโครงการ
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- 2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เพื่อกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2549 โดยมีรายละเอียดของโครงการ ดังนี้

2.1.1 หลักการและเหตุผล

โรคเท้าช้างเป็นโรคติดต่อที่ยังเป็นปัญหาสาธารณสุขในบางพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะตามแนวชายแดนที่ติดกับประเทศพม่า และทางภาคใต้ การควบคุมโรคที่ผ่านมานับว่าประสบความสำเร็จ โดยอัตราการตรวจพบพยาธิโรคเท้าช้างในโลหิต ลดลงตามลำดับจากร้อยละ 3.16 ในปี พ.ศ. 2504 ที่เริ่มดำเนินการควบคุมเหลือเพียงร้อยละ 0.19 ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดที่ยังเป็นแหล่งแพร่เชื้อเหลืออยู่เพียงบางพื้นที่ใน 8 จังหวัด จากเดิมที่เคยมีอยู่ถึง 16 จังหวัด

จากสถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทยควรที่จะกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจนไม่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขได้ภายในปี พ.ศ. 2549 หรือเมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) และองค์การอนามัยโลกได้จัดให้เท้าช้างอยู่ในกลุ่มโรคที่สามารถกำจัด

ให้หมดไปได้ เนื่องจากมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่ใช้ในการกำจัดโรคเท้าช้าง นอกจากนี้ การกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2549 ก็สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การอนามัยโลกที่จะกำจัดโรคเท้าช้างให้หมดไปจากโลกภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ.2563)

2.1.2 วัตถุประสงค์

2.1.2.1 เพื่อกำจัดโรคเท้าช้าง

2.1.2.2 เพื่อลดพยาธิสภาพของผู้ป่วยปรากฏอาการ

2.1.3 เป้าหมาย

2.1.3.1 จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในช่วงเวลา 5 ปี หลังจากดำเนินงานไม่เกิน 1 ต่อประชากร 1,000 คน

2.1.3.2 ผู้ป่วยปรากฏอาการทุกคนได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี

2.1.4 ระยะเวลาการดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2544 เตรียมการ

ปีงบประมาณ 2545 – 2549 ดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2550 ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ

2.1.5 พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ 11 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ ระนอง และนราธิวาส

2.1.6 กลยุทธ์

2.1.6.1 ให้ประชาชนมีความรู้ สามารถป้องกันโรคเท้าช้าง

2.1.6.2 ให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และตื่นตัวเข้าร่วมกิจกรรมและรับประทานยารักษากลุ่ม

2.1.6.3 ประชาชนมีส่วนร่วมจ่ายยา Diethylcarbamazine Citrate (DEC) + Albendazole single dose ปีละ 1 ครั้ง

2.1.6.4 ผู้ป่วยโรคเท้าช้าง ปรากฏอาการได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี

2.1.6.5 ประเมินผลการควบคุมโรคระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการ

2.1.6.6 เฝ้าระวังด้านกีฏวิทยา

2.1.6.7 ควบคุมรังโรคในสัตว์

2.1.7 กลวิธี

2.1.7.1 อบรมอาสาสมัคร

2.1.7.2 ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น

2.1.7.3 จัดสัปดาห์รณรงค์กำจัดโรคเท้าช้าง เพื่อจ่ายยารักษาในกลุ่ม โดยใช้อาสาสมัคร (ผู้นำชุมชน ครู ตำรวจตระเวนชายแดน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ฯลฯ)

2.1.7.4 จัดตั้งคลินิกดูแลผู้ป่วยโรคเท้าช้างปรากฏอาการ

2.1.7.5 เจาะโลหิตประชากรในพื้นที่ตัวแทนของทุกจังหวัด

2.1.7.6 จับยุงฝ่าหาตัวอ่อนพยาธิและปฏิกิริยาลูกโซ่โพลีเมอเรส (Polymerase Chain Reaction: PCR)

2.1.7.7 เจาะโลหิตติดตามควบคุมโรคแมว

2.1.8 กิจกรรมหลัก

2.1.8.1 การผลิตองค์ความรู้ วิจัย วิจัยประเมินผล พัฒนารูปแบบ/เทคโนโลยี/พัฒนามาตรฐานแนวทางการดำเนินงาน	300,000 บาท
2.1.8.2 การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีแก่บุคลากร	940,000 บาท
1) การประชุม การอบรม สัมมนาแก่บุคลากรทางการแพทย์	390,000 บาท
2) การพัฒนาศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	150,000 บาท
3) การผลิตและเผยแพร่สื่อคู่มือทางวิชาการ	400,000 บาท
2.1.8.3 การดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคที่เป็นนโยบายและเป้าหมายเฉพาะ	8,131,000 บาท
2.1.8.4 การให้ความรู้ และสร้างความตระหนักแก่ประชากร	
กลุ่มเป้าหมาย	3,102,000 บาท
1) การประชุม อบรม สัมมนา แก่ประชาชน	792,000 บาท
2) ผลิตสื่อ/เผยแพร่ประชาสัมพันธ์	1,310,000 บาท
3) รณรงค์ประชาสัมพันธ์	1,000,000 บาท
รวม	12,471,000 บาท

2.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง

โรคเท้าช้าง (Lymphatic Filariasis) หรือโรคฟิลาเรีย (Filariasis) หรือ Elephantiasis เป็นโรคติดต่อของมนุษย์และสัตว์พบในหลายประเทศแถบเขตร้อน เช่น ทวีปแอฟริกา เอเชีย อเมริกาใต้ หมู่เกาะแปซิฟิก และหมู่เกาะอินเดียตะวันออก สำหรับประเทศไทยพบได้แถบภาคใต้ ชายแดนใกล้พม่า โรคเท้าช้างเป็นโรคติดต่อที่เกิดจากพยาธิตัวกลมขนาดเล็กคล้ายเส้นด้าย จัดอยู่ใน Superfamily Filarioidea อาศัยอยู่ในระบบน้ำเหลือง เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน (Zoonotic Disease) ที่สำคัญโรคหนึ่ง เชื้อพยาธิเกือบจะทุกระยะมีการพัฒนาในสัตว์ที่เป็นรังโรค (Animal Reservoir) แล้วมีการแพร่เชื้อไปยังโฮสต์อื่น ๆ โดยมียุงบางชนิดเป็นโฮสต์กึ่งกลาง (Intermediate Host) เพื่อการเจริญเติบโตและการสืบพันธุ์ต่อไป อาการสำคัญของโรค คือ มีการอักเสบของต่อมน้ำเหลืองและทางเดินน้ำเหลือง ทำให้อวัยวะบางส่วนมีการบวมโตจนเป็นภาวะเท้าช้างในที่สุด (อุษา เล็กอุทัย, 2542: 42)

2.2.1 ระบาดวิทยา

โรคเท้าช้างเป็นโรคติดต่อของมนุษย์และสัตว์ทำให้เกิดปัญหาทางด้านสาธารณสุขในหลายประเทศแถบเขตร้อน เช่น ทวีปแอฟริกา เอเชีย อเมริกาใต้ หมู่เกาะแปซิฟิก และหมู่เกาะอินเดียตะวันออก องค์การอนามัยโลก (WHO) คาดว่ามีประชากรกว่า 1,100 ล้านคนอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการติดโรคหรือประมาณร้อยละ 20 ของประชากรทั่วโลกและประมาณกว่า 120 ล้านคน เป็นผู้ป่วยโรคเท้าช้าง โดยแบ่งเป็น 107 ล้านคนติดเชื้อพยาธิชนิด *Wuchereria bancrofti* และ 13 ล้านคนติดเชื้อพยาธิชนิด *Brugia malayi* ในผู้ป่วยเหล่านี้ประมาณ 40 ล้านคนมีอาการ Hydrocele (ภาวะที่มีการคั่งของของเหลวในถุงอัณฑะ ทำให้มีลักษณะโป่งพอง ซึ่งเกิดจากการอักเสบซ้ำซ้อนของลูกอัณฑะ) บางส่วนเกิดอาการที่เรียกว่า Chyuria (ภาวะที่เกิดจากการอุดตันของท่อทางเดินน้ำเหลืองบริเวณไตหรือท้อง ทำให้เกิดการโป่งพองและแตกออกทำให้มีน้ำเหลืองรั่วไปในท่อและกระเพาะปัสสาวะอาจตรวจพบไมโครฟิลาเรียในปัสสาวะได้) และ 3 ล้านคนมีอาการ Elephantiasis (ภาวะที่เกิดจากการบวมโตขึ้นอย่างถาวรของอวัยวะส่วนต่าง ๆ เช่น แขน ขา อวัยวะสืบพันธุ์ และเต้านม เป็นต้น ซึ่งเป็นอาการขั้นสุดท้ายของโรคเท้าช้าง) อาการของโรคจะเกิดขึ้นเนื่องจากพยาธิสภาพของระบบน้ำเหลืองและท่อทางเดินน้ำเหลือง ดังนั้น จึงเรียกโรคนี้ว่า “Lymphatic Filariasis”

โรคเท้าช้างยังเป็นปัญหาสาธารณสุขในบางพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งในปี พ.ศ. 2542 แหล่งแพร่โรคเหลือเพียง 5 จังหวัด คือ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี และนราธิวาส แนวโน้มในอนาคตคาดว่าโรคเท้าช้างจะลดลงเรื่อย ๆ (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2544: 27)

สถานการณ์โรคเท้าช้างในปีงบประมาณ 2543 เมื่อสิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2544 มีผู้ป่วยโรคเท้าช้างคนไทยขึ้นทะเบียนจำนวน 436 ราย โดยจำแนกเป็นผู้ป่วยระยะแพร่เชื้อ 367 ราย (อัตราความชุก 0.60 ต่อประชากรแสนคน) ผู้ป่วยต่อมน้ำเหลืองอักเสบ 30 ราย (อัตราความชุก 0.05 ต่อประชากรแสนคน) และผู้ป่วยอวัยวะบวมโต 39 ราย (อัตราความชุก 0.06 ต่อประชากรแสนคน) อัตราความชุกโรคเท้าช้าง 0.71 ต่อประชากรแสนคน ลดลงจากปีงบประมาณ 2542 ซึ่งมีอัตราความชุก 0.99 ต่อประชากรแสนคน หรือลดลงร้อยละ 28.2 สำหรับอัตราการตรวจพบผู้มีเชื้อพยาธิในโลหิตเท่ากับร้อยละ 0.12 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2542 ซึ่งมีอัตราการตรวจพบผู้มีเชื้อพยาธิในโลหิตเท่ากับร้อยละ 0.11 เพิ่มร้อยละ 9.9 จังหวัดที่มีอัตราความชุกสูงสุด คือ ตาก และนราธิวาส ตามลำดับ หรือประมาณร้อยละ 80 ของผู้ป่วยทั่วประเทศ สำหรับจังหวัดที่มีอัตราผู้มีอวัยวะบวมโตที่สุด คือ นราธิวาส และนครศรีธรรมราช ตามลำดับ โดยจังหวัดที่เป็นแหล่งโรคเหลืออยู่ 4 จังหวัด คือ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี และนราธิวาส (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2544: 80)

ส่วนในปี พ.ศ. 2544 จังหวัดที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างที่สำคัญมี 8 จังหวัด คือ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ตาก กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ และนราธิวาส (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2545: 13)

2.2.2 สาเหตุและการติดต่อ

ยุงเพศเมียบางชนิดที่เป็นพาหะโรคเท้าช้าง ได้แก่ ยุงเสือ (*Mansonia* spp.) และยุงรำคาญ (*Culex* spp.) โรคเท้าช้างเป็นโรคที่เกิดจากพยาธิตัวแก่ของพยาธิฟิลาเรีย (*Filaria*) อาศัยอยู่ในหลอดน้ำเหลือง และให้ตัวอ่อน เรียกว่า ไมโครฟิลาเรีย (*Microfilaria*) ซึ่งจะแหวกว่ายอยู่ในกระแสโลหิตในเวลากลางคืน และซ่อนตัวจนเวลากลางวัน เชื้อไมโครฟิลาเรียจะเจริญเติบโตอยู่ในตัวยุงจนกระทั่งถึงระยะติดต่อ เมื่อยุงกัดคนตัวอ่อนพยาธินี้จะเจริญเติบโตเป็นตัวแก่อยู่ในหลอดน้ำเหลืองของคน (พัฒนา มุลพฤกษ์, 2539: 387 - 397 อ้างถึงใน มยุรี สิมมาจกร, 2547: 23)

เชื้อพยาธิโรคเท้าช้างที่ตรวจพบมีหลายชนิดด้วยกันซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะที่อยู่อาศัยของพยาธิตัวแก่ในร่างกายมนุษย์ได้ ดังนี้ (อุษา เล็กอุทัย, 2542: 46)

1. กลุ่มที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ผิวหนัง (Cutaneous) ได้แก่ เชื้อ *Onchocerca volvulus loaloa* และ *Dipetalonema streptocerca*

2. กลุ่มที่อาศัยอยู่ในโพรงของร่างกาย (Body Cavity) ได้แก่ เชื้อ *Dipetalonema pestans* และ *Mansonella ozzardi*

3. กลุ่มที่อาศัยอยู่ในต่อมน้ำเหลือง (Lymphatic) ได้แก่ เชื้อ *Brugaria malayi*, *Brugia timori* และ *Wuchereria bancrofti* เป็นเชื้อที่ทำให้เกิดพยาธิสภาพเกี่ยวกับระบบน้ำเหลือง

สำหรับเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างที่ตรวจพบในประเทศไทยมี 2 ชนิด

1. เชื้อชนิด *Wuchereria bancrofti* เป็นเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างที่ตรวจพบในเขตจังหวัดตามแนวชายแดนไทย - พม่า

2. เชื้อชนิด *Brugia malayi* เป็นเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างที่ตรวจพบได้ในจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย ตั้งแต่จังหวัดชุมพรถึงจังหวัดนราธิวาส

วงจรชีวิตของเชื้อพยาธิไมโครฟิลาเรียชนิด *Wuchereria bancrofti* และ *Brugia malayi* นั้นคล้ายคลึงกันโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ (อุษา เล็กอุทัย, 2542: 47 – 48)

1. ระยะในยุง เริ่มจากยุงพาหนะไปกัดผู้ที่มีเชื้อพยาธิไมโครฟิลาเรียในกระแสโลหิต ยุงจะดูดไมโครฟิลาเรียเข้าสู่กระเพาะอาหาร เชื้อพยาธิจะไชทะลุกระเพาะอาหารไปอยู่บริเวณกล้ามเนื้ออกของยุง มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างให้หัวสั้นคล้ายไส้กรอก (Sausage Shape) ที่ปลายมีหางเรียวยาวแหลมยื่นออกมาเรียกตัวอ่อนระยะที่ 1 หรือ L1 ตัวอ่อนระยะนี้ไม่มีการเคลื่อนไหว หลังจากนั้นจะลอกคราบ มีรูปร่างยาวขึ้น หางสั้น และมีปุ่ม (Papillae) มีการเคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ เรียกตัวอ่อนระยะที่ 2 หรือ L2 หลังจากนั้น จะมีการลอกคราบอีกครั้ง มีรูปร่างยาวขึ้น มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา อวัยวะภายในต่าง ๆ มีความสมบูรณ์ สามารถวินิจฉัยแยกชนิดได้ เรียกว่า ตัวอ่อนพยาธิระยะที่ 3 หรือ L3 หรือระยะติดต่อ (Infective Larva) แล้วจะเคลื่อนตัวไปอยู่บริเวณส่วนหัวหรือปากของยุง (Proboscis) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

Wuchereria bancrofti มีปุ่มยื่นบริเวณปลายหาง 3 ปุ่ม (Three Teal Like Papillae) มีขนาดเท่ากัน การเปลี่ยนแปลงรูปร่างตั้งแต่ระยะไมโครฟิลาเรียจนเป็นระยะติดต่อจะใช้เวลาประมาณ 10 - 14 วัน

Brugia malayi มีปุ่มยื่นบริเวณตรงกลางของปลายหางมองเห็นได้ชัดเจน ส่วนปุ่มด้านข้างทั้ง 2 ข้างมองเห็นไม่ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงรูปร่างตั้งแต่ระยะไมโครฟิลาเรียจนเป็นระยะติดต่อให้เวลาประมาณ 7 - 14 วัน

2. ระยะในคน เมื่อยุงพาหะที่มีตัวอ่อนพยาธิระยะติดต่อ (Infective Larva) มากัดคน ตัวอ่อนพยาธิในยุงก็จะไชออกมาจากปากยุงออกไปอยู่บริเวณผิวหนังของคนบริเวณที่ถูกยุงกัด เมื่อยุงถอนปากออกเชื้อพยาธิจะไชเข้าสู่ร่างกายคนทางแผลที่ยุงกัดแล้วเข้าสู่ระบบน้ำเหลือง มีการเจริญเติบโต ลอกคราบเป็นตัวอ่อนระยะที่ 4 หรือ L4 แล้วลอกคราบเป็นระยะที่ 5 หรือ L5 หรือตัวเต็มวัย (Young Adult) และเป็นตัวแก่ (Adult) ตามลำดับ พยาธิตัวแก่เพศผู้และเพศเมียจะมีการผสมพันธุ์กัน พยาธิตัวเมียออกลูกเป็นไมโครฟิลาเรีย (Microfilaria) เข้าสู่ระบบไหลเวียนโลหิต ส่วนพยาธิตัวแก่จะเข้าสู่ระบบน้ำเหลืองต่อไป

ระยะเวลาตั้งแต่ตัวอ่อนระยะติดต่อเข้าสู่ร่างกายคนจนสามารถตรวจพบไมโครฟิลาเรียในกระแสโลหิตได้ (Pre Patent Period) ของพยาธิชนิด *Wuchereria bancrofti* ใช้เวลาประมาณ 3 - 6 เดือน ส่วนพยาธิชนิด *Brugia malayi* ใช้เวลาประมาณ 9 - 12 เดือน

อายุของไมโครฟิลาเรียโดยทั่วไปจะมีอายุประมาณ 6 - 12 เดือน หากไม่ถูกยุงกัดแล้วดูเอาไมโครฟิลาเรียไป ส่วนตัวแก่มีอายุประมาณ 5 - 10 ปี อายุสูงสุด 40 ปี

2.2.3 อาการและอาการแสดง

อาการของผู้ป่วยโรคเท้าช้าง แบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ (อุษา เล็กอุทัย, 2542: 54)

2.2.3.1 ระยะเริ่มแรก หรือระยะไม่ปรากฏอาการ เป็นระยะแพร่เชื้อหรือตรวจพบพยาธิไมโครฟิลาเรียในกระแสโลหิต ผู้ป่วยจะไม่ปรากฏอาการแสดงใด ๆ ที่จะให้รู้ว่าเป็นโรคเท้าช้าง

2.2.3.2 ระยะตอมน้ำเหลืองอักเสบ ผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการปวดบวม ตอมน้ำเหลืองบริเวณรักแร้และขาหนีบ มีอาการไข้ หนาวสั่น มีการอักเสบของตอมน้ำเหลือง และต่อทางเดินน้ำเหลือง อาการเหล่านี้จะเป็น ๆ หาย ๆ (เป็นคราวละประมาณ 5 - 7 วัน และจะหายไปเอง) ถ้าสังเกตจะพบว่ามีอาการบวมค้างของอวัยวะในส่วนนั้น ๆ

2.2.3.3 ระยะอวัยวะบวมโต เมื่ออาการอักเสบที่เป็น ๆ หาย ๆ เกิดขึ้นเป็นเวลานานหลายปี การบวมค้างก็จะโตขึ้นเรื่อย ๆ จนบวมถาวร ผิวหนังจะหนา ผิดคล้ำ บางรายจะมีรอยปริแตกจนมีน้ำเหลืองไหลเยิ้มเป็นที่น่ารังเกียจของผู้พบเห็น

2.2.4 การรักษา

การรักษาโรคเท้าช้างเป็นการรักษาตามอาการ เพื่อป้องกันการติดเชื้อราหรือแบคทีเรียซ้ำซ้อน โดยรักษาตั้งแต่เริ่มปรากฏอาการตอมน้ำเหลืองอักเสบและอวัยวะบวมโต ทำได้ดังนี้ (คณาจารย์ชมรมเด็ก, 2542: 223 อ้างถึงใน มยุรี สีมานจร, 2547: 25)

2.2.4.1 ดูแลทำความสะอาดอวัยวะที่บวมโต (แขน ขา) โดยการฟอกสบู่แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาดทำเป็นประจำทุกวันเพื่อลดการติดเชื้อ

2.2.4.2 หลังล้างแขนขาแล้วต้องซับและเช็ดให้แห้งไม่ปล่อยให้เปียกชื้น เพื่อหลีกเลี่ยงการติดเชื้อราหรือแบคทีเรีย

2.2.4.3 ในรายที่มีการติดเชื้อเกิดขึ้นหรือมีแผล ควรไปพบแพทย์เพื่อไม่ให้เป็นมากขึ้น

2.2.4.4 ตัดเล็บมือ เล็บเท้าให้สั้นเสมอ เพื่อป้องกันรอยเกาถลอกที่ผิวหนังเมื่อเกิดอาการคัน เพราะผิวหนังบริเวณที่มีการบวมโตจะเกิดแผลได้ง่าย

2.2.4.5 พยายามระมัดระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุบริเวณที่มีอวัยวะบวมโต

2.2.4.6 นวดบริเวณที่บวมโต เพื่อกระตุ้นระบบไหลเวียนและลดการคั่งของน้ำเหลือง

2.2.4.7 เมื่อยืน เดิน ควรพันด้วยผ้ายืดเพื่อพยุงกล้ามเนื้อบริเวณที่โต เวลาพักผ่อนให้นอนยกขาหรือแขนสูง โดยใช้หมอนรองเพื่อให้มีการไหลเวียนของเลือดและน้ำเหลืองดีขึ้น

ยาที่ใช้ในการรักษาโรคเท้าช้าง คือ ยา Diethylcarbamazine Citrate (DEC) เป็นยาที่ใช้มานานกว่า 40 ปี แต่ยังคงเป็นยาที่ดีที่สุดในปัจจุบัน มีผลข้างเคียงน้อย มีฤทธิ์ฆ่าไมโครฟิลาเรียในกระแสโลหิตได้ผลมากถึงร้อยละ 80 ภายใน 1 - 2 วัน และสามารถลดอาการอักเสบของทางเดินน้ำเหลืองได้ ปัจจุบันยังไม่มีรายงานการดื้อยานี้ ขนาดยาที่ใช้ 6 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัมต่อวัน เชื้อพยาธิชนิด *Wuchereria bancrofti* จ่ายยา 12 วัน ทุก 6 เดือน และเชื้อพยาธิชนิด *Brugia malayi* จ่ายยา 6 วัน ทุก 6 เดือน (อุษา เล็กอุทัย, 2542: 56)

ข้อห้ามในการใช้ยา คือ ห้ามใช้ยากับเด็กอายุต่ำกว่า 4 เดือน หญิงมีครรภ์ และผู้ป่วยที่เป็นโรคอื่นเรื้อรัง

2.2.5 การป้องกันและควบคุม

2.2.5.1 การป้องกันโรคเท้าช้าง (อุษา เล็กอุทัย, 2542: 57)

1) หลีกเลี่ยงการถูกยุงกัดโดยการนอนในมุ้ง ใช้มุ้งชุบสารเคมี สวมเสื้อผ้ามิดชิด สวมใส่ถุงเท้า หรือทายากันยุง

2) ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงโดยใช้ฝาปิดภาชนะรองรับน้ำ ควบภาชนะหรือวัสดุที่มีน้ำขัง ถางและกำจัดวัชพืชน้ำ เช่น จอก แหน ผักตบชวา ตอไม้ โพรงไม้ หรือท่อไม้ที่มีน้ำขัง เพื่อป้องกันยุงวางไข่

3) หากอาศัยพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคเท้าช้างหรือทำงานในแหล่งที่มีโรคนี้ระบาดเป็นเวลานาน ควรตรวจโลหิตอย่างน้อยปีละครั้ง

4) ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนในทุกพื้นที่เสี่ยง เพื่อให้มีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการเกิดโรค

- 2.2.5.2 การควบคุมโรคเท้าช้าง (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2544: 28)

1) จัดแบ่งพื้นที่โดยอาศัยข้อมูลทางระบาดวิทยาเป็นพื้นที่เสี่ยงสูง พื้นที่เสี่ยงต่ำ และพื้นที่ไม่มีการแพร่เชื้อ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมโรคที่เหมาะสม

2) เร่งรัดให้มีการค้นหาผู้ป่วยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยง และพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการแพร่โรค และดำเนินการรักษาอย่างรวดเร็วทั่วถึง

3) ศึกษาและเฝ้าระวังทางกีฏวิทยาในพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่โรค และดำเนินการควบคุมยุงพาหะ

4) ให้มีการค้นหาและเฝ้าระวังแหล่งรังโรคในสัตว์

5) ควบคุมโรคในแรงงานต่างด้าวชาวพม่า โดยประสานงานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และให้การรักษาด้วยวิธี Mass Treatment (Single Dose) ในพื้นที่ที่พบและเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

2.2.6 ยุงพาหะนำโรค

ยุงพาหะนำโรคเท้าช้างในปัจจุบันแบ่งได้ตามชนิดของเชื้อพยาธิ (กรมควบคุมโรคติดต่อ กองโรคเท้าช้าง, 2543: 5) ได้แก่

2.2.6.1 พาหะนำ *Brugia malayi* เชื้อพยาธิ *Brugia malayi* Nocturnally Subperiodic Type ซึ่งพบในพื้นที่ทางภาคใต้ มียุง 6 ชนิดในสกุล *Mansonia* เป็นพาหะ ได้แก่ *Mansonia bonnea*, *Mansonia dives*, *Mansonia uniformis*, *Mansonia Indiana*, *Mansonia annulata* และ *Mansonia annulifera* ปัจจุบันยุงเหล่านี้ยังมีความสามารถเป็นพาหะเช่นเดิมโดย *Mansonia bonnea* เป็นพาหะหลักในพื้นที่มีสิ่งแวดล้อมแบบพรุปิด (Swamp Forest) และ *Mansonia uniformis* เป็นพาหะหลักในสิ่งแวดล้อมแบบพรุเปิด (Open Swamp) ส่วนยุงชนิดอื่น ๆ เป็นพาหะ เชื้อพยาธิ *Brugia malayi* Diurnally Subperiodic Type ซึ่งพบในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มียุง *Coquillatidia crassipes* เป็นพาหะ

2.2.6.2 พาหะนำ *Wuchereria bancrofti* เชื้อพยาธิ *Wuchereria bancrofti* Nocturnally Subperiodic (Rural Type) ซึ่งพบในคนไทยที่อาศัยตามชายแดนไทย - พม่า มียุงบางชนิดในสกุล *Aedes* เป็นพาหะ ได้แก่ *Aedes Niveus*, *Aedes Annandalei*, *Aedes Desmotos* และ *Aedes Imitator* โดยยุง 2 ชนิดแรกเป็นพาหะหลัก อีก 2 ชนิดหลังเป็นพาหะรองยุงทั้ง 4 ชนิดนี้ไม่มีความแตกต่างในการเป็นพาหะของเชื้อพยาธิ *Wuchereria bancrofti* Subperiodic Type ทั้งที่เป็น Long Strain และ Short Strain นอกจากนี้เคยมีรายงานการพบยุง *Anopheles nigerimimus* ที่จังหวัดพังงาสามารถแพร่กระจายเชื้อพยาธิ *Wuchereria bancrofti* ได้เช่นกัน

2.2.7 สถานการณ์ของโรคเท้าช้างในประเทศไทย

โรคเท้าช้างที่พบในประเทศไทยเกิดจากเชื้อพยาธิ 2 ชนิด คือ *Wuchereria bancrofti* และ *Brugia malayi* และแบ่งออกเป็น 5 สายพันธุ์ ตามรูปร่างและการปรากฏตัวของพยาธิชนิดนี้ในกระแสน้ำ (Periodicity) (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2543: 4 - 5) คือ

2.2.7.1 *Wuchereria bancrofti* Nocturnally Subperiodic Type Long Strain (Rural Type) มีการแพร่เชื้อทางภาคเหนือของประเทศไทย พบที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.2.7.2 *Wuchereria bancrofti* Nocturnally Subperiodic Type Short Strain (Rural Type) มีการแพร่เชื้อทางภาคตะวันตกของประเทศไทย พบที่จังหวัดตาก กาญจนบุรี

2.2.7.3 *Brugia malayi* Nocturnally Periodic Type เคยมีการแพร่เชื้อทางภาคใต้และกระบี่ ไม่พบในปัจจุบันแล้ว

2.2.7.4 *Brugia malayi* Nocturnally Subperiodic Type มีการแพร่เชื้อทางภาคใต้ พบที่นราธิวาส นครศรีธรรมราช มังหารวันออก และกระบี่

2.2.7.5 *Brugia malayi* Diurnally Subperiodic Type มีการแพร่เชื้อที่สุราษฎร์ธานีเพียงจังหวัดเดียว

2.2.8 กลุ่มเสี่ยง

กลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นโรคเท้าช้าง เมื่อจำแนกตามอายุและอาชีพ (กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง, 2543: 5 - 6) ดังนี้

2.2.8.1 อายุ ผู้ป่วยที่ติดเชื้อ *Wuchereria bancrofti* และ *Brugia malayi* ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 25 - 44 ปี อัตราการพบเพศชาย : หญิง เท่ากับ 2 : 1

2.2.8.2 อาชีพ อาชีพที่สำคัญผู้ป่วยที่ติดเชื้อ *Wuchereria bancrofti* คือ อาชีพกสิกรรม หารของป่า และหน่อไม้ ส่วนของผู้ป่วยที่ติดเชื้อ *Brugia malayi* อาชีพที่สำคัญ คือ หารปลาในพร และทำสวนยางพารา

2.2.9 พื้นที่เสี่ยง

จากการเฝ้าระวังและควบคุมโรคเท้าช้างในประเทศไทย พบว่ามีพื้นที่ที่เคยเป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง 16 จังหวัด (กรมควบคุมโรคติดต่อ, กองโรคเท้าช้าง, 2543: 6) คือ เชื้อ *Wuchereria bancrofti* ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี และเพชรบุรี เชื้อ *Brugia malayi* ที่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง พังงา สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

บางจังหวัดแม้ว่าไม่ได้เป็นแหล่งแพร่เชื้อ แต่ตรวจพบผู้ป่วย เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของผู้ป่วยไปในจังหวัดที่มีหรือเคยมีรายงานตรวจพบผู้ป่วย มีทั้งสิ้น 31 จังหวัด ได้แก่ เชื้อ *Wuchereria bancrofti* ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน สุโขทัย กำแพงเพชร อุทัยธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ เชื้อ *Brugia malayi* ที่จังหวัดชุมพร ระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สมุทรสาคร นครปฐม และจันทบุรี

ปัจจุบันแหล่งแพร่โรคเท้าช้างจากเดิมที่เคยมีถึง 16 จังหวัดกระจายอยู่ทางภาคเหนือ ตะวันตก และภาคใต้ของประเทศ ลดลงเหลือเพียง 5 จังหวัด ที่ยังเป็นแหล่งแพร่ (Active Transmission) คือ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี และนราธิวาส โดยทางภาคเหนือ และตะวันตกของประเทศเป็นพื้นที่ที่มีการแพร่โรคเท้าช้างจากเชื้อ *Wuchereria bancrofti* (Rural Type) ส่วนทางภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีการแพร่โรคเท้าช้างจากเชื้อ *Brugia malayi* มีประชากรที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคเท้าช้างจากเชื้อ *Wuchereria bancrofti* ประมาณ 86,000 คน (118 หมู่บ้าน) กระจายอยู่ตามจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และประชากรที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเท้าช้างจากเชื้อ *Brugia malayi* ประมาณ 81,000 คน (108 หมู่บ้าน) กระจายอยู่ตามจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี นครศรีธรรมราช กระบี่ และสุราษฎร์ธานี แต่ที่เป็นแหล่งแพร่เชื้อจริง ๆ มีประมาณ 106 หมู่บ้าน และมีผู้ป่วยเหลืออยู่เพียง 9 จังหวัดจากเดิม 31 จังหวัด คือ จังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน ลำพูน กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช ปัตตานี และนราธิวาส

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

จำลอง โพธิ์บุญ (2545: 5 - 10) ได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ และได้นำเสนอแนวทางสำคัญ ๆ 5 รูปแบบ ดังนี้

2.3.1 รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provus)

Provus (1969 อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ, 2545: 8) ได้ให้ความหมายของการประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นคว้าความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลปฏิบัติงานของแผนงาน คือ ความไม่สอดคล้องที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- 2.3.1.1 ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ คือ การกำหนดปัจจัยทำให้เกิดการดำเนินงาน กำหนดกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังจะได้รับจากการดำเนินงาน
- 2.3.1.2 ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อม เป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ
- 2.3.1.3 ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน
- 2.3.1.4 ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ
- 2.3.1.5 ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และกำไร

2.3.2 การประเมิน 3 ด้าน

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2541 อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ, 2545: 5 - 6) ได้ระบุการประเมินโครงการ 3 ด้าน คือ

2.3.2.1 การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการ เน้นการศึกษากระบวนการว่าในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ การประเมินผลกระบวนการนี้ต่างจากการติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ (Monitoring) เป็นการศึกษากระบวนการนำทรัพยากรของโครงการมาดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้เกิดผลงานของโครงการ ประเด็นการประเมินผลกระบวนการ หรือการประเมินประสิทธิภาพ มีดังนี้

- 1) ประเมินผลการจัดสรรทรัพยากรในแต่ละขั้นตอน
- 2) ประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม

- 3) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม
- 4) เปรียบเทียบมูลค่าที่ได้รับจากโครงการกับค่าใช้จ่าย
- 5) สำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.3.2.2 การประเมินผลที่ได้รับของโครงการ (Product Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการ โดยพิจารณาผลลัพธ์ของโครงการเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ประเด็นการประเมินผลโดยการวิเคราะห์ Cost Effectiveness ของโครงการ มีดังนี้

- 1) ประเมินผลสำเร็จโครงการเทียบกับวัตถุประสงค์
- 2) ประเมินผลโดยการวิเคราะห์ Cost Effectiveness ของโครงการ
- 3) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม

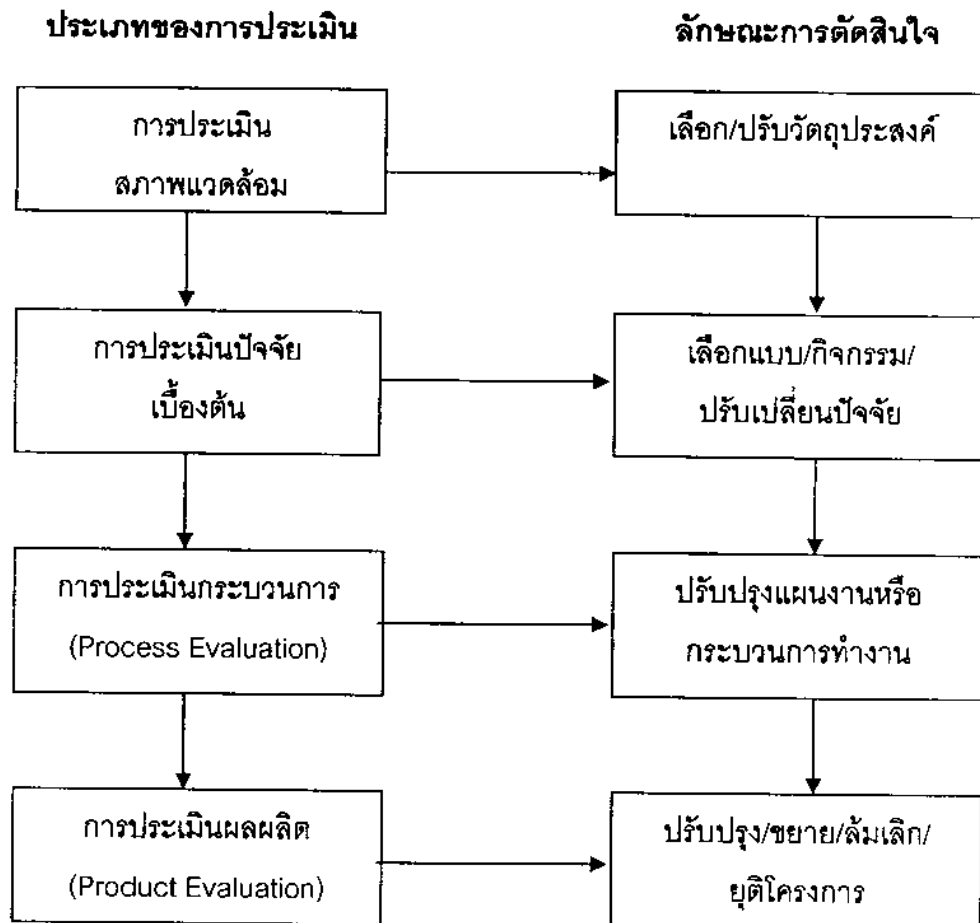
2.3.2.3 การประเมินผลกระทบของโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบโครงการที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในลักษณะผลตอบแทนโดยตรง และผลกระทบทางอ้อม ประเด็นการประเมินผลกระทบโครงการ มีดังนี้

- 1) ประเมินผลกระทบโครงการที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 2) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมที่ส่งผลกระทบต่อโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.3.3 รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

Stufflebeam and others (1967 อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ, 2545: 8) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process และ Product สตัฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ

(Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ประเภทการประเมินและลักษณะของการตัดสินใจตามกรอบความคิดของรูปแบบการประเมินชีพ แสดงได้ดังแผนภาพที่ 2.1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชีพ

แหล่งที่มา: Stufflebeam and others, 1967 อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ, 2545: 8.

แนวทางการประเมินในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

2.3.3.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่น

- 1) เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่
- 2) วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่
- 3) เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่

2.3.3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- 1) ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่
- 2) กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด

2.3.3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานต่าง ๆ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อหาคำถามที่สำคัญ เช่น

- 1) การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือทำไม่ได้เพราะเหตุใด
- 2) เกิดปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง
- 3) มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

2.3.3.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ ๆ เช่น

- 1) เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- 2) คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร
- 3) เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

2.3.4 รูปแบบการประเมิน EFQM

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) (2544: 34) อธิบายว่า EFQM ย่อมาจาก The European Foundation for Quality Management ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2531 เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือพัฒนาองค์กร โดยอาศัยเกณฑ์ที่อยู่ในตัวแบบที่เรียกว่า "The EFQM Excellence Model" โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลองค์กรและการประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และสามารถแสดงผลในเชิงเปรียบเทียบได้ ภายใต้ชื่อ The Radar Logic ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ

2.3.4.1 การประเมินผลงาน (Results)

2.3.4.2 การประเมินวิธีการวางแผนการปฏิบัติงาน (Approach)

2.3.4.3 การประเมินวิธีการที่องค์กรดำเนินการกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (Deployment)

2.3.4.4 การประเมินวิธีที่องค์กรใช้ในการประเมินผลตนเอง (Assessment and Review)

ตัวแบบที่เป็นเกณฑ์ในการประเมิน ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 9 ตัว จัดเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มที่เรียกว่า ปัจจัยต้น (Enables) ได้แก่ 1. ภาวะผู้นำ (Leadership) 2. นโยบายและกลยุทธ์ (Policy and Strategy) 3. สมาชิกองค์กร (People) 4. พันธมิตรและทรัพยากร (Partnership and Resources) 5. กระบวนการทำงาน (Process) และกลุ่มปัจจัยตาม (Results) ได้แก่ 1. ผลที่เกิดกับกลุ่มผู้รับบริการ (Customer Results) 2. ผลที่เกิดกับสมาชิกขององค์กร (People Results) 3. ผลที่เกิดกับสังคม (Society Results) 4. ผลการปฏิบัติงานหลัก (Key Performance Results)

2.3.5 รูปแบบการประเมิน The Balanced Scorecard

พสุ เดชะรินทร์ (2544: 18) ได้เสนอรูปแบบการประเมิน Balanced Scorecard โดย Robert S. Kaplan จาก Harvard Business School และ David P. Norton จาก Borton and Company เป็นผู้นำเทคนิค Balanced Scorecard (BSC) มาใช้เป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2535 เพื่อใช้ในการวัดสัมฤทธิ์ผลทางด้านการเงินขององค์กรภาคธุรกิจ โดยได้เพิ่มมิติทางด้านลูกค้า ด้านกระบวนการบริหารภายในองค์กร และด้านการเรียนรู้ มาช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์แนวทางใหม่ที่ใช้แผนกลยุทธ์ระยะยาวรวมกับแผนกิจกรรมระยะสั้น ในกรอบของระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategy Management System) และเทคนิค BSC ยังใช้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า (Time Value of Money) โดยการประเมินผลที่อาศัยตัวชี้วัดในลักษณะองค์รวม นอกเหนือไปจากตัวชี้วัดทางด้านพันธกิจอย่างเดียว การจัดทำตัวชี้วัดในรูปแบบ

Balanced Scorecard เป็นการวัดผลการปฏิบัติงานมีลักษณะผสมผสานของตัวชี้วัดการปฏิบัติการ (Key Performance Indicators) 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพันธกิจ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านการบริหารการจัดการ และด้านการเรียนรู้และพัฒนา

2.3.5.1 ด้านพันธกิจ ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร (กำไร) การเติบโต (ยอดขาย) และผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น (มูลค่าหุ้น เงินปันผล)

2.3.5.2 ด้านกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การตอบสนอง (ความรวดเร็วและความถูกต้อง) การให้บริการ (คุณภาพของการบริการ) ราคา (ความคุ้มค่าในการใช้บริการ)

2.3.5.3 ด้านการบริหารการจัดการ ได้แก่ เวลาในกระบวนการ (การใช้เวลาในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน) คุณภาพในกระบวนการ (คุณภาพของงานในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน) และผลิตภาพในกระบวนการ (ทักษะ แรงจูงใจ ผลผลิตต่อคน)

2.3.5.4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ได้แก่ การค้นคว้า ทดลอง การผลิต และบริการ ชนิดใหม่ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาหาวิธีการปรับปรุงระบบงาน การรักษาทุนทางปัญญา (การใช้ทักษะการมีส่วนร่วมของบุคลากร การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคลากร)

ซึ่งด้านการบริหารจัดการและด้านการเรียนรู้และพัฒนาเป็นปัจจัยต้น ในขณะที่ด้านพันธกิจและด้านกลุ่มเป้าหมายเป็นปัจจัยตาม

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

2.4.1 ความหมายของการบริหารโครงการ

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2544: 9) ได้สรุปนิยามของการบริหารโครงการว่า การบริหารโครงการ เป็นการบูรณาการหลักการจัดการเพื่อกำหนดกิจกรรมและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้จัดการจะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ในเรื่องการจัดการเป็นอย่างดี

จำลอง โพธิ์บุญ (2547: 7) ได้ให้นิยามของการบริหารโครงการว่า หมายถึง กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และควบคุมตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

จิตรกร สามประดิษฐ์ และคณะ (2536: 15 - 16) การบริหารโครงการเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการภายหลังจากที่ได้การวางแผนโครงการ และโครงการได้ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารแล้ว การบริหารโครงการเป็นกระบวนการนำโครงการไปปฏิบัติ กล่าวคือ ภายหลังจากโครงการได้ผ่าน

ขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการได้ จุดเริ่มต้นของการบริหารโครงการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและองค์การ/โครงการ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการ การจัดกิจกรรมของโครงการเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานในกิจกรรมย่อย และการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการต่อไปได้ เช่น การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานของโครงการ การแต่งตั้งผู้จัดการโครงการ ทีมงานของโครงการ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ทางวิชาการ เจ้าหน้าที่ทางเทคนิค การประสานงานบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่อยู่ภายนอกโครงการ ส่วนการจัดรูปแบบโครงการนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกรูปแบบองค์การที่เหมาะสมกับลักษณะงาน

การบริหารโครงการในขั้นตอนต่อไป ได้แก่ การดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการมอบหมายอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผนโครงการที่ได้วางไว้ตั้งแต่ต้น การนำโครงการไปปฏิบัติจึงเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดเอาไว้ล่วงหน้า เช่น การก่อสร้างหรือเปิดประมูล การเลือกและการทำสัญญากับผู้รับเหมา การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น การนำโครงการไปปฏิบัติจะต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้า ภายหลังจากที่โครงการได้รับอนุมัติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

ภายหลังจากที่ได้นำโครงการไปปฏิบัติแล้ว การนิเทศงาน (Supervision) และการควบคุม (Control) เป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นเพื่อจัดหาข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) ไปยังผู้กำหนดนโยบายและผู้จัดการโครงการ (Goodman, 1980: 14 – 15 อ้างถึงใน จิตรกร สามประดิษฐ์ และคณะ 2536: 16) ทั้งนี้ เพื่อให้ได้งานเสร็จสิ้นไปตามกำหนดเวลา ค่าใช้จ่าย และได้ผลงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ในการนี้อาจมีการใช้เทคนิคบางประการมาช่วยในการบริหารและติดตามงาน เช่น Gantt Chart, Bar Chart และการวิเคราะห์ตาข่ายงาน (Network Analysis) เทคนิคเหล่านี้จะช่วยให้ผู้จัดการโครงการประสานให้กิจกรรม (Activity) ต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้

โครงการถือเป็นหน่วยองค์การหนึ่งที่มุ่งกระทำการเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายของการพัฒนาตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งทางด้านเวลา งบประมาณ และการดำเนินงาน (Gaddis, 1959: 89 อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ, 2539: 11) หรือโครงการอาจหมายถึง เป็นองค์การของกลุ่มบุคคลที่ต่างทำงานเพื่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างร่วมกัน ซึ่งโครงการโดยทั่วไปแล้วจะมีลักษณะของความใหญ่ มีมูลค่าที่มหาศาล มีเอกลักษณ์เฉพาะอย่าง มีลักษณะของการเสี่ยงภัยที่สูงและต้องทำงานให้เสร็จสิ้นภายใต้เวลาที่จำกัดและแน่นอน ใช้งบประมาณที่จำกัด มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและต่างใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (Pinto and Stevin, 1988 อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ, 2539: 11)

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้โดยง่ายว่า โครงการหมายถึงข้อกำหนดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ, 2539: 11 - 12)

2.4.1.1 การมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดในเรื่องของเวลาที่แน่นอน กล่าวคือโครงการจะต้องมีการกำหนดระยะเวลาไว้ เพื่อแสดงถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการดำเนินงาน เมื่อคาดว่าจะโครงการนั้น ๆ จะสำเร็จเสร็จสิ้นลงหรือกลายเป็นงานประจำตามปกติ ดังนั้น หากมีการดำเนินงานไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการกำหนดระยะเวลาไว้จะไม่ถือว่าเป็นโครงการ ส่วนประโยชน์ของการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการไว้เพื่อใช้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนของโครงการได้อย่างแน่นอนตรง

2.4.1.2 การมีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง กล่าวคือโครงการจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการไว้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีการวางแผนงานและการติดตามประเมินผล ดังนั้น งานขั้นแรกของการวางแผนโครงการจึงได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยมีโอกาสที่จะกระทำได้สำเร็จ หรืออาจกล่าวได้ว่าต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงทางด้านทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งขีดความสามารถในการดำเนินงาน

2.4.1.3 ความมีเอกเทศ หรือลักษณะเฉพาะของโครงการ กล่าวคือ ในแต่ละโครงการจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของงานการบริหารและรับผิดชอบไว้ ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกแก่การวิเคราะห์วางแผน ควบคุม และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการได้อย่างอิสระ

2.4.1.4 การกำหนดรูปแบบการดำเนินงานที่สอดคล้องลงตัว กลมกลืนกัน กล่าวคือ โครงการหนึ่ง ๆ จะต้องมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่ติดต่อสืบเนื่องไปตั้งแต่เริ่มรับหลักการที่จะให้มีโครงการถึงการดำเนินงานตามโครงการจนแล้วเสร็จกระบวนการดำเนินงาน จะต้องมีความสอดคล้องและกลมกลืน

2.4.1.5 สถานที่ตั้งของโครงการ สถานที่ตั้งย่อมมีผลกระทบต่อโครงการในด้านต่าง ๆ เช่น ผลตอบแทน ค่าใช้จ่าย เป็นต้น การเลือกสถานที่ตั้งของโครงการจึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยการผลิต ความสะดวกในการขนส่ง การติดต่อสื่อสาร ความสะดวกในเรื่องไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์

2.4.2 กระบวนการในการบริหารโครงการ

โครงการเป็นกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ มากมาย หลายขั้นตอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการแต่ละโครงการ ดังนั้น การที่จะทำให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ของโครงการได้นั้น ย่อมต้องมีกระบวนการทำให้กิจกรรมย่อยต่าง ๆ มีความสอดคล้องและการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน กระบวนการดังกล่าวเรียกว่า การวางแผนโครงการ

Goodman and Love (1980: 26 อ้างถึงใน พิชัย ชะนันท์ศักดิ์ และคณะ, 2539: 12) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการบริหารโครงการ 4 ส่วนสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 การวางแผน การประเมินผลโครงการ และการออกแบบ

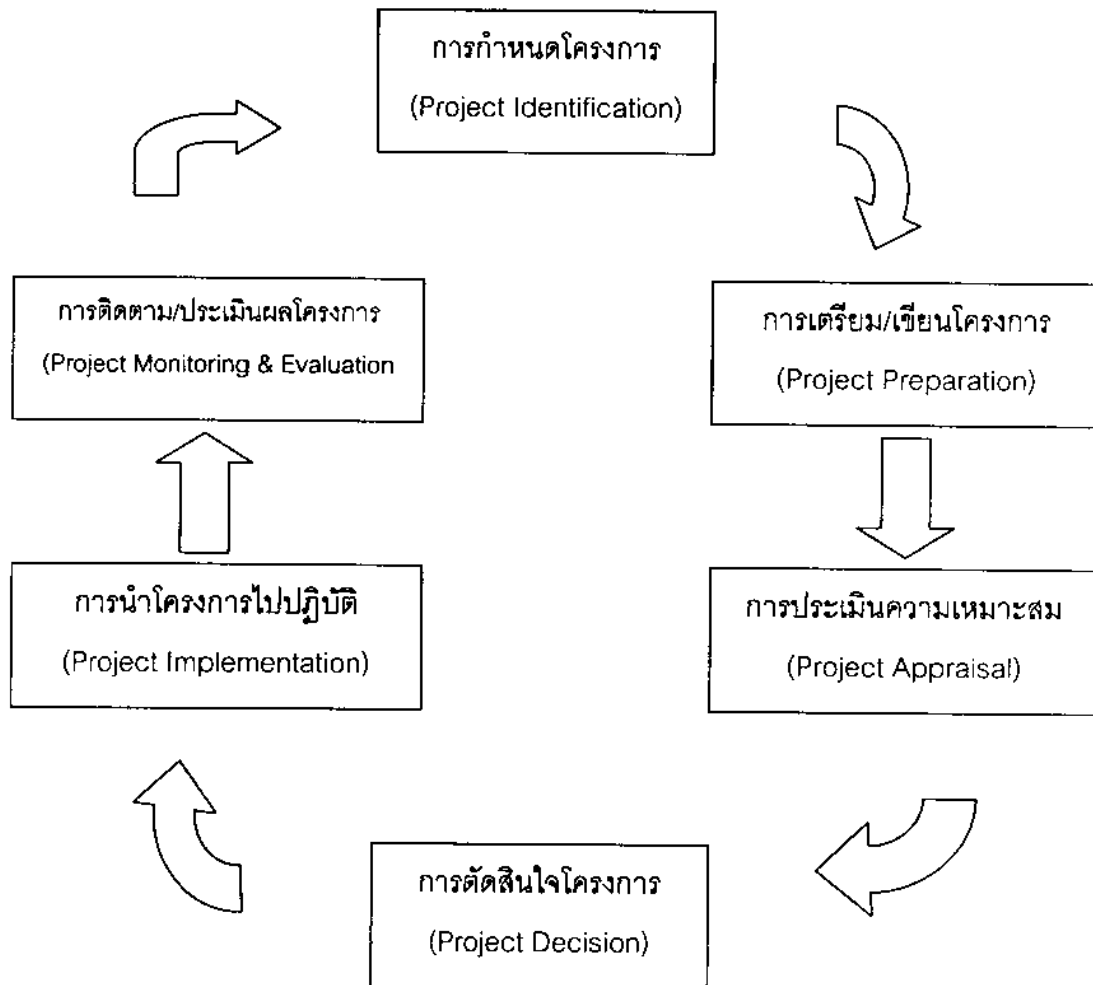
2.4.2.2 การคัดเลือกอนุมัติโครงการ และการเตรียมความพร้อมของโครงการ

2.4.2.3 การปฏิบัติการดำเนินงานตามโครงการ การควบคุมโครงการและการส่งมอบโครงการ

2.4.2.4 การประเมินผลโครงการ และการแก้ไขปรับปรุงโครงการ

นอกจากนี้ สมบัติ อารงธัญวงศ์ (2544: 12) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการการบริหารโครงการ หมายถึง การวางแผนการทำงาน และการทำงานตามแผนให้เสร็จเรียบร้อย โดยการบริหารโครงการจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการขั้นแรก คือ การวางแผน หลังจากนั้นจึงปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

จำลอง โพธิ์บุญ (2547: 8) ได้เสนอวงจรการบริหารโครงการ (Project Cycle) ไว้ว่ามีทั้งหมด 6 ส่วน ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 วงจรการบริหารโครงการ (Project Cycle)

แหล่งที่มา : จำลอง โพธิ์บุญ, 2547: 8.

2.4.3 ความสำคัญของโครงการ

โครงการถือเป็นกิจกรรมที่นำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างรูปธรรมและเห็นผลงานได้ชัดเจน (พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ, 2539: 19 - 20) ดังนั้น โครงการต่าง ๆ จึงถือว่ามีสำคัญดังต่อไปนี้

2.4.3.1 ความสำคัญในฐานะที่มีความสัมพันธ์กับแผนงาน กล่าวคือ โครงการเป็นเสมือนกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อรองรับแผนงาน เพื่อให้แผนงานได้รับการนำไปปฏิบัติ แผนงานจะดีไปไม่ได้หากไม่มีโครงการที่ดีมารองรับ โครงการจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของแผนงานทั้งหมด อนึ่งโครงการจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในแผนงานมากน้อยเพียงใดนั้น

โครงการนั้นต้องมีการวางแผนกำหนดโครงการที่รอบคอบรัดกุม มีการวิเคราะห์ที่เป็นไปได้ของโครงการอย่างละเอียดครบถ้วนทุกแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความสามารถของหน่วยงานรับผิดชอบเอง มีการบริหารโครงการที่ถูกต้องเหมาะสม ยิ่งกว่านั้น ต้องมีการควบคุม ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะด้วย ดังนั้น ความสำคัญของโครงการจะมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ทุกขั้นตอนของการวางแผนและการบริหารโครงการด้วย อย่างไรก็ตามความสำคัญของโครงการในฐานะขั้นตอนที่ช่วยแปลงแผนงานให้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ จำนวนและความหลากหลายของโครงการในทุกระดับ ทุกหน่วยงาน ทุกสาขาการผลิตคงเป็นเครื่องยืนยันได้ดีถึงความสำคัญของโครงการ

2.4.3.2 ความสำคัญในฐานะเป็นกิจกรรมพิเศษ กล่าวคือ ในการดำเนินงานของประเทศ ของกระทรวง ของกรม หรือของรัฐวิสาหกิจ และเอกชนทั้งหลาย หลายครั้งที่มีการปฏิบัติงานบางประเภทที่ไม่สามารถดำเนินงานได้โดยอาศัยสายงานประจำปกติที่มีอยู่ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมงานประจำหลาย ๆ งานไว้ด้วยกันประกอบเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวไม่บ่อยนัก มีช่วงระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่พอคาดคะเนได้ กิจกรรมประเภทนี้จำเป็นต้องจัดกระทำในลักษณะโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะหน้า และแก้ปัญหาในช่วงระยะเวลานั้น ทั้งนี้เป็นเพราะงานโครงการมีลักษณะที่มีการเริ่มต้น และสิ้นสุดที่แน่นอน มีงบประมาณที่ชัดเจน ขอบเขตงานที่แน่นอน เหล่านี้เป็นสาเหตุให้โครงการกลายเป็นกิจกรรมที่จำเป็นของแทบทุกหน่วยงาน งานหลายงานไม่สามารถกระทำสำเร็จได้โดยอาศัยลักษณะงานประจำที่ทำอยู่ แต่เมื่อดำเนินการในรูปโครงการสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.4 เกณฑ์การวัดความสำเร็จของโครงการ

ปกติแล้วการนำโครงการไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น Pinto และ Slevin (1980: 481 - 482 อ้างถึงใน จิตรกร สามประดิษฐ์ และคณะ, 2536: 16) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ

2.4.4.1 โครงการสำเร็จภายในเวลาที่กำหนด (Time Criterion)

2.4.4.2 โครงการสำเร็จภายในวงเงินที่กำหนด (Money Criterion)

2.4.4.3 โครงการสำเร็จภายในเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Effectiveness Criterion)

2.4.4.4 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ (Client Satisfaction Criterion)

อย่างไรก็ตามนอกจากเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว นักวิชาการบางท่านยังได้นำเอาความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานในโครงการ (Friendship) หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นตัวชี้วัดระดับ

ความสำเร็จของการบริหารโครงการด้วย โดยดูว่าผลการดำเนินงานตามโครงการได้ก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างผู้ร่วมงาน หรือระหว่างหน่วยงานหรือไม่ เพียงใด

นอกจากนี้ Turner (1993: 3 อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ, 2539: 21 – 22) ได้เสนอเกณฑ์ที่วัดความสำเร็จที่ครอบคลุมมากขึ้น ดังนี้ (1) การบรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการ (2) การสร้างผลประโยชน์ที่พึงพอใจให้เจ้าของโครงการ (3) การตอบสนองความต้องการของเจ้าของโครงการ ผู้ดำเนินงาน และผู้รับประโยชน์ (4) สร้างผลงานตรงตามวัตถุประสงค์ (5) ผลงานเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด เสร็จตรงตามเวลา โดยค่าใช้จ่ายเป็นไปตามงบประมาณ (6) สร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นในหมู่เจ้าหน้าที่โครงการ และผู้สนับสนุน

2.4.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโครงการ

โครงการทุกโครงการย่อมต้องการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ระดับความสำเร็จดังกล่าวจะมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่เป็นองค์ประกอบในการบริหารโครงการ เกี่ยวกับเรื่องนี้ Pinto และ Slevin (1980: 483 - 487 อ้างถึงใน จิตรกรสามประดิษฐ์ และคณะ, 2536: 17 - 19) ได้เสนอแนวความคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการ 10 ประการ คือ

2.4.5.1 การกำหนดภารกิจของโครงการ (Project Mission) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนงาน หรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และมีความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

2.4.5.2 การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง (Top Management Support) มีการสนับสนุนทรัพยากร เช่น เงิน บุคลากร อย่างพอเพียงและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ต้องการ มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้จัดการโครงการว่าจะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เมื่อโครงการประสบปัญหา หรือวิกฤตการณ์ต่าง ๆ

2.4.5.3 แผนปฏิบัติงานโครงการ (Project Schedule/Plan) มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนและความชัดเจนของการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน และกำหนดความต้องการบุคลากรและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีระบบการวัดความพึงพอใจ เพื่อประเมินสมรรถนะของโครงการในทางปฏิบัติบนบรรทัดฐานของงบประมาณและระยะเวลาที่ได้รับ

2.4.5.4 การปรึกษาหารือกับผู้รับบริการ (Client Consultation) มีการปรึกษาหารือกับผู้รับบริการ เนื่องจากความคิดเห็นของผู้รับบริการจะเป็นข้อมูลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะบอกว่า

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้อง และเป็นที่ต้องการของผู้รับบริการหรือไม่ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความคงอยู่ของโครงการในระยะยาวด้วย

2.4.5.5 บุคลากร (Personnel Management of the Project Team) มีการสรรหา (Recruitment) การคัดเลือก (Selection) และการฝึกอบรม (Training) เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรของโครงการเป็นหลักประกันในความสำเร็จของโครงการ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกโครงการ

2.4.5.6 ความรู้ความชำนาญด้านเทคนิค (Technical Tasks) บุคลากรของโครงการจะต้องมีความรู้ความชำนาญ ตลอดจนทักษะในเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเพียงพอ สำหรับที่จะปฏิบัติภารกิจของตนเองเพื่อนำโครงการไปสู่ความสำเร็จ

2.4.5.7 การยอมรับจากผู้รับบริการ (Client Acceptance) โครงการได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการ กลยุทธ์หนึ่งที่จะให้โครงการได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการ คือ การให้ผู้รับบริการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่ระยะเริ่มโครงการ หรือให้มีผู้ประสานงานที่สามารถเข้าถึงผู้รับบริการ การยอมรับจากผู้รับบริการมีความเกี่ยวข้องกับการปรึกษาหารือกับผู้รับบริการ

2.4.5.8 การติดตามโครงการและระบบข้อมูลย้อนกลับ (Monitoring and Feedback) การติดตามผลโครงการเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร เพื่อดูว่าผู้ปฏิบัติได้ดำเนินการไปตามเงื่อนไขหรือรายละเอียดของโครงการหรือไม่เพียงใด ผลของการรายงานในระบบการติดตามผลจะเป็นข้อมูลสะท้อนกลับไปยังผู้บริหาร เพื่อแก้ไขปรับปรุง การปฏิบัติงาน ปัญหา และข้อบกพร่องอย่างทันท่วงที ทั้งที่เกิดในกระบวนการดำเนินโครงการและบุคลากรของโครงการ

2.4.5.9 การติดต่อสื่อสาร (Communication) มีระบบการติดต่อสื่อสารที่เพียงพอ และมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพ

2.4.5.10 ความสามารถของผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (Trouble Shooting) มีการวางแผนที่ดี และมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและปัญหาที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินโครงการ

2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ

2.5.1 ความหมายของการบริหารและการจัดการ

Dale (n.d. อ้างถึงใน พรณี ประเสริฐวงศ์, วีระนารถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโน, 2515: 2) กล่าวว่า การบริหาร คือ การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยอาศัยผู้อื่น (Getting Things Done by the Other People)

Drucker (n.d. อ้างถึงใน พรณี ประเสริฐวงศ์, วีระนารถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโน, 2515: 2) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Art of Getting Things Done Through People)

สมพงศ์ เกษมสิน (2519: 6) กล่าวว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resources) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

มนูญ ตนะวัฒนา (2532: 47 – 50) ได้กล่าวถึงการบริหารไว้ว่า คือ ขบวนการทำสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นโดยคนอื่นและผ่านคนอื่น (Management is the Process of Getting Things Done by / and Through Other) ซึ่งจะ使人อื่นทำงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น นักบริหาร หรือนักจัดการจะต้องมีหน้าที่ทำในสิ่งเหล่านี้ คือ

1. มีการสร้างสรรค์ (Creating) คือ การที่นักบริหาร หรือนักจัดการจะต้องเป็นผู้สร้างสรรค์เอง และกระตุ้นให้คนอื่น ๆ เป็นผู้สร้างสรรค์อีกด้วย
2. มีการวางแผน (Planning)
3. มีการจัดระบบงาน (Organizing) คือ การที่นักบริหาร หรือนักจัดการจะต้องจัดระบบงานโดยการแบ่งงานให้แผนกหรือฝ่ายต่าง ๆ ทำตามความเชี่ยวชาญ แต่ละแผนกก็ต้องแบ่งงานให้บุคคลแต่ละคนทำตามความชำนาญ พร้อมทั้งกำหนดงานทุกอย่างเอาไว้ ทุกคนก็จะมีอำนาจในการทำงาน และยึดถือรายการปฏิบัติที่กำหนดไว้นั้น
4. การจูงใจ (Motivating) โดยการพยายามสร้างสภาวะที่ทำให้คนมีความต้องการในการทำงานให้ได้ดี เช่น การให้รางวัลภายนอกโดยการเลื่อนอัตราค่าจ้าง หรือเงินเดือน การยกย่องชมเชย หรือการให้รางวัลภายใน โดยการให้งานที่ท้าทายความสามารถ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งนักบริหาร หรือนักจัดการจะต้องแบ่งสัดส่วนของการ “ผสม” ความพอใจต่าง ๆ ที่แต่ละคนต้องการจากการจูงใจตามทิศทางที่เขาปรารถนา

5. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) ซึ่งการสื่อสารจะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างนักบริหาร หรือนักจัดการกับผู้ปฏิบัติงาน

6. การควบคุม (Controlling) คือ การวัดความก้าวหน้าของงานที่มีการปฏิบัติว่าเป็นไปตามมาตรฐาน (เป้าหมาย) ที่วางไว้

Koontz (1972: 43 อ้างถึงใน ประยุทธ์ โพธิ์แก้วกุล, 2542: 17) กล่าวถึง การจัดการว่า หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ เป็นอุปกรณ์การเจ้การนั้น

พยอม วงศ์สารศรี (2528: 30) กล่าวว่า การจัดการ คือ กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะ และกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการ และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธงชัย สันติวงษ์ (2531: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของ "การจัดการ" โดยสรุป คือ การจัดการ หมายถึง ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (ที่เรียกว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้างาน) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจจะประสบผลสำเร็จจากการแยกกันทำ ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี หรือสามารถพูดอีกอย่างได้ว่าการจัดการเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารเพื่อให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั่นเอง

ศิริอร ชันธหัตถ์ (2539: 2 - 3) ได้ให้ความหมายของ "การบริหาร" และ "การจัดการ" ไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ คำว่า "การบริหาร (Administration)" ใช้ได้ทั้งการบริหารกิจการของรัฐบาลในส่วนที่เรียกว่า "รัฐกิจ" และการบริหารกิจการของเอกชนที่เรียกว่า "ธุรกิจ" ภาครัฐกิจ เช่น การบริหารกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ และภาคธุรกิจ เช่น การบริหารธุรกิจของบริษัทห้างร้าน หรือศูนย์การค้าต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งใช้รวม ๆ กันว่า "การบริหาร" สำหรับคำว่า "การจัดการ (Management)" นั้นมุ่งใช้เฉพาะภาคธุรกิจเท่านั้น และมีความหมายคล้ายกับการบริหาร คือ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

วิชัย รูปขำดี (2541: 2 - 3) ได้ให้ความหมายของการบริหาร และการจัดการว่า "การบริหาร (Administration)" และ "การจัดการ (Management)" มีที่มาในเชิงพัฒนาการขององค์ความรู้ที่แตกต่างกัน แต่ปัจจุบันได้มีการกำหนดองค์ความรู้ทั้งสองด้านมาผสมผสาน และประยุกต์เข้ากับองค์กรสมัยใหม่ จึงทำให้ทั้งสองคำนี้มีความหมายเช่นเดียวกัน และสามารถใช้แทน

กันได้เพียงแต่ความนิยมคุ้นเคย หรือความนึกคิดเชิงภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีนัย (Sense) ที่แตกต่างกันในด้านต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับประเภทขององค์กรหรือหน่วยงาน การบริหารมักนิยมหรือคุ้นเคยกับการใช้ในหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานราชการ (กรณีประเทศไทย) ส่วนการจัดการ มักหมายถึงการบริหารงานในองค์กรเอกชนหรือธุรกิจ

2. เกี่ยวกับระดับ หรือขอบข่ายความรับผิดชอบของการดำเนินการ การบริหารหมายถึง การทำหน้าที่ในระดับนโยบาย คือการตัดสินใจให้แนวทาง และรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นในภาพรวม การจัดการ เน้นการดำเนินการในระดับปฏิบัติ ซึ่งมีหน้าที่ในระดับรองลงมา หรือเป็นหน่วยงานระดับกลาง หรือระดับล่าง

แต่ในทางวิชาการทั้งสองคำนี้มิได้มีความแตกต่างกันอย่างที่กล่าวมาในสองด้านข้างต้น ทั้งนี้เพราะแนวคิดในการจัดการสมัยใหม่ (Modern Management Thought) เน้นการผสมผสานองค์ความรู้จากทั้งศาสตร์การบริหาร (Administrative Science) ศาสตร์การจัดการ (Management Science) ตลอดจนพฤติกรรมศาสตร์ (Behavior Science) เข้าด้วยกันอย่างแยกกันไม่ได้ยาก

โดยสรุป ความหมายของคำว่า “การบริหาร” และคำว่า “การจัดการ” จริง ๆ แล้วมีความหมายไม่ต่างกัน สามารถใช้แทนกันได้ คือ การบริหาร หรือการจัดการ เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกับบุคคลอื่น หรืออาศัยบุคคลอื่น เพื่อให้งานบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายโดยใช้ทรัพยากรทางการบริหาร และกระบวนการบริหารที่เหมาะสม

2.5.2 ทรัพยากรในการบริหาร

ทรัพยากรการบริหาร คือ ปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารนั้นที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีจัดการ (Method) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “4M” ซึ่งทรัพยากรการบริหารทั้งสี่นี้เป็นองค์ประกอบสำคัญไม่ว่าการบริหารนั้นจะเป็นการบริหารราชการ หรือการบริหารธุรกิจก็ตาม (สมพงษ์ เกษมสิน, 2519: 7)

นอกจากนี้ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2527: 1 - 3) ยังได้กล่าวถึงทรัพยากร หรือเครื่องมือที่จะเป็นประโยชน์ในการบริหาร หรือการจัดการไว้อีก 5 ด้านด้วยกัน หรือที่เรียกว่า “5M” คือ

2.5.2.1 M1 (Mechanism) ได้แก่ ด้านการจัดการองค์กร ซึ่งหมายถึง การกำหนดรูปแบบและภารกิจขององค์กร การแบ่งส่วนงานขององค์กร การกำหนดกิจกรรมของแต่ละส่วนงาน การกำหนดตำแหน่งงาน (Position) พร้อมหน้าที่ ความรับผิดชอบและอำนาจ (Authority) ของ

แต่ละตำแหน่ง แต่ละส่วน แต่ละระดับ (Level) และขององค์กรเป็นส่วนรวม การกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของงานของส่วนต่าง ๆ ของแต่ละองค์กรและการสร้างระบบการควบคุมให้ทุกส่วนขององค์กรได้เป็นไปอย่างสืบเนื่องและมีเอกภาพ

2.5.2.2 M2 (Money) ได้แก่ ด้านการเงิน ที่จะต้องจัดหามาเพื่อดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในจำนวนและกำหนดเวลาที่ถูกต้องสอดคล้องกัน

2.5.2.3 M3 (Manpower) ได้แก่ ด้านบุคลากร ซึ่งการจัดหาที่ดีจำเป็นจะต้องได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างอื่นมาบรรจุให้กับตำแหน่งและหน้าที่การงานที่กำหนดไว้ และจำเป็นต้องมีจำนวนให้เพียงพอไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

2.2.2.4 M4 (Materials and Buildings) ได้แก่ การจัดหาและมีไว้ใช้ซึ่งเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ปฏิบัติงาน สถานบริการที่เหมาะสม ทันสมัย พอเพียง และมีประสิทธิภาพที่จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี หรือสมประโยชน์มากที่สุด

2.5.2.5 M5 (Methodology and Information) ได้แก่ องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารอันมีค่าที่นักจัดการจะต้องนำมาใช้ในการจัดการวางแผน การเลือกใช้กลยุทธ์ (Strategy) และกิจกรรม (Activity) ที่ควรจะดำเนินการ

โดยสรุป จะเห็นว่าได้มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรในการบริหารไว้ต่าง ๆ กัน แต่การจะเลือกใช้ทรัพยากรในการบริหารให้เหมาะสมกับงานที่เราทำนั้น เราสามารถเลือกใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงานของเราได้

2.5.3 กระบวนการในการบริหารจัดการ

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ญัฐริมา มากชู, 2545: 26) ได้แบ่งกระบวนการปฏิบัติงานของนักบริหาร หรือนักจัดการสมัยใหม่ไว้ในเอกสารประกอบการสอนชุด CHAKRIT'S PODCE Social Development Management Process ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

2.5.3.1 Planning (การวางแผน) คือ การเตรียมแนวคิดเบื้องต้นสำหรับเป็นแบบแผนในการทำงานก่อนการลงมือทำงานจริง หรือจะพูดได้อีกอย่างว่า แผน คือ เข็มทิศและลายแทงสำหรับผู้ปฏิบัติทุกคนในหน่วยงานได้ยึดถือ นักบริหารจะต้องคิดล่วงหน้าว่าหน่วยงานของตนหรือตนเองจะทำอะไร จึงจะได้ผลตามแนวคิด นโยบาย และคำสั่งที่หน่วยเหนือมอบมาให้ ซึ่งจะต้องมีการเลือกสรรกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุดกับเรื่อง หรืองานที่ทำ ต้องมีการหาวิธีปฏิบัติงานที่แยบยล และเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้จะต้องให้ความสำคัญกับเวลา สถานที่ ขนาดของงาน

และหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติก็คือหน่วยงานใดบ้าง รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในด้านทรัพยากรทางการบริหารจัดการ เพื่อให้การทำงานนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ

2.5.3.2 Organizing and Preparing for Action (การจัดหน่วยงานและเตรียมทำงาน) เป็นลำดับขั้นที่ถัดต่อไปจากการวางแผน กล่าวคือ เมื่อนักบริหารหรือนักจัดการได้จัดทำแผนขึ้นแล้ว ต่อไปก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมของปัจจัยในแต่ละด้าน คือ บุคลากร อุปกรณ์ สถานที่ และการเงินที่จะต้องเบิกจ่ายออกมา และตารางการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนให้กระบวนการทำงานวิ่งไปข้างหน้า พร้อมกันนั้นการเตรียมงานควรมีการออกระเบียบปฏิบัติที่จะใช้เป็นคู่มือสำหรับใช้ควบคู่กับแผนด้วย

2.5.3.3 Directing and Supervision (การอำนวยการและการนิเทศงาน) หมายถึง การมอบหมายงานที่ระบุไว้ในแผนนั้น ๆ ให้แก่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งนักบริหารหรือนักจัดการจะต้องแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานทราบแต่เนิ่น ๆ ก่อนถึงเวลาทำงานจริง ต้องแจ้งถึงขอบเขตหน้าที่การงาน และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การประชุม และการแจกเอกสารให้ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนจะได้นำไปใช้เป็นคู่มือซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่ง

เมื่อมีการมอบหมายงานแล้วก็ต้องมีการกำกับ สอดส่อง นิเทศ และติดตามดูแล การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเป็นระยะ ๆ ในการนี้นักบริหารหรือนักจัดการก็ต้องกำหนดแผนที่จะดำเนินการของตนให้เป็นระเบียบ เช่น การติดตาม จะให้มี การประชุมเป็นระยะเท่าใด จะต้องให้แต่ละคนรายงานผลการทำงานอย่างไร เป็นต้น อีกด้วย

นอกจากนี้นักบริหารหรือนักจัดการ ในฐานะเป็นผู้นำหน่วยงานยังต้องมีการหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศให้เกื้อกูลต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา บรรยากาศดังกล่าวมีความจำเป็นและครอบคลุมทั้งด้านสิ่งแวดล้อมทางกายและในด้านสังคม การให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การชมเชยยกย่องผู้ทำความดี การสร้างความสามัคคีด้วยการสร้างสรรค์ในโอกาสที่เหมาะสม เป็นมาตรการที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน

2.5.3.4 Coordinating and Mobilizing Resources (การประสานงานและการระดมความร่วมมือ) หมายถึง การริเริ่มและความพยายามที่จะให้ส่วนงานในหน่วยงานและภายนอกที่จะมีกิจกรรมทำร่วมกันกับหน่วยงานของตน ตามแผนที่กำหนดไว้ นั้น ได้รับรู้และมีความเข้าใจในนโยบาย กิจกรรม และการดำเนินงานของหน่วยงานในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ งานนี้เป็นสิ่งที่นักบริหารหรือนักจัดการจะมองข้ามไปไม่ได้ เพราะการที่จะทำงานให้หน่วยงานของตนประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงาน ให้ทำงานสอดคล้องซึ่งกันและ

กัน งานที่สำคัญในส่วนนี้ คือ การสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ อย่างทันเวลาให้แก่ผู้ร่วมงานทุกคนได้รับรู้ และมีชุดส่วเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวหรือความเป็นไปของหน่วยงาน

2.5.3.5 Evaluating (การประเมินผล) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของนักบริหารหรือนักจัดการ ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบการทำงานว่าเมื่อเสร็จสิ้นการทำงานแล้ว สามารถทำได้ตามผลที่ต้องการไว้หรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงในระยะต่อไป

งานประเมินผลเป็นงานที่เชื่อมโยงต่อมาจากการติดตามผล ซึ่งหลาย ๆ ครั้งจะแยกจากกันไม่ออก เพียงแต่ว่าการประเมินผลจะเป็นการศึกษาที่วิเคราะห์ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่าในขั้นตอนของการติดตามผล ยิ่งถ้าหากเป็นการประเมินผลที่สิ้นสุดโครงการแล้ว หน้าที่ในการประเมินผลก็จะเป็นผู้บังคับบัญชา หรือจะใช้บุคคลภายนอกมาช่วยพิจารณาเสนอแนะให้ก็ได้

2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติ

2.6.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

อรรถรณ ปิณฑนโรวาท (2546: 35 - 36) กล่าวว่า ความรู้ (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์โดยการเรียนรู้จากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (S - R) แล้วจัดระบบเป็นโครงสร้างของความรู้ที่ผสมผสานระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยา ด้วยเหตุนี้ความรู้จึงเป็นความจำเป็นที่เลือกสรรซึ่งสอดคล้องกับสภาพจิตของตนเอง ความรู้จึงเป็นกระบวนการภายใน อย่างไรก็ตามความรู้ก็อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ได้ โดยนิยามความรู้ หมายถึง การได้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง รูปแบบ วิธีการ กฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือบุคคล ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากสื่อต่าง ๆ ประกอบกัน

ความรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสามารถในการจำและระลึกถึงเหตุการณ์และประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งได้ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ความรู้เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้าง

การประเมินผลด้านความรู้ หมายถึง การประเมินการเปลี่ยนแปลงความรู้เดิมในเนื้อหาและทักษะในการใช้เนื้อหาความรู้ ตามที่นักวิชาการที่อธิบายและคณะ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อรรถรณ ปิณฑนโรวาท, 2546: 36 - 37) ได้แยกการประเมินระดับความรู้แยกไว้ 6 ระดับ ดังนี้

2.6.1.1 ระดับที่ระลึกได้ (Recall) หมายถึง การเรียนรู้ในลักษณะที่จำเรื่องเฉพาะ วิธีปฏิบัติกระบวนการและแบบแผนได้ ความสำเร็จในระดับนี้ คือ ความสามารถในการดึงข้อมูล จากความจำออกมาได้

2.6.1.2 ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ (Comprehension) หมายถึง บุคคลสามารถ ทำบางสิ่งบางอย่างได้มากกว่าการจำเนื้อหาที่ได้รับ สามารถเขียนข้อความเหล่านั้นได้ด้วยถ้อยคำ ของตนเอง สามารถแสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายแปลความและเปรียบเทียบความคิด อื่น ๆ หรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้

2.6.1.3 ระดับของการนำไปใช้ (Application) สามารถนำเอาข้อเท็จจริงและ ความคิดเห็นที่เป็นนามธรรม (Abstract) ไปปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

2.6.1.4 ระดับของการวิเคราะห์ (Analysis) สามารถให้ความคิดในรูปของการนำ ความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือการนำข้อมูลมาประกอบกันเพื่อการปฏิบัติของตนเอง

2.6.1.5 ระดับของการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การนำเอาข้อมูล แนวความคิด มาประกอบกัน แล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์ (Creative) ซึ่งเป็นสิ่งใหม่แตกต่างไปจากเดิม

2.6.1.6 ระดับของการประเมินผล (Evaluation) คือ ความสามารถในการใช้ข้อมูล เพื่อตั้งเกณฑ์ (Criteria) การรวบรวมผล และวัดข้อมูลตามมาตรฐาน เพื่อให้ตั้งข้อตัดสินถึงระดับ ของประสิทธิภาพของกิจกรรมแต่ละอย่าง

การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึนึกคิดซึ่งเชื่อมโยงกับ สภาพจิตใจในบุคคลต่างกัน อันมีปัจจัยมาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาและสภาพแวดล้อมที่มี อิทธิพลทำให้บุคคลมีความคิด และแสดงออกตามความคิด ความรู้สึกของตน

2.6.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติเป็นปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งได้มีผู้รู้และนักวิชาการ หลายท่านได้ให้ความหมายและกล่าวถึงทัศนคติในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งว่ามีลักษณะ อย่างไร มีความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ (Positive or Negative) ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ (Favorable or Unfavorable) หรือเห็นด้วยหรือคัดค้าน (Pro or Con) (Loudon and Bitta, 1993: 423 อ้างถึงใน ดารา ทีปะปาล, 2546: 123) ซึ่งตามนิยามนี้ เป็นการมองทัศนคติในแง่ของ ความรู้สึก หรือปฏิกิริยาทำที่มีต่อวัตถุ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 1) กล่าวว่าทัศนคติว่า เป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ทัศนคติเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทัศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะได้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

Allport (1935 อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526: 2) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางด้านจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 521) แปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะของความเห็น กล่าวโดยขยายความก็คือ ความรู้สึกหรือความเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นไปในรูปของการเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย เห็นไปในแง่ดีหรือแง่ไม่ดี

จากความหมายที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล วัตถุ สถานการณ์ เป็นต้น อันเกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งในแง่บวกหรือแง่ลบ และส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง ในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นได้

2.6.2.1 แหล่งที่มาของการเกิดทัศนคติ

แหล่งที่มาของการเกิดทัศนคติ (Loudon and Bitta, 1993 : 427 - 428 อ้างถึงใน ดารา ทีปะปาล, 2546: 127) เกิดมาจากหลายปัจจัย ดังนี้

1) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล เนื่องจากในชีวิตประจำวันของบุคคล จำเป็นจะต้องติดต่อสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวตลอดเวลา จึงมีการประเมินสิ่งใหม่ และประเมินสิ่งเก่าซ้ำ ๆ ซาก ๆ กระบวนการประเมินเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาขึ้นเป็นทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ขึ้น ตัวอย่างเช่น จากประสบการณ์ตรงของผู้บริโภคกับพนักงานขาย ผลิตภัณฑ์ บริการ และร้านค้าต่าง ๆ ประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างและขัดเกลาทัศนคติที่มีต่อวัตถุทางการตลาด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกิดจากตัวบุคคลเองที่มีอิทธิพลต่อการประเมินวัตถุทางการตลาด คือ

(1) ความต้องการของบุคคลจะแตกต่างกัน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อวัตถุไม่เหมือนกันเมื่ออายุเปลี่ยนแปลงไป

(2) แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง เป็นผลรวมของความคิดและความรู้สึกทั้งหมดที่บุคคลมองตัวเองว่ามีลักษณะอย่างไร จึงมีแนวความคิดเกี่ยวกับตนเองที่จะตีค่าต่อผลิตภัณฑ์-บริการ และร้านค้าต่าง ๆ

(3) บุคลิกภาพของบุคคล เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งคู่กับแนวความคิดแห่งตนที่มีอิทธิพลต่อการประเมินวัตถุ บุคคลที่มีบุคลิกภาพเฉพาะตัวก้าวร้าว เฉื่อยชา เก็บตัว หรือเปิดเผย สิ่งดังกล่าวเหล่านี้มีผลกระทบต่อการก่อตัวเป็นทัศนคติของบุคคลนั้นทั้งสิ้น

2) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ คนเราทุกคนย่อมได้รับอิทธิพลไม่มากก็น้อย จากสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ตนเองเข้าไปรวมอยู่ด้วยเสมอโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านทัศนคติ ทัศนคติของเราที่จะมีต่อผลิตภัณฑ์ จริยธรรม สวัสดิภาพ และสถานการณ์แวดล้อมอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกลุ่มที่ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือปรารถนาที่จะไปรวมด้วยอย่างมาก กลุ่มที่คุณค่าหรือมีความเชื่อ ความคิดอย่างไร ก็จะจงใจให้บุคคลมีทัศนคติคล้อยตามไปด้วย กลุ่มดังกล่าวได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดกันมา นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านทัศนคติของบุคคลโดยตรง

3) ปัจจัยอิทธิพลอื่น ๆ การก่อตัวของทัศนคติของบุคคลนอกจากเกิดจากแหล่งที่มาหลายทางดังกล่าวมาแล้ว ทัศนคติของบุคคลหรือทัศนคติของผู้บริโภค ยังสามารถก่อตัวขึ้นหรืออาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้จากการที่ผู้บริโภคได้เข้าไปติดต่อสัมผัสกับบุคคลที่มีอิทธิพลที่ตนเองยอมรับและศรัทธาอีกด้วย เช่น เพื่อนที่ตนเองนับถือ ญาติพี่น้อง และผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น อย่างเช่นผู้นำทางความคิด จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ และพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค การนำลักษณะของอิทธิพลอื่น ๆ มาใช้ทางการตลาด เช่น การใช้นายแบบหรือนางแบบดารา ภาพยนตร์ หรือนักร้อง มาเป็นพรีเซ็นเตอร์เพื่อเสนอขายผลิตภัณฑ์ เพื่อจงใจให้ผู้บริโภคเกิดการคล้อยตามยอมรับ

2.6.2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

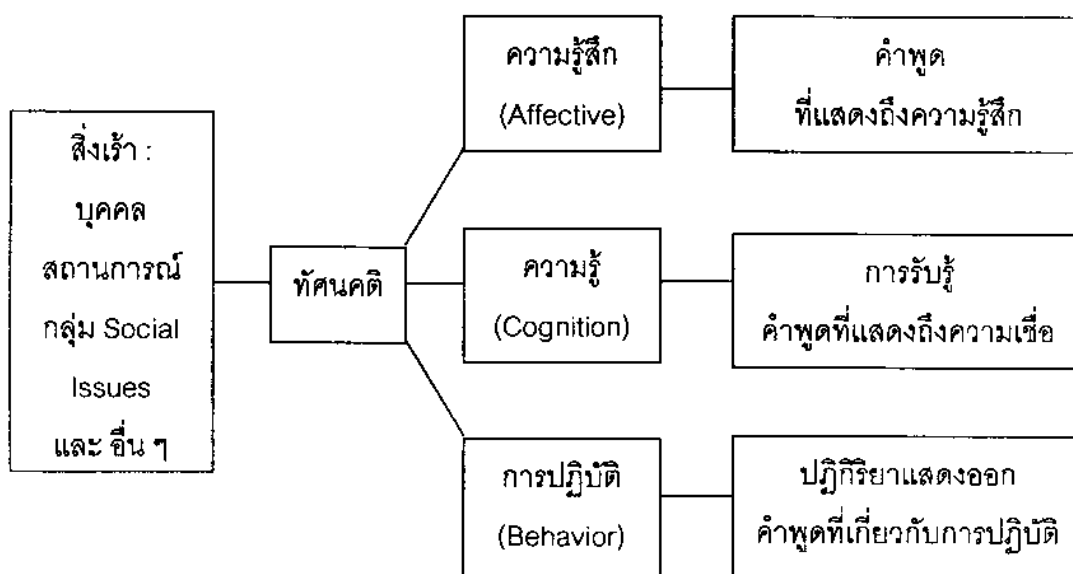
ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 3 – 5) ได้แบ่งองค์ประกอบของทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1) องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน เช่น เมื่อมีคนหนึ่งพูดถึงหรือนึกถึง “รถยนต์” อาจนึกถึงรถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด หรือยี่ห้ออื่น ๆ

ส่วนประกอบทางทัศนคติส่วนนี้แสดงให้เห็นชัดเจน เมื่อเรามองเห็นประโยคที่ว่า “รถยนต์เป็น .....” หรือ “รถยนต์ .....” ซึ่งการที่จะอธิบายถึงรถยนต์นั้น จะต้องเข้าใจก่อนว่า “รถยนต์” มีความหมายต่อผู้พูดอย่างไร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับรถยนต์เป็นอย่างไรนั่นเอง

2) องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้า “ความคิด” อีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกดีหรือไม่ดี ขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ขณะคิดถึงหรือนึกถึงรถยนต์ (ซึ่งอาจจะออกมาในรูปลักษณะที่แตกต่างกัน) แสดงว่าบุคคลมีความรู้สึกในด้านบวก (Positive) และมีความรู้สึกในด้านลบ (Negative) ตามลำดับต่อรถยนต์นั้น

3) องค์ประกอบทางการปฏิบัติ (Behavioral Component) องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือทำที่สิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น นักขับรถยนต์ ชื้อหรือให้คำชมเชยรถยนต์ เป็นต้น รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

แหล่งที่มา: ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526: 5.

2.6.2.3 การวัดทัศนคติ

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ (2531 อ้างถึงใน นิรันดร์ ขวนขึ้น, 2539: 11 - 12) ได้เสนอการพิจารณาในการวัดทัศนคติไว้ 3 ประการ คือ

1) เนื้อหา (Content) หรือสิ่งเร้า เป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจเป็นอันดับแรกในการวัดทัศนคติ สิ่งเร้าที่ใช้กระตุ้นให้แสดงกิริยาท่าทางออกมานั้น จะต้องมีการสร้างที่กำหนดแน่นอน เป็นตัวแทนของทัศนคติที่ต้องการวัด

2) ทิศทาง (Direction) การวัดทัศนคติโดยทั่วไป กำหนดให้ทัศนคติมีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกันไปในลักษณะซ้าย - ขวา หรือบวก - ลบ กล่าวคือ จะมีกิริยาท่าทางที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และลดความเห็นด้วยลงเรื่อย ๆ จนมีความรู้สึกเฉย ๆ และลดต่อไปเป็นไม่เห็นด้วย และเพิ่มการไม่เห็นด้วยขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ลักษณะการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยนี้ ถือเป็นเส้นทางเดียวกันและต่อเนื่องกัน ทั้งนี้การวัดทิศทางของทัศนคตินั้น สามารถแสดงพฤติกรรมให้เห็นได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

(1) ทัศนคติเชิงบวก (Positive) สามารถแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบ มีผลให้บุคคลอยากได้ อยากใกล้หรือทำสิ่งนั้น

(2) ทัศนคติเป็นกลาง (Average) ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก จะเป็นลักษณะไม่ยินดี ยินร้าย ไม่ปรากฏว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยประการใด บุคคล สังคม หรือการกระทำนั้นจะมีหรือไม่ก็มีก็ได้

(3) ทัศนคติเชิงลบ (Negative) สามารถแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ มีผลทำให้บุคคลเบียดเบียน ซึ่งขัดต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น ๆ

3) ความเข้ม (Intensity) กิริยาหรือความรู้สึกแสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นถือว่า มีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันออกไป

2.6.2.4 การพัฒนาของทัศนคติ

นวม สงวนทรัพย์ (2535: 76 อ้างถึงใน สลิลา ปฐมกาญจนา, 2547: 22) ได้อธิบายการพัฒนาของทัศนคติว่ามาจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน ซึ่งได้แก่

1) ปัจจัยทางวัฒนธรรม (Cultural Determinants) วัฒนธรรมของสังคมมีอิทธิพลมหาศาลต่อพฤติกรรม ทัศนคติ ความคิดของมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุมโดยสังคมที่เขาเจริญเติบโตมา เช่น ชาวมุสลิมจะไม่รับประทานเนื้อหมู ส่วนประชาชนชาวไทยจะรับประทานเนื้อหมู ความแตกต่างกันนี้เกิดจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

2) ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Determinants) บางครั้งเราจะพบว่าบุคคลที่เจริญเติบโตมาในบรรยากาศแห่งวัฒนธรรมเดียวกัน แต่ทัศนคติที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ ผลประโยชน์ สติปัญญา ความเครียด เป็นต้น ทางจิตที่แตกต่างกัน

3) ปัจจัยทางการหน้าที่ (Functional Determinants) ข้อนี้หมายความว่าบุคลิกภาพของบุคคลมีผลกระทบต่อบทบาทแห่งความพัฒนาทัศนคติของคนนั้น ๆ

4) ข้อเท็จจริง (Facts) ข้อเท็จจริงเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างทัศนคติ เมื่อความรู้ในข้อเท็จจริงได้เปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลก็พลอยเปลี่ยนแปลงไปด้วย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งนภา เพชรปานกัน (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างของประชาชน ในพื้นที่เสี่ยงสูง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษา พบว่า

1. ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงสูง จังหวัดกาญจนบุรี มีเจตคติในการป้องกันโรคเท้าช้างอยู่ในระดับดี ส่วนความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีการข้ามแดนระหว่างประเทศต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

6. ประชาชนที่มีประวัติญาติพี่น้องในครอบครัวป่วยเป็นโรคเท้าช้างต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

7. ประชาชนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ความรู้กับเจตคติ ความรู้กับการปฏิบัติ และเจตคติกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างของประชาชน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุ้นเรือน ศิริวานิชกุล (2537: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากำหนดประชากรของยุงชนิด *Aedes* (Finlaya) *niveus* group และการระบาดของโรคเท้าช้างที่เกิดจากเชื้อพยาธิชนิด *W. bancrofti* ในอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ประเทศไทย พบว่า ความหนาแน่นของประชากรยุงชนิด ชนิด *A. (Finlaya) niveus* group ซึ่งเป็นพาหะนำโรคเท้าช้างแบบক্রอพ จะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละเดือนของพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยจำนวนตัวเต็มวัยเพศเมียของยุงชนิดนี้ ซึ่งจับได้บริเวณภายนอกบ้านมีจำนวนมากกว่าที่จับได้ภายในบ้าน และมีความหนาแน่นสูงสุดระหว่างเวลา 18.00 - 20.00 น. แสดงว่ายุงชนิดนี้มีพฤติกรรมชอบหาอาหารภายนอกบ้านและในเวลาพลัดพลัด

จากการสำรวจโรคเท้าช้างที่เกิดจากเชื้อพยาธิชนิด *W. bancrofti* ในพื้นที่ที่ทำการศึกษากำหนด 2 ครั้ง พบว่า ค่า Microfilarial Rate เท่ากับร้อยละ 7.2 และร้อยละ 7.3 ตามลำดับ โดยเพศชายจะเป็นโรคนี้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งมีอัตราส่วนชาย : หญิง เท่ากับ 3 : 1 และ 2 : 1 ตามลำดับ และพบมากในกลุ่มอายุระหว่าง 34 - 45 ปี (ร้อยละ 20.0) และ 56 - 80 ปี (ร้อยละ 14.3) โรคเท้าช้างแบบক্রอพที่พบนี้ มีค่า Periodicity Index เท่ากับ 45.5 และมีค่า The Best Estimate Peak Hour (K) ที่ 20.6 ซึ่งสรุปได้ว่าเชื้อพยาธิ *W. bancrofti* ในพื้นที่ที่ศึกษาเป็นสายพันธุ์ชนิด Nocturnally Sub - Periodic

นพพรณ จะบุ๋น (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประเมินโครงการฝึกอบรมที่นำเทคนิควิธีบางรัก อาร์ทีอาร์ มาใช้ในการตรวจโลหิตหาโรคซิฟิลิส ผลการศึกษา พบว่า

1. การประเมินสภาพแวดล้อม พบว่า โครงการดังกล่าว มีจุดประสงค์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานในสถานอนามัย มีเนื้อหาเหมาะสมกับสถานการณ์ของโรคซิฟิลิสในปัจจุบัน แต่เนื้อหาดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพความเจริญในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าเบื้องต้น พบว่า โครงการดังกล่าวยังไม่มีแผนการดำเนินงานที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริการที่ดีขึ้นให้กับผู้ใช้บริการ ในขณะที่โครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณ น้ำยา และชุดการตรวจสอบอย่างเพียงพอ วิทยากรมีคุณภาพ และมีความพร้อมสำหรับการจัดฝึกอบรมในครั้งต่อไป

3. การประเมินกระบวนการ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่สถานอนามัยส่วนใหญ่ไม่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการดังกล่าวซ้ำอีกเป็นครั้งที่ 2 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้

โครงการดังกล่าวได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หลังการฝึกอบรมมีการติดตามผลด้วยวิธีออกนิเทศงานมากกว่าวิธีอื่น

4. การประเมินผลผลิต พบว่า โครงการดังกล่าวและเทคนิควิธีบางรัก อาร์พีอาร์ ไม่มีประโยชน์และไม่จำเป็นต้องการปฏิบัติงานของสถานีนามัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ และเจ้าหน้าที่สถานีนามัยส่วนใหญ่ไม่ได้นำเทคนิควิธีบางรัก อาร์พีอาร์ ไปใช้ในหน่วยงานของตัวเอง

สรุปผลการศึกษา โครงการฝึกอบรมที่นำเทคนิควิธีบางรัก อาร์พีอาร์มาใช้ในการตรวจโลหิตหาโรคซิฟิลิส และเทคนิควิธีบางรัก อาร์พีอาร์ไม่มีคุณค่าหรือไม่มีประโยชน์และไม่จำเป็นต้องการปฏิบัติงานของสถานีนามัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ไม่คุ้มค่ากับการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ลัดดา เขี่ยมสุขศรี (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อมในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษา พบว่า

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ควรจัดให้มีการฝึกอบรมโครงการอาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า ด้านบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ยกเว้นด้านวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมน้อย

3. การประเมินกระบวนการ ด้านการบริหารจัดการโครงการ ขั้นตอน กิจกรรม การบริหารงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมปานกลาง

4. การประเมินผลผลิต พบว่า อาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง มีความตระหนักอยู่ในระดับสูงมีส่วนร่วมปฏิบัติขณะฝึกอบรม อยู่ในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมปฏิบัติหลังฝึกอบรมอยู่ในระดับสูง

ดังนั้น เพื่อให้โครงการฝึกอบรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีการจัดประชุมและอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้ปฏิบัติ มีการประสานงานและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ด้านงบประมาณ ควรหาแหล่งทุนสนับสนุนเพิ่มเติม มีการประชาสัมพันธ์ และให้ประชาชนเห็นความสำคัญ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กนิษฐา สุวดีธกุล (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกอบรมอาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง ผลการศึกษา พบว่า

1. ลักษณะทั่วไปของประชากร พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในศูนย์ฯ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 40 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วน

ใหญ่ เจ้าหน้าที่ครึ่งหนึ่งมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่อบรมและฝึกวิชาชีพ และครูฝึกอาชีพสงเคราะห์ โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10 ปี และนอกเหนือจากงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานอื่นอีกด้วย ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยตรง และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ก็มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก ต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติ กลุ่มผู้สำเร็จการฝึกอบรม มีอายุเฉลี่ยประมาณ 19 ปี และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า โดยส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และเป็นผู้ที่มาจากภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ อาชีพหลักของครอบครัว คือ เกษตรกรรม ซึ่งครอบครัวมีฐานะพอมีพอกิน

2. การประเมินสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความพอเพียงของทรัพยากรด้านต่าง ๆ มีความพอเพียงในระดับปานกลาง

4. การประเมินกระบวนการ พบว่า กระบวนการฝึกอบรมอาชีพด้านต่าง ๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

5. การประเมินผลผลิต พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผลผลิตของโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และความคาดหวังของผู้สำเร็จการฝึกอบรมตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของกรมประชาสัมพันธ์ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดผลผลิตทางอ้อม ได้แก่ จำนวนผู้ประกอบอาชีพมีมากขึ้น ลักษณะอาชีพมีความหลากหลายและจำนวนรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนช่วยลด หรือแก้ปัญหาการว่างงาน การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน และปัญหาโลภณี

6. การประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมอาชีพ พบว่า ผลสำเร็จของโครงการฝึกอบรมอาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

7. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานฝึกอบรมอาชีพ ได้แก่ ด้านบุคลากร การขาดความรู้ความชำนาญ และจำนวนครูผู้สอนน้อย ด้านผู้รับเข้ารับการฝึกอบรมปัญหาสำคัญ คือ การลาออกกลางคันของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปัญหาครอบครัว และการปรับตัว ด้านการฝึกอบรมอาชีพ ขาดการนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการฝึกอบรม รวมทั้งจำนวนวัสดุอุปกรณ์น้อยและไม่ทันสมัย

ประสงค์ วรรณพงษ์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเยาวชนด้านยาเสพติดและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผลการศึกษา พบว่า

1. ด้านบริบท ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของโครงการ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม และการจัดกิจกรรม พบว่า มีความเหมาะสม

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา คุณภาพของผู้สอน อุปกรณ์และสถานที่ พบว่า มีความเหมาะสม ส่วนงบประมาณนั้น พบว่า ยังไม่เหมาะสม

3.- ด้านกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการ และกิจกรรมในโครงการ พบว่า มีความเหมาะสม

4. ด้านผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะนักเรียนที่ผ่านโครงการและประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า มีความเหมาะสม ส่วนการแสดงผลของพฤติกรรมนักเรียน พบว่า มีความเหมาะสม ปานกลาง โดยสรุปโครงการนี้เป็นโครงการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพพอที่จะดำเนินการต่อไป

ณัฐริมา มากฐ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ตามมติคณะรัฐมนตรีโดยใช้งบประมาณพิเศษปี 2544 ตามแผนก่อนนี้ต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ ทั้งหมด ซึ่งครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่ยืมเงินจากโครงการ ฯ ไปประกอบอาชีพ คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน และข้าราชการผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีอายุอยู่ในช่วง 40 – 49 ปี

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ฯ ปรากฏผลว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ฯ มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

3. ผลการประเมินกระบวนการ ปรากฏผลว่า กระบวนการมีความเหมาะสมระดับปานกลาง

4. ผลการประเมินผลผลิตจากโครงการ ฯ ด้านรายได้ของครัวเรือนยากจนเป้าหมายหลังยืมเงินจากโครงการไปประกอบอาชีพ ปรากฏผลว่า ครัวเรือนยากจนเป้าหมายมีรายได้เฉลี่ยเมื่อเทียบกับรายได้ก่อนยืมเงินจากโครงการ ฯ เพิ่มขึ้น ผลการประเมินคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนเป้าหมายหลังยืมเงินจากโครงการไปประกอบอาชีพ ปรากฏผลว่า ครัวเรือนยากจนเป้าหมายส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตระดับสูง

5. ผลการประเมินผลกระทบจากโครงการ ฯ ด้านผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและความพึงพอใจต่อโครงการ ปรากฏผลว่า มีความรู้ความเข้าใจและพึงพอใจต่อโครงการระดับสูง

นัทธมน เจียบแหลม (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2543 ผลการศึกษา พบว่า มีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ร้อยละ 21.5 ที่สามารถมาปฏิบัติงานที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ได้อย่างสม่ำเสมอ ส่วนที่เหลือมีจำนวนมากถึงร้อยละ 53.0 ที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เลย ผลการปฏิบัติงานที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 71.1 ส่วนที่เหลือเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพื้นฐานของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) นั้นมีเพียงร้อยละ 16.7 ที่รับรู้ในเชิงบวกต่อหลักการสาธารณสุขมูลฐาน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน คือ สถานที่ตั้งของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) การมีบทบาทในชุมชน การสนับสนุนของครอบครัว การรับรู้ต่อศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ทักษะในการให้บริการ ความรู้ในการปฏิบัติงาน และการนิเทศงานของเจ้าหน้าที่ โดยปัจจัยทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของผลการทำงานได้ร้อยละ 49.2 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลในเชิงคุณภาพ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถบริหารจัดการศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งประชาชนร้อยละ 77.0 ไม่เคยมาใช้บริการที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ดังนั้น ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย คือ ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ควรปรับปรุงแบบการดำเนินการของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ให้เหมาะสมกับแต่ละชุมชนและเพิ่มบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น

สลิล ปรุณกาญจนา (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ผลการศึกษา พบว่า ความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน คือ ระดับการศึกษา การได้รับการอบรม ความรู้ ทักษะของชุมชน และการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการอบรม มีความสัมพันธ์กับความรู้ ส่วนความรู้ ระดับการศึกษา และการได้รับการอบรมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินงานของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์กับอัตราป่วย/ตายด้วยโรคไข้เลือดออก ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญมากที่สุดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การขาดความร่วมมือของลงมา ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ และขาดประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์

ธีรพงศ์ จันดาวัลย์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนามัยในการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมียในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งโดยภาพรวมของกระบวนการบริหารจัดการ พบว่า มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากถึงร้อยละ 65.6 โดยมีการวางแผน การจัดองค์กร การมอบหมายงาน การประสานงาน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 60.4, 63.6, 66.6 และ 80.5 ตามลำดับ โดยมีการนิเทศติดตามสนับสนุนระดับปานกลาง ร้อยละ 59.1 การปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนามัยในการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมียในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 51.1 โดยมีบทบาทการค้นหาผู้ป่วยและพาหะ และการให้ความรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมียในกลุ่มเด็กนักเรียนอยู่ในเกณฑ์มาก ร้อยละ 57.1 ส่วนบทบาทการติดตามญาติผู้ป่วยเพื่อรับการตรวจเลือดเพื่อค้นหาพาหะของโรค มีบทบาทอยู่ในเกณฑ์น้อย ร้อยละ 45.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการปฏิบัติงานตามบทบาทผลการวิเคราะห์ทางสถิติระบุว่า กระบวนการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนามัยในการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมียในจังหวัดอุดรธานี (ค่า Sig. = 0.348) ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คือ เจ้าหน้าที่และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

บทที่ 3

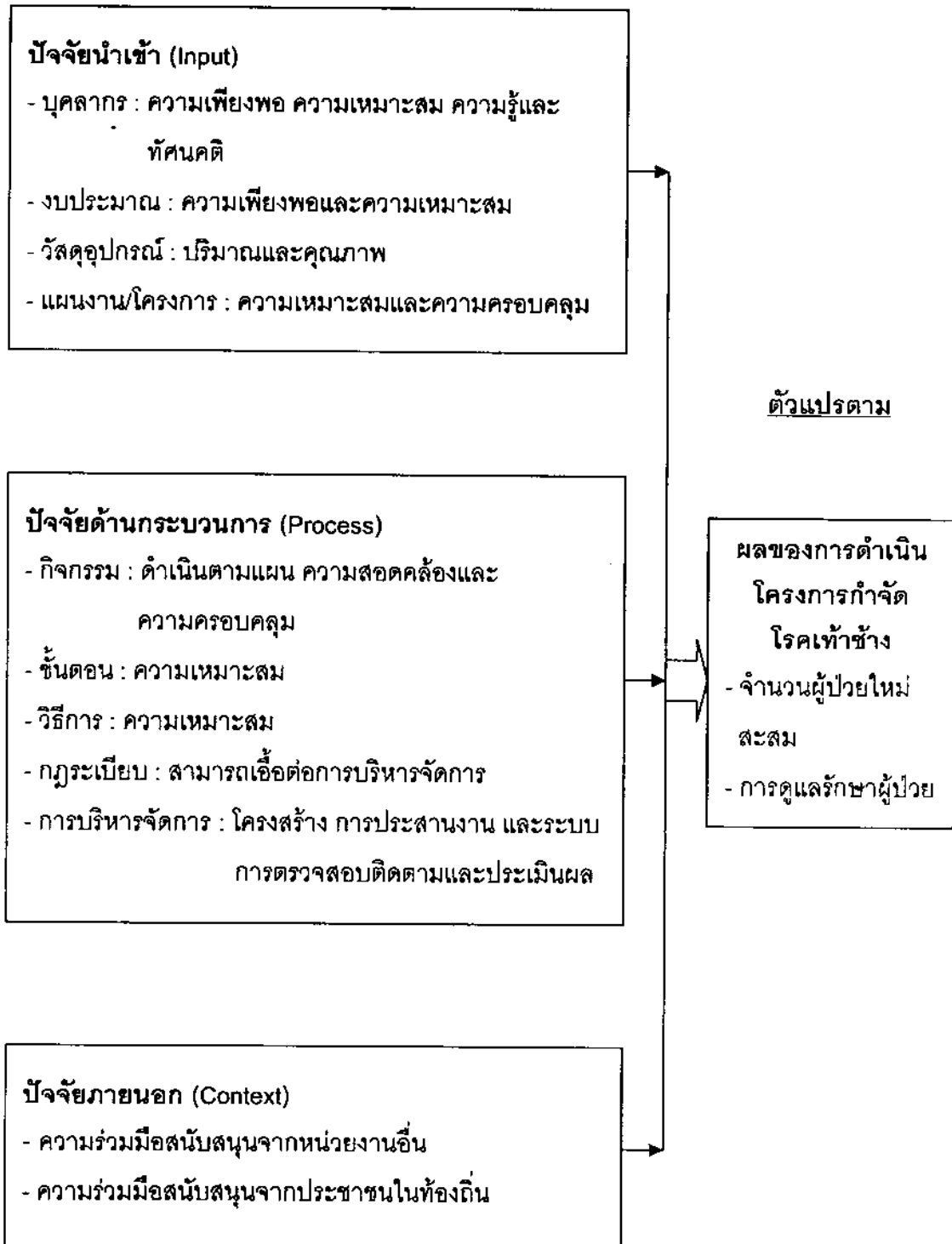
กรอบแนวคิด วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง โดยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) นอกจากนี้จะเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง และศึกษาข้อมูลปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้แก่ ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่มีผลต่อความสามารถในการควบคุมโรคเท้าช้าง โดยมีกรอบแนวคิดและวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ศึกษาการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างโดยประยุกต์ใช้แบบจำลอง CIPP ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้แก่ กิจกรรม ขั้นตอน วิธีการ ภาวะเทียบ และการบริหารจัดการ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และประชาชนในท้องถิ่น และผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ซึ่งกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงไว้ดังภาพที่ 3.1

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

3.2 สมมติฐานการวิจัย

3.2.1 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่แตกต่างกันมีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

3.2.2 ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่แตกต่างกันมีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

3.2.3 ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่แตกต่างกันมีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.3.1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย

1) ด้านบุคลากร ศึกษาถึงความเพียงพอ ความเหมาะสม ตลอดจนศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการทำงาน บทบาท/ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรคเท้าช้าง ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

2) ด้านงบประมาณ ศึกษาถึงความเพียงพอและความเหมาะสมในการกระจายงบประมาณต่อพื้นที่และต่อกิจกรรม

3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ศึกษาถึงปริมาณและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4) ด้านแผนงาน/โครงการ ศึกษาถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการกำจัดโรคเท้าช้างระดับประเทศ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

3.3.1.2 ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย

1) ด้านกิจกรรม ศึกษาถึงการดำเนินงานตามแผน ความสอดคล้องและความครอบคลุมของโครงการและกิจกรรม

2) ด้านขั้นตอน ศึกษาถึงความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

3) ด้านวิธีการ ศึกษาถึงความเหมาะสมของเทคนิควิธีการที่ใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4) ด้านกฎระเบียบ ศึกษาถึงการเอื้อต่อการบริหารจัดการ

5) ด้านการบริหารจัดการ ศึกษาถึงโครงสร้าง การประสานงานและระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

3.3.1.3 ปัจจัยภายนอก (Context) ประกอบด้วย

1) การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน หรือสมาคมต่าง ๆ สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ เป็นต้น

2) การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น เช่น คนในชุมชนเข้ารับการอบรม ร่วมประชุม/สัมมนา และรายงานข้อมูลผู้ป่วย เป็นต้น

3.3.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม คือ ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้แก่ จำนวนผู้ป่วยใหม่ลดลงและการดูแลรักษาผู้ป่วย

3.4 นิยามเชิงปฏิบัติการ

โรคเท้าช้าง หมายถึง โรคติดต่อชนิดหนึ่งซึ่งมียุงบางชนิดเป็นพาหะเกิดจากพยาธิตัวกลมใน Super Family Filariidae มีอาการที่สำคัญ คือ มีการอักเสบของต่อมและทางเดินน้ำเหลืองเป็น ๆ หาย ๆ เมื่อเป็นนาน ๆ เข้าอวัยวะส่วนปลายจะบวมโตและกลายเป็นภาวะเท้าช้าง (Elephantiasis) ในที่สุด (กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2541: 2)

การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างที่ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและประชาชน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และสำเร็จตามเป้าหมายโดยใช้ทรัพยากรทางการบริหาร และกระบวนการบริหารที่เหมาะสม

ความรู้ หมายถึง สิ่งที่บุคคลหนึ่งสามารถจดจำและระลึกได้ เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับโรคเท้าช้างในเรื่องของการระบาดวิทยา สาเหตุ อาการ และการป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้าง

ทัศนคติ หมายถึง ลักษณะทางจิตใจ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ และสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิดเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง

ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในเรื่องของความเพียงพอและความเหมาะสม ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ -

กระบวนการ (Process) หมายถึง การดำเนินงานในโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ซึ่งได้แก่ กิจกรรม ขั้นตอน วิธีการ กฎระเบียบ และการบริหารจัดการ

ปัจจัยภายนอก (Context) หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อโครงการกำจัดโรคเท้าช้างแต่อยู่นอกเหนือการควบคุม ได้แก่ การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่น

ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นหลังจากได้เริ่มดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ซึ่งได้แก่ จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม และการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง

3.5 วิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- 3.5.1 ศึกษาวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง และคัดเลือกพื้นที่ตัวอย่าง
- 3.5.2 จัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสำรวจ
- 3.5.3 ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่โครงการ 11 จังหวัด โดยใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
- 3.5.4 รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.5.5 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากกลุ่มตัวอย่าง
- 3.5.6 สรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เพื่อให้โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

3.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.6.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง ใน 11 จังหวัดตามแนวชายแดนของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดตาก จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดระนอง และจังหวัดนราธิวาส

3.6.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Yamane ในการหาขนาดตัวอย่าง โดยที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 7 ขนาดของประชากรอยู่ระหว่าง 4,000 – 4,500 คน จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ $194.62 \approx 195$ ตัวอย่าง ซึ่งได้จากการคำนวณตามสูตร ดังต่อไปนี้

สูตรของ Yamane (1960 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2544: 154) คือ

$$n_p = \frac{N}{1 + NE^2}$$

N คือ ขนาดของประชากร

E คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

n_p คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่า

$$\begin{aligned} n_p &= \frac{4,200}{1 + (4,200)(0.07)^2} \\ &= 194.62 \\ &\approx 195 \text{ คน} \end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้จำนวนตัวอย่างรวม 250 ตัวอย่าง ซึ่งมากกว่าจำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้ รายละเอียดของตัวอย่างอยู่ในข้อ 3.6.3

3.6.3 การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 250 ตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนในจังหวัดตามแนวชายแดนของประเทศไทย 11 จังหวัด รวม 25 ตำบล ซึ่งมีพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง (22 ตำบล) และพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง (3 ตำบล) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้างจะทำการเลือกตัวแทนของแต่ละภาค ๆ ละ 1 ตำบล รวม 3 ตำบล โดยแต่ละพื้นที่จะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 3 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) 2 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) 2 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) 1 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) 1 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) สำนักงานละ 2 ตัวอย่าง รวม 10 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) ศูนย์ละ 1 ตัวอย่าง รวม 10 ตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง 5 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

จังหวัด	จำนวน ตำบล ตัวอย่าง	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.			เจ้าหน้าที่ สสอ./ สสจ.			เจ้าหน้าที่ สถานี อนามัย			เจ้าหน้าที่ CUP			รวม			เจ้าหน้าที่หน่วยงาน สาธารณสุขส่วนกลาง		
			TA	NA	TA	TA	NA	TA	TA	NA	TA	TA	NA	TA	TA	NA	TA	ศตม.	ศตม.	โรคติดต่อป้าโดยแมลง
			TA	NA	TA	NA	TA	NA	TA	NA	TA	TA	NA	TA	TA	NA	TA	ศตม.	ศตม.	โรคติดต่อป้าโดยแมลง
แม่ฮ่องสอน	3	-	9	-	6	-	6	-	3	-	3	-	3	-	27	-	-	-	1	1
เชียงใหม่	1	-	3	-	2	-	2	-	1	-	1	-	1	-	9	-	2	-	1	1
ลำพูน	1	-	3	-	2	-	2	-	1	-	1	-	1	-	9	-	-	-	1	1
ตาก	4	1	12	3	8	2	8	2	4	1	4	1	4	1	36	9	2	-	1	1
กาญจนบุรี	3	1	9	3	6	2	6	2	3	1	3	1	3	1	27	9	-	-	1	1
ราชบุรี	2	-	6	-	4	-	4	-	2	-	2	-	2	-	18	-	2	-	1	1
กระบี่	1	-	3	-	2	-	2	-	1	-	1	-	1	-	9	-	-	-	-	-
สุราษฎร์ธานี	1	-	3	-	2	-	2	-	1	-	1	-	1	-	9	-	-	-	1	1
นครศรีธรรมราช	1	-	3	-	2	-	2	-	1	-	1	-	1	-	9	-	2	-	1	1
ระนอง	1	-	3	-	2	-	2	-	1	-	1	-	1	-	9	-	-	-	1	1
นราธิวาส	4	1	12	3	8	2	8	2	4	1	4	1	4	1	36	9	2	-	1	1
รวม	22	3	66	9	44	6	44	6	22	3	22	3	22	3	198	27	10	10	5	5

หมายเหตุ : TA = พื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง NA = พื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง อสม. = อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อบต. = องค์การบริหารส่วนตำบล สสอ./สสจ. = สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด CUP = เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ศตม. = สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ศตม. = ศูนย์ควบคุมโรคติดต่ออำเภอโดยแมลง

ตารางที่ 3.2 พื้นที่ทำการเก็บตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรในการประเมินกลไกการบริหารจัดการโรคภัยไข้เจ็บ

จังหวัด	จำนวนตำบล		พื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	พื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง
	ตัวอย่าง	TA NA		
แม่ฮ่องสอน	3	-	กลุ่มบ้านเสี้ยวเดอ ด. แม่สาบแลบ อ. สบเมย กลุ่มบ้านเลา หลวง ด. สบเมย อ. สบเมย กลุ่มบ้านดอย ด. แม่สวด	-
เชียงใหม่	1	-	กลุ่มบ้านห้วยต้น ด. แม่ตื่น อ. อมก๋อย	-
ลำพูน	1	-	กลุ่มบ้านหนองนา ด. นาทราย อ. ลี้	-
ตาก	4	1	กลุ่มบ้านหมื่น ด. พบพระ กลุ่มบ้านพะ ด. วาเล่ย์ กลุ่มบ้านตะ ด. แม่ละมั่ง กลุ่มบ้านแ ด. ชุ่มผาง	กลุ่มบ้านช่อง ด. ช้องแคบ อ. พบพระ
กาญจนบุรี	3	1	กลุ่มบ้านก ด. ลั่น กลุ่มบ้านดง ด. นินดา กลุ่มบ้านไร่ ด. ชุ่มผาง	กลุ่มบ้านสห ด. สหกรณ์ อ. ทอง
ราชบุรี	2	-	กลุ่มบ้านห้วย ด. สอน กลุ่มบ้านบ่อ ด. ตะนาว	-

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนตำบล		พื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง	พื้นที่ที่ไม่มีเชื้อแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง
	ตัวอย่าง	TA NA		
กระบี่	1	-	กลุ่มบ้านควนหมั่ว ต. โคกยาง อ. เหนือคลอง	-
สุราษฎร์ธานี	1	-	กลุ่มบ้านห้วยเกียบ ต. ประสงค์ อ. ท่าชนะ	-
นครศรีธรรมราช	1	-	กลุ่มบ้านย่านเขี้ยว ต. บางรูป อ.ทุ่งใหญ่	-
ระนอง	1	-	กลุ่มบ้านอาคาร พานิษฐ์ ต. บางขัน อ. เมือง	-
นราธิวาส	4	1	กลุ่มบ้านปাহวาย ต. สุโงปาดิ อ. สุโงปาดิ	กลุ่มบ้านก่าแพง ต. กะลุวอ อ. เมือง
รวม	22	3		

หมายเหตุ : TA = พื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง NA = พื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

3.7 ตัวชี้วัดและแผนการประเมิน

การศึกษาเรื่อง การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้กำหนด ประเด็นในการประเมิน ตัวชี้วัด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูลสำหรับการประเมิน กลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัดและแผนการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ประเด็นศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
ปัจจัยนำเข้า (Inputs)			
- บุคคล (Man)	- ความเพียงพอของ บุคลากร - ความเหมาะสมและ ความรู้ของบุคลากร	- การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม - แบบสำรวจ - รวบรวมเอกสาร	- ผู้รับผิดชอบ โครงการฯ - เอกสารจาก สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
- งบประมาณ (Money)	- ความเพียงพอของ งบประมาณ - ความเหมาะสมใน การกระจายของ งบประมาณต่อพื้นที่ - ความเหมาะสมใน การกระจายของงบ ประมาณต่อกิจกรรม	- รวบรวมเอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- เอกสารจากกลุ่ม โรคเท้าช้าง สำนัก โรคติดต่อฯ โดย แมลง กรมควบคุม โรค - ผู้รับผิดชอบ โครงการฯ และ ผู้ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
- วัสดุอุปกรณ์ (Material)	- ปริมาณและคุณภาพ ของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้	- ศึกษาเอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- เอกสารจากกลุ่ม โรคเท้าช้าง สำนัก โรคติดต่อฯ โดย แมลง กรมควบคุม โรค - ผู้รับผิดชอบ กิจกรรมต่าง ๆ
- แผนงาน/โครงการ	- ความเหมาะสมและ ความสอดคล้องกับ แผนงาน/โครงการ กำจัดโรคเท้าช้างระดับ ประเทศ - ความเหมาะสมและ ความสอดคล้องกับ แผนงาน/โครงการ กำจัดโรคเท้าช้างระดับ จังหวัด - ความเหมาะสมและ ความสอดคล้องกับ แผนงาน/โครงการ กำจัดโรคเท้าช้างระดับ อำเภอ	- วิเคราะห์เอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- โครงการกำจัดโรค เท้าช้าง - โครงการ/ แผนปฏิบัติงาน กำจัดโรคเท้าช้างใน ระดับต่าง ๆ - ผู้รับผิดชอบ โครงการฯ - ผู้ปฏิบัติงานตาม โครงการ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process)			
- กิจกรรม (Activities)	- กิจกรรมดำเนินการตามแผนที่วางไว้ - ความสอดคล้องระหว่างโครงการและกิจกรรม - ความครอบคลุมของโครงการและกิจกรรม	- การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม - ศึกษาเอกสาร	- ผู้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ - เอกสารจากกลุ่มโรคเท้าช้าง สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค - รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการฯ
- ขั้นตอน (Steps)	- ขั้นตอนการดำเนินการเหมาะสมสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	- การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม - ศึกษาเอกสาร	- ผู้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ - เอกสารจากกลุ่มโรคเท้าช้าง สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค - รายงานผลการดำเนินงาน
- วิธีการ (Methods)	- เทคนิควิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม	- การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- ผู้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
	ต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	- ศึกษาเอกสาร	- ผู้เข้าร่วมกิจกรรม - เอกสารจากกลุ่มโรคเท้าช้าง สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค - รายงานผลการดำเนินงาน
- กฎระเบียบ (Regulations)	- กฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ	- ศึกษาเอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- เอกสารจากกลุ่มโรคเท้าช้าง สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค - ผู้รับผิดชอบโครงการ - ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ
- การบริหารจัดการ (Management)	- มีโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการและกิจกรรมย่อยที่ดี - มีการประสานงานในโครงการที่ดี - มีระบบการตรวจสอบติดตาม	- ศึกษาเอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- เอกสารโครงการฯ - รายงานจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นศึกษา	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
-	และประเมินผล โครงการและกิจกรรมที่ มีประสิทธิภาพ		- ผู้รับผิดชอบ กิจกรรมต่าง ๆ
ผลของการดำเนิน โครงการ	- ปริมาณของผู้ป่วย ใหม่สะสม - ผู้ป่วยทุกคนที่ปรากฏ อาการได้รับการดูแล รักษาอย่างถูกวิธี	- ศึกษาสถิติ - ศึกษาเอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- รายงานจากกรม ควบคุมโรคและ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง - ผู้รับผิดชอบ โครงการ - ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละ พื้นที่
แนวทางการพัฒนา ปรับปรุงโครงการ	- แนวทางการพัฒนา ปรับปรุงโครงการให้มี ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น	- ศึกษาเอกสาร - การสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม	- รายงานจากกรม ควบคุมโรคและ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง - ผู้รับผิดชอบ โครงการ - ผู้รับผิดชอบ/ ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละ พื้นที่

3.8 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสำรวจ รายละเอียดดังนี้

3.8.1 แบบสอบถาม (แบบ ก.)

แบบสอบถาม (แบบ ก.) เป็นแบบสอบถามสำหรับการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง มีลักษณะเป็นทั้งแบบสอบถามปลายปิด (Closed – End Question) และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened – End Question) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

3.8.1.1 ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูลเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการทำงาน บทบาท/ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน โรคเท้าช้าง และการผ่านการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง โดยคำถามมีลักษณะปลายปิดให้เลือก และปลายเปิดให้ระบุตัวเลขลงในช่องว่าง

3.8.1.2 ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง เป็นคำถามวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ

2) ทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการดำเนินงานควบคุมโรคเท้าช้าง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ เียงบวก 4 ข้อ และ เียงลบ 4 ข้อ คำถามมีลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.8.1.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกรายการ (Check List) จำนวน 10 ข้อ

3.8.1.4 ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกรายการ (Check List) จำนวน 12 ข้อ

3.8.1.5 ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3.8.1.6 ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก เป็นคำถามเกี่ยวกับการได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

3.8.1.7 ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง คำถามจะมีลักษณะปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

3.8.2 แบบสอบถาม (แบบ ข.)

แบบสอบถาม (แบบ ข.) เป็นแบบสอบถามสำหรับสำหรับการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีลักษณะเป็นทั้งแบบสอบถามปลายปิด (Closed – End Question) และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened – End Question) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

3.8.2.1 ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการทำงาน บทบาท/ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรคเท้าช้าง และการผ่านการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง โดยคำถามมีลักษณะปลายปิดให้เลือก และปลายเปิดให้ระบุตัวเลขลงในช่องว่าง

3.8.2.2 ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง เป็นคำถามวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ

2) ทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการดำเนินงานควบคุมโรคเท้าช้าง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ เจริงบวก 4 ข้อ และ เจริงลบ

4 ข้อ คำถามมีลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.8.2.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

3.8.2.4 ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

3.8.2.5 ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3.8.2.6 ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก เป็นคำถามเกี่ยวกับการได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

3.8.2.7 ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง คำถามจะมีลักษณะปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

3.8.3 แบบสำรวจ

แบบสำรวจประกอบการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Opened – End Question) และคำถามแบบปลายปิด (Closed – End Question) เกี่ยวกับตำแหน่งหรือบทบาท จำนวนบุคลากรด้านสาธารณสุข จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง ระดับการศึกษาของบุคลากร การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง การมีแผนการปฏิบัติงานด้านกำจัดโรคเท้าช้าง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในพื้นที่ จำนวน 8 ข้อ

3.9 เกณฑ์การวัด

การศึกษาเรื่องการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดไว้ ดังนี้

3.9.1 ปัจจัยนำเข้า

3.9.1.1 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง ผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์การวัดความรู้และทัศนคติ ไว้ดังนี้

1) เกณฑ์การวัดความรู้ที่มีต่อเรื่องโรคเท้าช้างและการควบคุมโรคเท้าช้าง

(1) เกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ตอบผิดให้คะแนน 0 คะแนน

(2) เกณฑ์การประเมิน โดยแบ่งช่วงคะแนนออก ดังนี้

(2.1) มีความรู้ต่ำ ได้คะแนนรวม 0 – 2 คะแนน

(2.2) มีความรู้ปานกลาง ได้คะแนนรวม 3 – 5 คะแนน

(2.3) มีความรู้สูง ได้คะแนนรวม 6 – 8 คะแนน

2) เกณฑ์การวัดทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

(1) เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

(1.1) คำถามเชิงบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 3 คะแนน

เห็นด้วย ให้คะแนน 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 1 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 0 คะแนน

(1.2) คำถามเชิงลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 0 คะแนน

เห็นด้วย ให้คะแนน 1 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 3 คะแนน

(2) เกณฑ์การประเมิน โดยแบ่งช่วงคะแนนออก ดังนี้

(2.1) มีทัศนคติที่ดี คือ ได้คะแนนในช่วงที่ $> \bar{X} + S.D.$

(2.2) มีทัศนคติปานกลาง คือ ได้คะแนนในช่วงตั้งแต่ $\bar{X} \pm S.D.$

(2.3) มีทัศนคติที่ไม่ดี คือ ได้คะแนนในช่วงที่ $< \bar{X} - S.D.$

3.9.1.2 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ

1) แบบสอบถาม (แบบ ก.) ซึ่งใช้กับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง ในส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามเรื่องความเหมาะสมและความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ความเหมาะสมและความสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ

(1) เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

(1.1) เหมาะสม	ให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้คะแนน 0 คะแนน
(1.2) พอเพียง	ให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่พอเพียง	ให้คะแนน 0 คะแนน
(1.3) เหมาะสมและสอดคล้อง	ให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน 0 คะแนน

(2) เกณฑ์การประเมิน แบ่งโดยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน แล้วแปลความหมาย โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

(2.1) เพียงพอ เหมาะสมและสอดคล้องระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33 คะแนน

(2.2) เพียงพอ เหมาะสมและสอดคล้องระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66 คะแนน

(2.3) เพียงพอ เหมาะสมและสอดคล้องระดับสูง ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00 คะแนน

(ช่วงคะแนน คือ 0 – 1 คะแนน)

2) แบบสอบถาม (แบบ ข.) ซึ่งใช้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์

การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามเรื่องความเหมาะสมและความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน

(1) เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

(1.1) เหมาะสม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้คะแนน	0	คะแนน
(1.2) พอเพียง	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่พอเพียง	ให้คะแนน	0	คะแนน

(2) เกณฑ์การประเมิน แบ่งโดยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน แล้วแปลความหมาย โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

(2.1) เพียงพอ และเหมาะสมระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33 คะแนน

(2.2) เพียงพอ และเหมาะสมระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66

คะแนน

(2.3) เพียงพอ และเหมาะสมระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00 คะแนน

(ช่วงคะแนน คือ 0 – 1 คะแนน)

3.9.1.3 เกณฑ์การให้คะแนนปัจจัยนำเข้าแต่ละด้านในแบบสอบถาม (แบบ ก.) และแบบสอบถาม (แบบ ข.) ปัจจัยนำเข้าของการศึกษาในครั้งนี้ จะประกอบไปด้วยปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แผนงาน/โครงการ โดยปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร จะประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยย่อย คือ ความรู้ของบุคลากร ทักษะของบุคลากร และความเพียงพอและความเหมาะสมของบุคลากร ซึ่งในการพิจารณาปัจจัยนำเข้านั้น ปัจจัยแต่ละด้านจะถูกให้ความสำคัญในระดับเท่ากัน โดยผู้วิจัยได้แบ่งระดับน้ำหนักของปัจจัยนำเข้าแต่ละด้าน ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ระดับน้ำหนักของปัจจัยนำเข้าแต่ละด้าน

ปัจจัยนำเข้า	ระดับน้ำหนัก
ความรู้ของบุคลากร	ร้อยละ 20
ทัศนคติของบุคลากร	ร้อยละ 20
ความเพียงพอและความเหมาะสมของบุคลากร	ร้อยละ 20
งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์	ร้อยละ 20
แผนงาน/โครงการ	ร้อยละ 20

การคิดคะแนนรวมปัจจัยนำเข้าของแต่ละตัวอย่าง จะใช้คะแนนเฉลี่ยของปัจจัยนำเข้าแต่ละด้านคูณด้วยค่าน้ำหนัก และนำคะแนนทุกด้านมารวมกัน เพื่อแบ่งกลุ่ม โดยเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33
คะแนน
  - 2) เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66 คะแนน
  - 3) เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องระดับสูง ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00
คะแนน
- (ช่วงคะแนน คือ 0 – 1 คะแนน)

3.9.2 ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

3.9.2.1 แบบสอบถาม (แบบ ก.) ซึ่งใช้กับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง ในส่วนที่ 4 ผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในเรื่องการดำเนินงานตามแผนของกิจกรรม ความสอดคล้องและความครอบคลุมของกิจกรรม ความเหมาะสมของขั้นตอน วิธีการ ภาวะเบียบเชื่อต่อการบริหารจัดการ การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการ การประสานงาน ระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผล

1) เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

(1) เป็นไปตามระยะเวลา	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่เป็นไปตามระยะเวลา	ให้คะแนน	0	คะแนน
(2) ปฏิบัติครบทุกกิจกรรม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ปฏิบัติไม่ครบทุกกิจกรรม	ให้คะแนน	0	คะแนน
(3) ตรงตามแผน	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่ตรงตามแผน	ให้คะแนน	0	คะแนน
(4) เหมาะสม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้คะแนน	0	คะแนน
(5) ครอบคลุม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่ครอบคลุม	ให้คะแนน	0	คะแนน
(6) ช่วยเหลือต่อการบริหารจัดการ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่ช่วยเหลือต่อการบริหารจัดการ	ให้คะแนน	0	คะแนน
(7) มีประสิทธิภาพ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่มีประสิทธิภาพ	ให้คะแนน	0	คะแนน

2) เกณฑ์การประเมิน แบ่งโดยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาคำนวณหาคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน แล้วแปลความหมาย โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

(1) เหมาะสม สอดคล้องและครอบคลุมระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33 คะแนน

(2) เหมาะสม สอดคล้องและครอบคลุมระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66 คะแนน

(3) เหมาะสม สอดคล้องและครอบคลุมระดับสูง ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00 คะแนน

(ช่วงคะแนน คือ 0 – 1 คะแนน)

3.9.2.2 แบบสอบถาม (แบบ ข.) ซึ่งใช้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในส่วนที่ 4 ผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในเรื่อง การดำเนินงานตามกิจกรรม วิธีการ การประสานงาน ระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผล

1) เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

(1) ปฏิบัติครบทุกกิจกรรม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ปฏิบัติไม่ครบทุกกิจกรรม	ให้คะแนน	0	คะแนน
(2) เหมาะสม	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้คะแนน	0	คะแนน
(3) มีประสิทธิภาพ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่มีประสิทธิภาพ	ให้คะแนน	0	คะแนน

2) เกณฑ์การประเมิน แบ่งโดยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาคำนวณหาคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน แล้วแปลความหมาย โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- (1) เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33 คะแนน
  - (2) เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66 คะแนน
  - (3) เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00 คะแนน
- (ช่วงคะแนน คือ 0 – 1 คะแนน)

3.9.3 ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสม และ 2) การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง ซึ่งผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในเรื่องปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสม และการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง ดังนี้

3.9.3.1 ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ในส่วนของปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล มีเกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

- 1) ไม่มีผู้ป่วยใหม่สะสมเกิดขึ้นเลย (ดี) ให้คะแนน 3 คะแนน
- 2) มีผู้ป่วยใหม่สะสม 1 คน/ตำบล (ปานกลาง) ให้คะแนน 2 คะแนน
- 3) มีผู้ป่วยใหม่สะสมมากกว่า 1 คน/ตำบล (ไม่ดี) ให้คะแนน 1 คะแนน

3.9.3.2 ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ในส่วนของปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสมในระดับอำเภอ ให้ข้อมูลปริมาณผู้ป่วยใหม่สะสมซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของแต่ละอำเภอ มีเกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

- 1) ไม่มีผู้ป่วยใหม่สะสมเกิดขึ้นเลย (ดี) ให้คะแนน 3 คะแนน
- 2) มีผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ย ≤ 1 คน/อำเภอ (ปานกลาง) ให้คะแนน 2 คะแนน
- 3) มีผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ย > 1 คน/อำเภอ (ไม่ดี) ให้คะแนน 1 คะแนน

3.9.3.3 ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ในส่วนของการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง มีเกณฑ์การให้คะแนน กำหนดดังนี้

- 1) ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี (ร้อยละ 70 ขึ้นไป) ให้คะแนน 3 คะแนน
- 2) ได้รับการดูแลรักษาระดับดีปานกลาง (ร้อยละ 50 - 69) ให้คะแนน 2 คะแนน
- 3) ได้รับการดูแลรักษาไม่ดี (ต่ำกว่าร้อยละ 50) ให้คะแนน 1 คะแนน

3.9.3.4 เกณฑ์การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในภาพรวม ได้จากการนำคะแนนที่ได้จากเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วน คือ 1) ปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล หรือปริมาณผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยของแต่ละอำเภอ และ 2) การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง มารวมกันแล้วแบ่งเกณฑ์ โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างอยู่ในระดับต่ำ มีค่าคะแนน 2 - 3 คะแนน
- 2) ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนน 4 - 5 คะแนน
- 3) ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างอยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนน 6 คะแนน

3.9.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

ผู้ประเมินได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในเรื่องของการได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่น

3.9.4.1 เกณฑ์การให้คะแนน คือ ได้รับ ให้คะแนน 1 คะแนน ไม่ได้รับ ให้คะแนน 0 คะแนน

3.9.4.2 เกณฑ์การประเมิน แบ่งโดยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมา คำนวณหาคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน แล้วแปลความหมาย โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่น
ระดับต่ำ ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33 คะแนน
- 2) ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่น
ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66 คะแนน
- 3) ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่น
ระดับสูง ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00 คะแนน
(ช่วงคะแนน คือ 0 – 1 คะแนน)

3.10 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสำรวจ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.10.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

กับการวิจัย ตำรา วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ ตลอดจนบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบสำรวจ

3.10.2 ร่างแบบสอบถามและแบบสำรวจ

ทำการร่างแบบสอบถามและแบบสำรวจตามกรอบแนวคิดที่กำหนดในการวิจัย

3.10.3 นำแบบสอบถามและแบบสำรวจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

นำแบบสอบถามและแบบสำรวจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา ความตรงตามเนื้อหา (Validity) และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ (Pre – Test)

3.10.4 นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ได้แก้ไขแล้วไปทดสอบ (Pre – Test)

นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre – Test) จำนวน 20 ตัวอย่าง โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี หลังจากนั้นนำแบบสอบถาม มาตรวจสอบและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือ วัดความเชื่อถือของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542: 208 - 214) ผลจากการคำนวณค่าความเชื่อถือของเครื่องมือในส่วนของความรู้ คือ 0.466 ผลจากการคำนวณค่าความเชื่อถือของเครื่องมือในส่วนของทัศนคติ คือ 0.6115 และใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้ (สุภาพ วาดเขียน, 2525: 59)

ความเชื่อมั่น	0.01 – 0.30	ถือว่ามีความเชื่อมั่นต่ำ
ความเชื่อมั่น	0.40 – 0.60	ถือว่ามีความเชื่อมั่นปานกลาง
ความเชื่อมั่น	0.70 – 1.00	ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง

ดังนั้น ค่าความเชื่อถือของเครื่องมือในส่วนของความรู้ คือ 0.466 และค่าความเชื่อถือของเครื่องมือในส่วนของทัศนคติ คือ 0.6115 มีความเชื่อมั่นระดับปานกลาง

3.10.5 นำแบบสอบถามและแบบสำรวจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความชัดเจนอีกครั้ง

หลังจากที่ได้ทำการทดสอบแล้ว นำแบบสอบถามและแบบสำรวจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนอีกครั้ง และนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

3.11 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ตัวแปร และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 วิธีหลัก ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ

3.11.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่เป้าหมาย โดยทำการสอบถามจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่

เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ 11 จังหวัดตามแนวชายแดนของประเทศไทย ในช่วงเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม พ.ศ. 2548 จำนวนทั้งสิ้น 250 ตัวอย่าง

3.11.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมจากหนังสือ รายงาน เอกสาร งานวิจัย และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.12 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามจากภาคสนามแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อสร้างคู่มือลงรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) (ซีวาลย์ เรืองประพันธ์, 2544: 409) โดยใช้หลักสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.12.1 สถิติเชิงพรรณนา อธิบายลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง ทักษะคติเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง ปัจจัยด้านองค์การ และการได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่น มาใช้ในการหาสมมติฐานพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) อัตราส่วนร้อยละ (Percent) ความถี่ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.12.2 สถิติเชิงอนุมาน ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยสถิติที่ใช้ คือ F - test

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในครั้งนี้ได้จากการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง ที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่างไว้ โดยได้แสดงผลการศึกษเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาเชิงพรรณนา

4.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาการทำงาน และการได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง

4.1.2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

4.1.3 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ

4.1.4 ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.5 ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.6 ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.2 ผลการศึกษารวบรวมความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง ทำการศึกษาโดยแยกวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอ และระดับตำบล โดยศึกษาจากตัวแปรดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงาน และ 3) ปัจจัยภายนอก

4.1 ผลการศึกษาเชิงพรรณนา

4.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1.1.1 เพศ

1) เพศของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 และเป็นเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 66 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 44 คน

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด

(สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 และเป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 44 คน

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่

เป็นเพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 22 คน

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับ

ปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 และเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 22 คน

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วน

ใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 และเป็นเพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 198 คน

2) เพศของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 9 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 และเป็นเพศชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 6 คน

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 6 คน

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3 คน

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเป็นเพศชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 3 คน

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 และเป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 27 คน

3) เพศของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 10 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 10 คน

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเป็นเพศชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 5 คน

(4) กลุ่มตัวอย่างรวมเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 25 คน

4.1.1.2 อายุ

1) อายุของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี และ 31 - 40 ปี จำนวนกลุ่มละ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 โดยมีอายุสูงสุด 65 ปี อายุต่ำสุด 15 ปี และมีอายุเฉลี่ย 36.16 ปี

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยมีอายุสูงสุด 48 ปี อายุต่ำสุด 21 ปี และมีอายุเฉลี่ย 31.56 ปี

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 โดยมีอายุสูงสุด 58 ปี อายุต่ำสุด 25 ปี และมีอายุเฉลี่ย 38.39 ปี

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 โดยมีอายุสูงสุด 50 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี และมีอายุเฉลี่ย 38.05 ปี

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยมีอายุสูงสุด 45 ปี อายุต่ำสุด 23 ปี และมีอายุเฉลี่ย 32.41 ปี

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 โดยมีอายุสูงสุด 65 ปี อายุต่ำสุด 15 ปี และมีอายุเฉลี่ย 35.43 ปี

2) อายุของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 โดยมีอายุสูงสุด 48 ปี อายุต่ำสุด 26 ปี และมีอายุเฉลี่ย 37.55 ปี

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยมีอายุสูงสุด 35 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี และมีอายุเฉลี่ย 27.33 ปี

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยมีอายุสูงสุด 50 ปี อายุต่ำสุด 31 ปี และมีอายุเฉลี่ย 40.83 ปี

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยมีอายุสูงสุด 36 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี และมีอายุเฉลี่ย 30.67 ปี

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยมีอายุสูงสุด 39 ปี อายุต่ำสุด 28 ปี และมีอายุเฉลี่ย 34.67 ปี

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 โดยมีอายุสูงสุด 50 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี และมีอายุเฉลี่ย 34.92 ปี

3) อายุของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยมีอายุสูงสุด 56 ปี อายุต่ำสุด 31 ปี และมีอายุเฉลี่ย 45.20 ปี

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 โดยมีอายุสูงสุด 58 ปี อายุต่ำสุด 25 ปี และมีอายุเฉลี่ย 47.70 ปี

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 โดยมีอายุสูงสุด 46 ปี อายุต่ำสุด 31 ปี และมีอายุเฉลี่ย 40.80 ปี

(4) กลุ่มตัวอย่างรวมเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และ 51 - 60 ปี จำนวนกลุ่มละ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 โดยมีอายุสูงสุด 58 ปี อายุต่ำสุด 25 ปี และมีอายุเฉลี่ย 45.20 ปี

4.1.1.3 ระดับการศึกษา

1) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด

(สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่

จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ปกศ. สูง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับ

ปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วน

ใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9

2) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

พบว่า จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ ปกศ. สูง และปริญญาตรี จำนวนกลุ่มละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด

(สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับ

ปฐมภูมิ (CUP) พบว่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วน

ใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

3) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุข

ส่วนกลาง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ปกศ. สูง และปริญญาตรีจำนวนกลุ่มละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0

(4) กลุ่มตัวอย่างรวมเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0

4.1.1.4 ระยะเวลาการทำงาน

1) ระยะเวลาการทำงานของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8

2) ระยะเวลาการทำงานของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4

3) ระยะเวลาการทำงานของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุข ส่วนกลาง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) พบว่า มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงาน 6 - 10 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0

(4) กลุ่มตัวอย่างรวมเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0

4.1.1.5 การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง

1) การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็น แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 70.5

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1

2) การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

(4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

(5) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) พบว่า ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

(6) กลุ่มตัวอย่างรวมในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9

3) การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

(1) กลุ่มตัวอย่างที่เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0

(2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศคม.) พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0

(3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง พบว่า เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

(4) กลุ่มตัวอย่างรวมเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.0

รายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.1

รายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.2

รายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ข้อมูล	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ												
ชาย	24	36.4	19	43.2	29	65.9	18	81.8	8	36.4	98	49.5
หญิง	42	63.6	25	56.8	15	34.1	4	18.2	14	63.6	100	50.5
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
อายุ												
≤ 20	5	7.6	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	5	2.5
21 – 30	20	30.3	22	50.0	8	18.1	4	18.2	9	40.9	63	31.9
31 – 40	20	30.3	17	33.5	19	43.3	12	54.6	11	50.0	79	39.9
41 – 50	13	19.7	5	15.5	16	36.3	6	27.2	2	9.1	42	21.2
51 – 60	6	9.1	0	0.0	1	2.3	0	0.0	0	0.0	7	3.5
> 60	2	3.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	1.0
รวม	66	100.0	44.0	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
$\bar{X}$	36.16		31.56		38.39		38.05		32.41		35.43	
S.D.	12.13		6.42		7.09		10.75		5.85		9.58	
Min	15.00		21.00		25.00		22.00		23.00		15.00	
Max	65.00		48.00		58.00		50.00		45.00		65.00	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.			เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.			เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล			เจ้าหน้าที่ CUP			รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับการศึกษา														
ไม่ได้รับการศึกษา	1	1.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.5
ประถมศึกษา	37	56.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	37	18.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	24.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	16	8.1
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ อาชีวศึกษา	10	15.2	8	18.3	1	2.3	2	9.1	1	4.5	22	11.1		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ปศ. สูง	2	3.0	10	22.7	8	18.2	12	54.5	1	4.5	33	16.6		
ปริญญาตรี	0	0.0	24	54.5	28	63.6	8	36.4	19	86.5	79	39.9		
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.0	2	4.5	7	15.9	0	0.0	1	4.5	10	5.1		
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0		
ระยะเวลาการทำงาน														
< 1	8	12.1	18	40.9	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	26	13.1
1 - 5	34	51.5	11	25.0	5	11.4	3	13.6	5	22.7	58	29.3		
6 - 10	15	22.8	9	20.5	9	20.4	4	18.2	6	27.3	43	21.8		
> 10	9	13.6	6	13.6	30	68.2	15	68.2	11	50.0	71	35.8		
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับการอบรม												
เรื่องโรคเท้าช้าง												
เคย	52	78.8	10	22.7	31	70.5	16	72.7	6	27.3	115	58.1
ไม่เคย	14	21.2	34	77.3	13	29.5	6	27.3	16	72.7	83	41.9
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ข้อมูล	เพศ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
	ชาย	2	22.2	1	16.7	3	50.0	0	0.0	1	33.3	7	25.9
	หญิง	7	77.8	5	83.3	3	50.0	3	100.0	2	66.7	20	74.1
	รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
	อายุ												
	≤20	0	0.0	1	16.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	3.7
	21-30	1	11.1	2	33.3	0	0.0	1	33.3	1	33.3	5	18.5
	31-40	5	55.6	3	50.0	3	50.0	2	66.7	2	66.7	15	55.6
	41-50	3	33.3	0	0.0	2	33.3	0	0.0	0	0.0	5	18.5
	51-60	0	0.0	0	0.0	1	16.7	0	0.0	0	0.0	1	3.7
	> 60	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0	
	X	37.55		27.33		40.83		30.67		34.67		34.92	
	S.D.	6.93		6.53		7.50		7.57		5.86		8.17	
	Min	26.00		19.00		31.00		22.00		28.00		19.00	
	Max	48.00		35.00		50.00		36.00		39.00		50.00	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	เจ้าหน้าที่				เจ้าหน้าที่				เจ้าหน้าที่				รวม
	อสม.	อสม.		อสม.	อสม./สสจ.	อสม./สสจ.		อสม./สสจ.	อสม./สสจ.	อสม./สสจ.		อสม./สสจ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ระดับการศึกษา													
ไม่ได้รับการศึกษา	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0
ประถมศึกษา	5	55.6	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	5
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	22.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2
มัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา	1	11.1	2	33.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	11.1	2	33.3	2	33.3	1	33.3	0	0.0	0	0.0	6
ปวส./ปวท./ปศ.สูง	0	0.0	2	33.3	4	66.7	2	66.7	3	100.0	11	40.8	
ปริญญาตรี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0
สูงกว่าปริญญาตรี	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0	
ระยะเวลาการทำงาน													
< 1	0	0.0	2	33.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	7.4	
1 - 5	5	55.6	4	66.7	0	0.0	1	33.3	0	0.0	10	37.1	
6 - 10	0	0.0	0	0.0	1	16.7	0	0.0	2	66.7	3	11.1	
> 10	4	44.4	0	0.0	5	83.3	2	66.7	1	33.3	12	44.4	
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูล	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสจ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การได้รับการอบรม												
เรื่องโรคเท้าช้าง												
เคย	6	66.7	1	16.7	5	83.3	2	66.7	0	0.0	14	51.9
ไม่เคย	3	33.3	5	83.3	1	16.7	1	33.3	3	100.0	13	48.1
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	33	100.0	27	100.0

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

เพศ	ข้อมูล	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ชาย		9	90.0	9	90.0	1	20.0	19
								76.0
		1	10.0	1	10.0	4	80.0	6
หญิง								24.0
		10	100.0	10	100.0	5	100.0	25
								100.0
อายุ								
	≤ 20	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0
								0.0
	21 – 30	0	0.0	1	10.0	0	0.0	1
								4.0
	31 – 40	3	30.0	1	10.0	2	40.0	6
								24.0
	41 – 50	4	40.0	2	20.0	3	60.0	9
51 – 60								36.0
		3	30.0	6	60.0	0	0.0	9
								36.0
	> 60	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0
								0.0
รวม		10	100.0	10	100.0	5	100.0	25
								100.0
	$\bar{X}$	45.20		47.40		40.80		45.20
	S.D.	8.12		11.64		6.06		9.37
	Min	31.00		25.00		31.00		25.00
Max		56.00		58.00		46.00		58.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่สำนัก			รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา										
ไม่ได้รับการศึกษา	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
ประถมศึกษา	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
มัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา	1	10.0	1	1	10.0	0	2	0.0	2	8.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ป.กศ. สูง	4	40.0	4	4	40.0	0	8	0.0	8	32.0
ปริญญาตรี	4	40.0	5	5	50.0	3	12	60.0	12	48.0
สูงกว่าปริญญาตรี	1	10.0	0	0	0.0	2	3	40.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	10	100.0	5	25	100.0	25	100.0
ระยะเวลาการทำงาน										
< 1	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
1 - 5	0	0.0	1	1	10.0	0	1	0.0	1	4.0
6 - 10	0	0.0	2	2	20.0	4	6	80.0	6	24.0
> 10	10	100.0	7	7	70.0	1	18	20.0	18	72.0
รวม	10	100.0	10	10	100.0	5	25	100.0	25	100.0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง								
เคย	9	90.0	8	80.0	5	100.0	22	88.0
ไม่เคย	1	10.0	2	20.0	0	0.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0

4.1.2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

การประเมินความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่าง ได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1.2.1 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

1) การประเมินความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.07 คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 8 ส่วนที่อีกสิบในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการป่วยโดยการควบคุม จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 89.9 ส่วนคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 3 วิธีการที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7

รายละเอียดความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.4

รายละเอียดระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ความรู้	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสจ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของุงที่ไม่ได้นำเชื้อโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	31	47.0	32	72.7	17	38.6	14	63.6	11	50.0	105	53.1
ตอบถูก	35	53.0	12	27.3	27	61.4	8	36.4	11	50.0	93	46.9
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
2. วิธีการตรวจการแพร่โรคเท้าช้างที่คน												
ตอบผิด	32	49.5	38	86.4	10	22.7	11	50.0	3	13.6	84	42.4
ตอบถูก	34	51.5	6	13.6	34	77.3	11	50.0	19	86.4	114	57.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
3. วิธีการที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	46	69.7	35	79.5	37	84.1	12	54.5	16	72.7	146	73.7
ตอบถูก	20	30.3	9	20.5	7	15.9	10	45.5	6	27.3	52	26.3
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
4. ส่วนของร่างกายในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่ไม่บวมโต												
ตอบผิด	10	15.2	5	11.4	5	11.4	4	18.2	2	9.1	26	13.2
ตอบถูก	56	84.8	9	88.6	39	88.6	18	81.8	20	90.9	142	76.8
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความรู้	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. จังหวัดในประเทศไทยที่ไม่พบผู้ป่วยโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	13	19.7	7	15.9	0	0.0	1	4.5	2	9.1	23	11.6
ตอบถูก	53	80.3	37	84.1	44	100.0	21	95.5	20	90.9	175	88.4
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
6. อาการเจ็บปวดของผู้ป่วยโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	13	19.7	13	29.5	1	2.3	7	31.8	5	22.7	39	19.7
ตอบถูก	53	80.3	31	70.5	43	97.7	15	68.2	17	77.3	159	81.3
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
7. วิธีการที่ไม่ใช่การลดขนาดของคอกในการผู้ป่วยโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	52	78.9	31	70.5	22	50.0	15	68.2	14	63.6	134	67.7
ตอบถูก	14	21.1	13	29.5	22	50.0	7	31.8	8	36.4	64	32.3
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
8. ส่วนที่อักเสบในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการป่วยโดยการควบคุม												
ตอบผิด	10	84.8	6	13.6	2	4.5	1	4.5	1	4.5	20	10.1
ตอบถูก	56	15.2	38	86.4	42	95.5	21	95.5	21	95.5	178	89.9
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความรู้	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	4.91	4.13		5.82		5.27		5.68		5.07
S.D.	1.21	1.39		1.08		1.49		1.29		1.40
Min	1.00	1.00		3.00		1.00		3.00		1.00
Max	7.00	7.00		7.00		8.00		8.00		8.00

ตารางที่ 4.5 ระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับความรู้	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ต่ำ	2	3.0	7	15.9	0	0.0	1	4.5	0	0.0	10	5.1
(คะแนนรวม 0 – 2 คะแนน)												
ปานกลาง	41	62.2	32	72.7	13	29.5	9	40.9	10	45.5	105	53.0
(คะแนนรวม 3 – 5 คะแนน)												
สูง	23	34.8	5	11.4	31	70.5	12	54.6	12	54.5	83	41.9
(คะแนนรวม 6 – 8 คะแนน)												
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

2) การประเมินความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรค
เท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง จำนวน
19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ
คำถามข้อที่ 8 ส่วนที่อักเสบในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการป่วยโดยการควบคุม จำนวน
23 คน คิดเป็นร้อยละ 85.2 ส่วนคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 3 วิธีการ
ที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 81.5

รายละเอียดความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างใน
พื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.6

รายละเอียดระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่าง
ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.6 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ได้เผยแพร่โรคเท้าช้าง

ความรู้	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของยุงที่ไม่ได้นำเชื้อโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	4	44.4	5	83.3	3	50.0	1	33.3	1	33.3	14	51.9
ตอบถูก	5	55.6	1	16.7	3	50.0	2	66.7	2	66.7	13	48.1
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
2. วิธีการตรวจร่างกายเพื่อโรคเท้าช้างที่คน												
ตอบผิด	7	77.8	6	100.0	4	66.7	0	0.0	1	33.3	18	66.7
ตอบถูก	2	22.2	0	0.0	2	33.3	3	100.0	2	66.7	9	33.3
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
3. วิธีการที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	6	66.7	6	100.0	4	66.7	3	100.0	3	100.0	22	81.5
ตอบถูก	3	33.3	0	0.0	2	33.3	0	0.0	0	0.0	5	18.5
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
4. ส่วนของร่างกายในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่ไม่บวมโต												
ตอบผิด	2	22.2	1	16.7	3	50.0	0	0.0	0	0.0	6	22.2
ตอบถูก	7	77.8	5	83.3	3	50.0	3	100.0	3	100.0	21	77.8
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความรู้	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. จังหวัดในประเทศไทยที่ไม่พบผู้ป่วยโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	3	33.3	1	16.7	0	0.0	0	0.0	1	33.3	5	18.5
ตอบถูก	6	66.7	5	83.3	6	100.0	3	100.0	2	66.7	22	81.5
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
6. อาการเฉียบพลันของผู้ป่วยโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	0	0.0	2	33.3	1	16.7	1	33.3	2	66.7	6	22.2
ตอบถูก	9	100.0	4	66.7	5	83.3	2	66.7	1	33.3	21	77.8
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
7. วิธีการที่ไม่ใช่การลดขนาดของความรู้ในการไม่ป่วยโรคเท้าช้าง												
ตอบผิด	8	88.9	5	83.3	1	16.7	2	66.7	2	66.7	18	66.7
ตอบถูก	1	11.1	1	16.7	5	83.3	1	33.3	1	33.3	9	33.3
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
8. ส่วนที่อีกเส้นของผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการป่วยโดยการควบคุม												
ตอบผิด	2	22.2	1	16.7	0	0.0	1	33.3	0	0.0	4	14.8
ตอบถูก	7	77.8	5	83.3	6	100.0	2	66.7	3	100.0	23	85.2
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความรู้	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบค.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	4.55	3.67		5.33		5.33		4.67		4.63
S.D.	1.23	0.51		0.82		1.53		1.53		1.19
Min	2.00	3.00		4.00		4.00		3.00		2.00
Max	6.00	4.00		6.00		7.00		6.00		7.00

ตารางที่ 4.7 ระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับความรู้	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบค.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ต่ำ	1	11.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	1
(คะแนนรวม 0 – 2 คะแนน)										3.7
ปานกลาง	6	66.7	6	100.0	3	50.0	2	66.7	2	19
(คะแนนรวม 3 – 5 คะแนน)										70.4
สูง	2	22.2	0	0.0	3	50.0	1	33.3	1	7
(คะแนนรวม 6 – 8 คะแนน)										25.9
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	27
										100.0

3) การประเมินความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุข ส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับสูง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.16 คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 8 ส่วนที่อีกเลขในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการป่วยโดยการควบคุม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 3 วิธีการที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0

รายละเอียดความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.8

รายละเอียดระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.8 ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ความรู้	เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ			รวม		
	สคร.			สคต.			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ประเภทของยุงที่ไม่นำเชื้อโรคเท้าช้าง									
ตอบผิด	4	40.0	5	50.0	0	0.0	9	36.0	
ตอบถูก	6	60.0	5	50.0	5	100.0	16	64.0	
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0	
2. วิธีการตรวจการแพร่โรคเท้าช้างที่คน									
ตอบผิด	5	50.0	2	20.0	1	20.0	8	32.0	
ตอบถูก	5	50.0	8	80.0	4	80.0	17	68.0	
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0	
3. วิธีการที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง									
ตอบผิด	9	90.0	8	80.0	0	0.0	17	68.0	
ตอบถูก	1	10.0	2	20.0	5	100.0	8	32.0	
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0	
4. ส่วนของร่างกายในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่ไม่บวมโต									
ตอบผิด	0	0.0	1	10.0	0	0.0	1	4.0	
ตอบถูก	10	100.0	9	90.0	5	100.0	24	96.0	
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความรู้	เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่สำนัก		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
5. จังหวัดในประเทศไทยที่ไม่พบผู้ป่วยโรคเท้าช้าง							
ตอบผิด	1	10.0	1	10.0	0	0.0	2 8.0
ตอบถูก	9	90.0	9	90.0	5	100.0	23 92.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
6. อาการเฉียบพลันของผู้ป่วยโรคเท้าช้าง							
ตอบผิด	1	10.0	1	10.0	0	0.0	2 8.0
ตอบถูก	9	90.0	9	90.0	5	100.0	23 92.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
7. วิธีการที่ไม่ใช่การลดขนาดของความพิการในผู้ป่วยโรคเท้าช้าง							
ตอบผิด	5	50.0	5	50.0	0	0.0	10 40.0
ตอบถูก	5	50.0	5	50.0	5	100.0	15 60.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
8. ส่วนที่ยักเสบในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการไว้โดยการควบคุม							
ตอบผิด	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0 0.0
ตอบถูก	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความรู้	เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่สำนัก		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	5.50		6.00		7.80		6.16
S.D.	1.35		1.15		0.48		1.40
Min	3.00		4.00		7.00		3.00
Max	7.00		7.00		8.00		8.00

ตารางที่ 4.9 ระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ระดับความรู้	เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่สำนัก		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ต่ำ (คะแนนรวม 0 - 2 คะแนน)	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
ปานกลาง (คะแนนรวม 3 - 5 คะแนน)	5	50.0	2	20.0	0	0.0	28.0
สูง (คะแนนรวม 6 - 8 คะแนน)	5	50.0	8	80.0	5	100.0	72.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	100.0

4.1.2.2 ทักษะการคิดเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

1) การประเมินทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.1 คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 1 โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้ จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 2 การสัมผัสผู้ป่วยโรคเท้าช้างทำให้เป็นโรคเท้าช้างได้ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9

รายละเอียดทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.10

รายละเอียดระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.10 ทศณคดีเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ทัศนคติ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วย	33	50.0	23	52.3	14	31.8	10	45.5	6	27.3	86	43.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	33	50.0	21	47.7	30	68.2	12	54.5	16	72.7	112	56.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
2. การสัมผัสผู้ป่วยโรคเท้าช้างทำให้เป็นโรคเท้าช้างได้												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	16	24.2	15	34.1	30	68.2	13	59.1	12	54.5	86	43.4
ไม่เห็นด้วย	43	65.2	23	52.3	10	22.7	8	36.4	10	45.5	94	47.5
เห็นด้วย	4	6.1	6	13.6	3	6.8	1	4.5	0	0.0	14	7.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	4.5	0	0.0	1	2.3	0	0.0	0	0.0	4	2.0
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
3. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถกำจัดให้หมดไปได้												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	1	2.3	2	4.5	0	0.0	0	0.0	3	1.5
ไม่เห็นด้วย	5	7.6	9	20.5	2	4.5	3	13.6	1	4.5	20	10.1
เห็นด้วย	37	56.0	19	43.2	25	56.8	12	54.5	7	31.9	100	50.5

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ทัศนคติ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสจ./สสจ.		เจ้าหน้าที่อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	24	7.6	15	34.0	15	34.2	7	31.9	14	63.6	75	37.9
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
4. คนป่วยเป็นโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	7.6	6	13.6	17	38.7	5	22.7	8	36.4	41	20.7
ไม่เห็นด้วย	43	65.2	28	63.6	25	56.8	12	54.6	10	45.5	118	59.6
เห็นด้วย	11	16.6	7	16.0	2	4.5	5	22.7	3	13.6	28	14.1
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	10.6	3	6.8	0	0.0	0	0.0	1	4.5	11	5.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
5. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องการรักษาป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็น												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	1.5	0	0.0	1	2.3	0	0.0	0	0.0	2	1.0
ไม่เห็นด้วย	1	1.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.5
เห็นด้วย	26	39.4	32	72.7	4	9.1	10	45.5	4	18.2	76	38.4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	38	57.6	12	27.3	39	88.6	12	54.5	18	81.8	119	60.1
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
6. การป้องกันผู้เป็นหน้าทึบของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	15.2	11	25.0	25	56.8	8	36.4	12	54.5	66	33.3
ไม่เห็นด้วย	35	53.0	22	50.0	16	36.4	12	54.5	10	45.5	95	48.0

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.			เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.			เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล			เจ้าหน้าที่ CUP			รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เห็นด้วย		11	16.6	10	22.7	2	4.5	2	9.1	0	0.0	25	12.6	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง		10	15.2	1	2.3	1	2.3	0	0.0	0	0.0	12	6.1	
รวม		66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0	
7. หากรัฐบาลสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างอย่างเพียงพอ จะไม่ทำให้โรคเท้าช้างลดลง														
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		5	7.6	3	6.8	13	29.5	3	13.6	4	18.2	28	14.1	
ไม่เห็นด้วย		32	48.4	19	43.2	16	36.4	13	59.2	9	40.9	89	44.9	
เห็นด้วย		17	25.8	17	38.6	10	22.7	3	13.6	7	31.8	54	27.3	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง		12	18.2	5	11.4	5	11.4	3	13.6	2	9.1	27	13.7	
รวม		66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0	
8. หากคนในชุมชนสนับสนุนโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จะทำให้โรคเท้าช้างลดลง														
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	4.5	1	0.5	
ไม่เห็นด้วย		0	0.0	0	0.0	1	2.3	1	4.5	0	0.0	2	1.0	
เห็นด้วย		29	43.9	25	56.8	10	22.7	12	54.6	3	13.6	79	39.9	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง		37	56.1	19	43.2	33	75.0	9	40.9	18	81.9	114	57.6	
รวม		66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	16.84	17.38		19.73		18.27		19.77		18.1
S.D.	2.65	2.80		2.70		2.81		2.07		2.91
Min	12.00	12.00		14.00		12.00		15.00		12.00
Max	22.00	23.00		24.00		24.00		23.00		24.00

ตารางที่ 4.11 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ไม่ดี ($< \bar{X} - S.D.$)	13	19.7	8	18.2	11	25.0	2	9.1	3	13.6	37	18.7
ปานกลาง ($\bar{X} \pm S.D.$)	44	66.7	31	70.4	23	52.2	17	77.3	17	77.3	132	66.7
ดี ($> \bar{X} + S.D.$)	9	13.6	5	11.6	10	22.8	3	13.6	2	9.1	29	14.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

2) การประเมินทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.52 คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 5 การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็น จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 4 คนป่วยเป็นโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1

รายละเอียดทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.12

รายละเอียดระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.12 ทศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเฝ้าระวังของเกษตรกรตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเห็บช้าง

ทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. โรคเห็บช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้										
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ไม่เห็นด้วย	1	11.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	3.7
เห็นด้วย	7	77.8	3	50.0	4	66.7	1	33.3	0	15
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	11.1	3	50.0	2	33.3	2	66.7	3	100.0
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0
2. การสัมผัสผู้ป่วยโรคเห็บช้างทำให้เป็นโรคเห็บช้างได้										
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	11.1	0	0.0	3	50.0	2	66.7	1	33.3
ไม่เห็นด้วย	4	44.5	1	16.7	3	50.0	1	33.3	1	33.3
เห็นด้วย	3	33.3	5	83.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	11.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	33.3
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0
3. โรคเห็บช้างเป็นโรคที่สามารถกำจัดให้หมดไปได้										
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	1	16.7	1	16.7	2	66.7	0	0.0
เห็นด้วย	6	66.7	1	16.7	2	33.3	0	0.0	0	0.0
									9	33.3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสจ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	33.3	4	66.6	3	50.0	1	33.3	3	100.0	14	51.9
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
4. คนป่วยเป็นโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	1	16.7	2	33.3	2	66.7	0	0.0	5	18.5
ไม่เห็นด้วย	6	66.7	4	66.6	3	50.0	1	33.3	1	33.3	15	55.6
เห็นด้วย	2	22.2	1	16.7	1	16.7	0	0.0	2	66.7	6	22.2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	11.1	0	0	0	0	0	0.0	0	0.0	1	3.7
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
5. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็น												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วย	5	55.6	0	0.0	2	22.2	1	33.3	0	0.0	8	29.6
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	44.4	6	100.0	4	66.7	2	66.7	3	100.0	19	70.4
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
6. การป้องกันผู้เป็นหนี้ที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	11.1	1	16.7	1	16.7	1	33.3	3	100.0	7	25.9
ไม่เห็นด้วย	5	55.6	1	16.7	5	83.3	2	66.7	0	0.0	13	48.2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ทัศนคติ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ/สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	1	11.1	3	50.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	14.8
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	22.2	1	16.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	11.1
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
7. หากรัฐบาลสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างอย่างเพียงพอ จะไม่ทำให้โรคเท้าช้างลดลง												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	1	16.7	0	0.0	1	33.3	0	0.0	2	7.4
ไม่เห็นด้วย	6	66.7	3	50.0	5	83.3	2	6.7	0	0.0	16	59.3
เห็นด้วย	1	11.1	2	33.3	1	16.7	0	0.0	1	33.3	5	18.5
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	22.2	0	0	0	0.0	0	0.0	2	66.7	4	14.8
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
8. หากคนในชุมชนสนับสนุนโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จะทำให้โรคเท้าช้างลดลง												
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	11.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	3.7
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วย	6	66.7	1	16.7	2	33.3	1	33.3	0	0.0	10	37.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	22.2	5	83.3	4	66.7	2	66.7	3	100.0	16	59.3
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	15.11	17.83		19.17		20.00		18.33		17.52
S.D.	3.40	2.78		2.50		2.65		1.53		3.27
Min	9.00	15.00		15.00		17.00		17.00		9.00
Max	22.00	22.00		22.00		22.00		20.00		22.00

ตารางที่ 4.13 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับทัศนคติ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่ดี ($< \bar{X} - S.D.$)	1	11.1	0	0.0	1	16.7	1	33.3	0	3
ปานกลาง ($\bar{X} \pm S.D.$)	7	77.8	5	83.3	4	66.6	2	66.7	2	20
ดี ($> \bar{X} + S.D.$)	1	11.1	1	16.7	1	16.7	0	0.0	1	4
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	27
										100.0

3) การประเมินทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุข ส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.32 คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 1 โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้ ข้อ 3 โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถกำจัดให้หมดไปได้ และ ข้อ 5 การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็น จำนวนกลุ่มละ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 6 การป้องกันยังเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

รายละเอียดทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.14

รายละเอียดระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.14 ทศณคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ทัศนคติ	เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่สำนัก		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	โรคติดต่อมาโดยแมลง		
					จำนวน	ร้อยละ	
1. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้							
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0 0.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0 0.0
เห็นด้วย	1	10.0	1	10.0	0	0.0	2 8.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9	90.0	9	90.0	5	100.0	23 92.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
2. การสัมผัสผู้ป่วยโรคเท้าช้างทำให้เป็นโรคเท้าช้างได้							
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	80.0	8	80.0	5	100.0	21 84.0
ไม่เห็นด้วย	1	10.0	0	0.0	0	0.0	1 4.0
เห็นด้วย	1	10.0	1	10.0	0	0.0	2 8.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	1	10.0	0	0.0	1 4.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
3. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถกำจัดให้หมดไปได้							
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0 0.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0 0.0
เห็นด้วย	5	50.0	6	60.0	2	40.0	13 52.0

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ทัศนคติ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	50.0	4	40.0	3	60.0	12	48.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
4. คนป่วยเป็นโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย								
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	50.0	5	50.0	5	100.0	15	60.0
ไม่เห็นด้วย	5	50.0	4	40.0	0	0.0	9	36.0
เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	1	10.0	0	0.0	1	4.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
5. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็น								
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วย	2	20.0	4	40.0	0	0.0	6	24.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8	80.0	6	60.0	5	100.0	19	76.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
6. การป้องกันุงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข								
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	50.0	5	50.0	3	60.0	13	52.0
ไม่เห็นด้วย	5	50.0	5	50.0	2	40.0	12	48.0

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ทัศนคติ	เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่สำนัก			รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
รวม	10	100.0	10	5	100.0	25	100.0
7. หากรัฐบาลสนับสนุนวัตถุประสงค์ในการป้องกันและควบคุมโรคจะทำให้โรคเห็บข้างลดลง							
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	50.0	2	1	20.0	8	32.0
ไม่เห็นด้วย	2	20.0	4	2	40.0	8	32.0
เห็นด้วย	2	20.0	2	2	40.0	6	24.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	10.0	2	0	0.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	5	100.0	25	100.0
8. หากคนในชุมชนสนับสนุนโครงการกำจัดโรคเห็บข้าง จะทำให้โรคเห็บข้างลดลง							
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	10.0	0	0	0.0	1	4.0
ไม่เห็นด้วย	0	0.0	0	0	0.0	0	0.0
เห็นด้วย	4	40.0	2	0	0.0	6	24.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	50.0	8	5	100.0	18	72.0
รวม	10	100.0	10	5	100.0	25	100.0

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ทัศนคติ	เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่สำนัก		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	20.30		19.5		22.00		20.32
S.D.	2.71		1.71		1.58		2.27
Min	16.00		16.00		20.00		16.00
Max	24.00		22.00		24.00		24.00

ตารางที่ 4.15 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ทัศนคติ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯโดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ไม่ดี ($< \bar{X} - S.D.$)	2	20.0	1	10.0	1	20.0	4	16.0
ปานกลาง ($\bar{X} \pm S.D.$)	6	60.0	8	80.0	3	60.0	17	68.0
ดี ($> \bar{X} + S.D.$)	2	20.0	1	10.0	1	20.0	4	16.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0

4.1.3 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ

4.1.3.1 การประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการในระดับสูง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 72.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.54 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าโครงการกำจัดโรคเท้าช้างมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด และระดับประเทศมากที่สุด จำนวนกลุ่มละ 120 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอมากที่สุดจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4

รายละเอียดการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.16

รายละเอียดระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.16 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน											
เพียงพอ	44	66.7	24	54.5	25	56.8	14	63.6	9	40.9	116
ไม่เพียงพอ	22	33.3	20	45.5	19	43.2	8	36.4	13	59.1	82
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198
2. ความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน											
เหมาะสม	59	89.4	38	86.4	36	81.8	18	81.8	15	68.2	166
ไม่เหมาะสม	7	10.6	6	13.6	8	18.2	4	18.2	7	31.8	32
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198
3. ความเพียงพอของงบประมาณทั้งหมด											
เพียงพอ	-	-	28	63.6	21	47.7	13	59.1	16	72.7	78
ไม่เพียงพอ	-	-	16	34.4	23	52.3	9	40.9	6	27.3	54
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132
4. ความเหมาะสมของการกระจายงบประมาณต่อแต่ละพื้นที่											
เหมาะสม	-	-	26	59.1	26	59.1	15	68.2	17	77.3	84
ไม่เหมาะสม	-	-	18	40.9	18	40.9	7	31.8	5	22.7	48
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. ความเหมาะสมของการกระจายงบประมาณต่อแต่ละกิจกรรม												
เหมาะสม	-	-	29	65.9	31	70.5	17	77.3	17	77.3	94	71.2
ไม่เหมาะสม	-	-	15	34.1	13	29.5	5	22.7	5	22.7	38	28.8
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0
6. ความเพียงพอของปริมาณวัสดุอุปกรณ์												
เพียงพอ	51	77.3	21	47.7	36	81.8	16	72.7	20	90.9	144	72.7
ไม่เพียงพอ	15	22.7	23	52.3	8	18.2	6	27.3	2	9.1	54	27.3
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
7. ความเหมาะสมของคุณภาพวัสดุอุปกรณ์												
เหมาะสม	51	77.3	33	75.0	38	86.4	18	81.8	21	95.5	161	81.3
ไม่เหมาะสม	15	22.7	11	25.0	6	13.6	4	18.2	1	4.5	37	18.7
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
8. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับประเทศ												
เหมาะสมและสอดคล้อง	-	-	38	86.41	41	93.2	20	90.9	21	95.5	120	90.9
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	-	-	6	13.6	3	6.8	2	9.1	1	4.5	12	9.1
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
9. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด												
เหมาะสมและสอดคล้อง	-	-	37	84.1	41	93.2	21	95.5	21	95.5	120	90.9
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	-	-	7	15.9	3	6.8	1	4.5	1	4.5	12	9.1
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0
10. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ												
เหมาะสมและสอดคล้อง	-	-	38	86.4	38	86.4	21	95.5	21	95.5	118	89.4
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	-	-	6	13.6	6	13.6	1	4.5	1	4.5	14	10.6
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0
$\bar{X}$	3.17		7.10		7.57		7.86		8.09		7.54	
S.D.	1.25		2.90		2.12		2.32		2.02		2.42	
Min	0.00		0.00		0.00		1.00		2.00		0.00	
Max	4.00		10.00		10.00		10.00		10.00		10.00	

ตารางที่ 4.17 ระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัตถุประสงค์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ												
เพียงพอ เหมาะสม	10	15.2	5	11.5	1	2.3	1	4.5	1	4.5	18	9.1
และสอดคล้องระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)												
เพียงพอ เหมาะสม	6	9.1	11	24.9	13	29.5	4	18.1	2	9.1	36	18.2
และสอดคล้องระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)												
เพียงพอ เหมาะสม	50	75.7	28	63.6	30	68.2	17	77.4	19	86.4	144	72.7
และสอดคล้องระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)												
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

4.1.3.2 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการในระดับสูง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.41 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 85.2 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่างบประมาณทั้งหมดมีไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

รายละเอียดการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.18

รายละเอียดระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.18 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์	อสม.	เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		เจ้าหน้าที่		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	อสม.	ร้อยละ	สสอ./สสจ.	ร้อยละ	อนามัยตำบล	ร้อยละ	
และแผนงาน/โครงการ												
1. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน												
เพียงพอ	5	55.6	2	33.3	5	83.3	2	66.7	2	66.7	16	59.3
ไม่เพียงพอ	4	44.4	4	66.7	1	16.7	1	33.3	1	33.3	11	40.7
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
2. ความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน												
เหมาะสม	8	88.9	5	83.3	5	83.3	3	100.0	2	66.7	23	85.2
ไม่เหมาะสม	1	11.1	1	16.7	1	16.7	0	0.0	1	33.3	4	14.8
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
3. ความเพียงพอของงบประมาณทั้งหมด												
เพียงพอ	-	-	3	50.0	2	33.3	2	66.7	2	66.7	9	50.0
ไม่เพียงพอ	-	-	3	50.0	4	66.7	1	33.3	1	33.3	9	50.0
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
4. ความเหมาะสมของการกระจายงบประมาณต่อแต่ละพื้นที่												
เหมาะสม	-	-	3	50.0	4	66.7	2	66.7	2	66.7	11	61.1
ไม่เหมาะสม	-	-	3	50.0	2	33.3	1	33.3	1	33.3	7	38.9
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. ความเหมาะสมของการกระจายงบประมาณต่อแต่ละกิจกรรม												
เหมาะสม	-	-	5	83.3	4	66.7	2	66.7	2	66.7	13	72.2
ไม่เหมาะสม	-	-	1	16.7	2	33.3	1	33.3	1	33.3	5	27.8
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
6. ความเพียงพอของปริมาณวัสดุอุปกรณ์												
เพียงพอ	6	66.7	2	33.3	4	66.7	3	100.0	1	33.3	16	59.3
ไม่เพียงพอ	3	33.3	4	66.7	2	33.3	0	0.0	2	66.7	11	40.7
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
7. ความเหมาะสมของคุณภาพวัสดุอุปกรณ์												
เหมาะสม	7	77.8	5	83.3	5	83.3	3	100.0	1	33.3	21	77.8
ไม่เหมาะสม	2	22.2	1	16.7	1	16.7	0	0.0	2	66.7	6	22.2
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
8. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับประเทศ												
เหมาะสมและสอดคล้อง	-	-	5	83.3	3	50.0	3	100.0	3	100.0	14	77.8
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	-	-	1	16.7	3	50.0	0	0.0	0	0.0	4	22.2
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสจ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
9. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด												
เหมาะสมและสอดคล้อง	-	-	5	83.3	4	66.7	3	100.0	3	100.0	15	83.3
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	-	-	1	16.7	2	33.3	0	0.0	0	0.0	3	16.7
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
10. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ												
เหมาะสมและสอดคล้อง	-	-	5	83.3	4	66.7	3	100.0	3	100.0	15	83.3
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	-	-	1	16.7	2	33.3	0	0.0	0	0.0	3	16.7
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
$\bar{X}$	2.89		6.67		6.67		8.67		7.00		7.41	
S.D.	1.27		3.07		3.70		1.15		3.61		2.67	
Min	1.00		1.00		0.00		8.00		3.00		0.00	
Max	4.00		10.00		10.00		10.00		10.00		10.00	

ตารางที่ 4.19 ระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.33)	2	22.2	1	16.7	1	16.7	0	0.0	1	33.3	5	18.5
เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 - 0.66)	1	22.2	1	16.7	2	33.3	0	0.0	0	0.0	4	14.8
เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 - 1.00)	6	66.7	4	66.6	3	50.0	3	100.0	2	66.7	18	66.7
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

4.1.3.3 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการในระดับสูง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.80 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าแผนงาน/โครงการในระดับประเทศและระดับจังหวัดจังหวัดมีความเหมาะสมและสอดคล้องมากที่สุด จำนวนกลุ่มละ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 96.0 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0

รายละเอียดการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.20

รายละเอียดระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.20 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อป่าโดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน								
เพียงพอ	4	40.0	6	60.0	4	80.0	14	56.0
ไม่เพียงพอ	6	60.0	4	40.0	1	20.0	11	44.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
2. ความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน								
เหมาะสม	9	90.0	9	90.0	4	80.0	22	88.0
ไม่เหมาะสม	1	10.0	1	10.0	1	20.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
3. ความเพียงพอของงบประมาณทั้งหมด								
เพียงพอ	5	50.0	7	70.0	3	60.0	15	60.0
ไม่เพียงพอ	5	50.0	3	30.0	2	40.0	10	40.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
4. ความเหมาะสมของการกระจายงบประมาณในแต่ละพื้นที่								
เหมาะสม	6	60.0	6	60.0	3	60.0	15	60.0
ไม่เหมาะสม	4	40.0	4	40.0	2	40.0	10	40.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศคม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
5. ความเหมาะสมของการกระจายงบประมาณต่อแต่ละกิจกรรม							
เหมาะสม	6	60.0	8	80.0	4	80.0	18 72.0
ไม่เหมาะสม	4	40.0	2	20.0	1	20.0	7 28.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
6. ความเพียงพอของปริมาณวัสดุอุปกรณ์							
เพียงพอ	7	70.0	8	80.0	5	100.0	20 80.0
ไม่เพียงพอ	3	30.0	2	20.0	0	0.0	5 20.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
7. ความเหมาะสมของคุณภาพวัสดุอุปกรณ์							
เหมาะสม	9	90.0	7	70.0	5	100.0	21 92.0
ไม่เหมาะสม	1	10.0	3	30.0	0	0.0	4 8.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
8. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงานโครงการ ในระดับประเทศ							
เหมาะสมและสอดคล้อง	10	100.0	10	100.0	4	80.0	24 96.0
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	0	0.0	0	0.0	1	20.0	1 4.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
9. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด							
เหมาะสมและสอดคล้อง	10	100.0	9	90.0	5	100.0	24 96.0
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	0	0.0	1	10.0	0	0.0	1 4.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
10. ความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ							
เหมาะสมและสอดคล้อง	10	100.0	8	80.0	4	80.0	22 88.0
ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง	0	0.0	2	20.0	1	20.0	3 12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0
$\bar{X}$	7.60		7.80		8.20		7.80
S.D.	1.58		2.04		1.01		1.66
Min	5.00		4.00		7.00		4.00
Max	10.00		10.00		10.00		10.00

ตารางที่ 4.21 ระดับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านความเหมาะสมและความเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ระดับการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ	เจ้าหน้าที่ สศร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ เหมาะสมและสอดคล้อง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
ระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)								
เพียงพอ เหมาะสมและสอดคล้อง	2	20.0	2	20.0	0	0.0	4	16.0
ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)								
เพียงพอ เหมาะสมและสอดคล้อง	8	80.0	8	80.0	5	100.0	21	84.0
ระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)								
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0

4.1.4 ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.4.1 การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 85.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.58 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับอำเภอมีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 96.2 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการ ฯ ไม่ครบทุกกิจกรรมมากที่สุด 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8

รายละเอียดการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.22

รายละเอียดระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.22 การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่			เจ้าหน้าที่			รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงาน														
เป็นไปตามระยะเวลา	-	-	33	75.0	40	90.9	16	72.7	21	95.5	110	83.3		
ไม่เป็นไปตามระยะเวลา	-	-	11	25.0	4	9.1	6	27.3	1	4.5	22	16.7		
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0		
2. มีการปฏิบัติตามกิจกรรมในงานโครงการ ฯ ครบทุกกิจกรรม														
ปฏิบัติตามครบทุกกิจกรรม	44	66.7	29	65.9	37	84.1	15	68.2	20	90.9	145	73.2		
ปฏิบัติงานไม่ครบทุกกิจกรรม	22	33.3	15	34.1	7	15.9	7	31.8	2	9.1	53	26.8		
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0		
3. ขั้นตอนการปฏิบัติตามกิจกรรมตรงตามแผนที่วางไว้														
ตรงตามแผน	-	-	40	90.9	38	86.4	18	81.8	19	86.4	115	87.1		
ไม่ตรงตามแผน	-	-	4	9.1	6	13.6	4	18.2	3	13.6	17	12.9		
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0		
4. ความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงาน														
เหมาะสม	-	-	38	86.4	43	97.7	19	86.4	22	100.0	122	62.4		
ไม่เหมาะสม	-	-	6	13.6	1	2.3	3	13.6	0	0.0	10	7.6		
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0		

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
5. ความครอบคลุมของการปฏิบัติงาน											
ครอบคลุม	-	-	36	81.8	43	97.7	21	95.5	20	90.9	90.9
ไม่ครอบคลุม	-	-	8	18.2	1	2.3	1	4.5	2	9.1	9.1
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	100.0
6. เทคนิควิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย											
เหมาะสม	63	95.5	38	86.4	41	93.2	20	90.9	21	95.5	92.4
ไม่เหมาะสม	3	4.5	6	13.6	3	6.8	2	9.1	1	4.5	7.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	100.0
7. กฎระเบียบต่าง ๆ มีส่วนช่วยเอื้อต่อการบริหารจัดการโครงการ ฯ											
ช่วย	-	-	38	86.4	33	75.0	13	59.1	20	90.9	78.8
ไม่ช่วย	-	-	6	13.6	11	25.0	9	40.9	2	9.1	21.2
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	100.0
8. ความเหมาะสมของการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับอำเภอ											
เหมาะสม	-	-	43	97.7	41	93.2	21	95.5	22	100.0	96.2
ไม่เหมาะสม	-	-	1	2.3	3	6.8	1	4.5	0	0.0	3.8
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	100.0

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.			เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.			เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล			เจ้าหน้าที่ CUP			รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
9. ความเหมาะสมของการจัดการโครงการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับจังหวัด														
เหมาะสม	-	-	41	93.2	40	90.9	21	95.5	21	95.5	21	95.5	123	93.2
ไม่เหมาะสม	-	-	3	6.8	4	9.1	1	4.5	1	4.5	1	4.5	9	6.8
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0
10. ความเหมาะสมของการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับประเทศ														
เหมาะสม	-	-	42	95.5	41	93.2	21	95.5	20	90.9	20	90.9	124	93.9
ไม่เหมาะสม	-	-	2	4.5	3	6.8	1	4.5	2	9.1	2	9.1	8	6.1
รวม	-	-	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	22	100.0	132	100.0
11. ประสิทธิภาพของการประสานงานในโครงการ ฯ														
มีประสิทธิภาพ	59	89.4	33	75.0	43	97.7	18	81.8	20	90.9	20	90.9	173	87.4
ไม่มีประสิทธิภาพ	7	10.6	11	25.0	1	2.3	4	18.2	2	9.1	2	9.1	25	12.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
12. ประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลโครงการ ฯ														
มีประสิทธิภาพ	59	89.4	36	81.8	40	90.9	21	95.5	20	90.9	20	90.9	176	88.9
ไม่มีประสิทธิภาพ	7	10.6	8	18.2	4	9.1	1	4.5	2	9.1	2	9.1	22	11.1
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่				เจ้าหน้าที่		รวม
		อสม.	อบต.	สสอ./สสจ.	อนามัยตำบล	CUP	จำนวน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
$\bar{X}$		3.40	10.16	10.91	10.18	11.18		10.58
S.D.		1.03	20.06	2.09	2.74	2.17		2.23
min		0.00	5.00	1.00	0.00	2.00		0
max		4.00	12.00	12.00	12.00	12.00		12

ตารางที่ 4.23 ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกุ่มด้วยอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการประเมินปัจจัย ด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)	4	6.0	0	0.0	1	2.3	1	4.5	1	4.5	7	3.5
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)	5	7.6	9	20.4	5	11.3	3	13.6	0	0.0	22	11.1
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)	57	86.4	35	79.6	38	86.4	18	81.6	21	95.5	169	85.4
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

4.1.4.2 การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.55 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับประเทศมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 94.4 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมไม่ตรงตามแผนที่วางไว้มากที่สุด 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4

รายละเอียดการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.24

รายละเอียดระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.24 การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงาน												
เป็นไปตามระยะเวลา	-	-	3	50.0	5	83.3	3	100.0	2	66.7	13	72.2
ไม่เป็นไปตามระยะเวลา	-	-	3	50.0	1	16.7	0	0.0	1	33.3	5	27.8
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
2. มีการปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการฯ ครบทุกกิจกรรม												
ปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรม	7	77.8	1	16.7	5	83.3	3	100.0	2	66.7	18	66.7
ปฏิบัติงานไม่ครบทุกกิจกรรม	2	22.2	5	83.3	1	16.7	0	0.0	1	33.3	9	33.3
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
3. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้												
ตรงตามแผน	-	-	1	16.7	4	66.7	3	100.0	2	66.7	10	55.6
ไม่ตรงตามแผน	-	-	5	83.3	2	33.3	0	0.0	1	33.3	8	44.4
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
4. ความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงาน												
เหมาะสม	-	-	6	100.0	5	83.3	3	100.0	2	66.7	16	88.9
ไม่เหมาะสม	-	-	0	0.0	1	16.7	0	0.0	1	33.3	2	11.1
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. ความครอบคลุมของการปฏิบัติงาน												
ครอบคลุม	-	-	6	100.0	4	66.7	3	100.0	2	66.7	15	83.3
ไม่ครอบคลุม	-	-	0	0.0	2	33.3	0	0.0	1	33.3	3	16.7
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
6. เทคนิควิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย												
เหมาะสม	9	100.0	5	83.3	4	66.7	3	100.0	2	66.7	23	85.2
ไม่เหมาะสม	0	0.0	1	16.7	2	33.3	0	0.0	1	33.3	4	14.8
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
7. กฎระเบียบต่าง ๆ มีส่วนช่วยเอื้อต่อการบริหารจัดการโครงการ ฯ												
ช่วย	-	-	5	83.3	5	83.3	3	100.0	3	100.0	16	88.9
ไม่ช่วย	-	-	1	16.7	1	16.7	0	0.0	0	0.0	2	11.1
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
8. ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับอำเภอ												
เหมาะสม	-	-	5	83.3	4	66.7	3	100.0	1	33.3	13	72.2
ไม่เหมาะสม	-	-	1	16.7	2	33.3	0	0.0	2	66.7	5	27.8
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม		
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
9. ความเหมาะสมของการจัดโครงการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับจังหวัด												
เหมาะสม	-	-	6	100.0	4	66.7	3	100.0	2	66.7	15	83.3
ไม่เหมาะสม	-	-	0	0.0	2	33.3	0	0.0	1	33.3	3	16.7
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
10. ความเหมาะสมของการจัดโครงการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับประเทศ												
เหมาะสม	-	-	6	100.0	5	83.3	3	100.0	3	100.0	17	94.4
ไม่เหมาะสม	-	-	0	0.0	1	16.7	0	0.0	0	0.0	1	5.6
รวม	-	-	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	18	100.0
11. ประสิทธิภาพของการประสานงานในโครงการ ฯ												
มีประสิทธิภาพ	9	100.0	5	83.3	5	83.3	3	100.0	2	66.7	24	88.9
ไม่มีประสิทธิภาพ	0	0.0	1	16.7	1	16.7	0	0.0	1	33.3	3	11.1
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
12. ประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบ ติดตาม และเป็นผลโครงการ ฯ												
มีประสิทธิภาพ	7	77.8	6	100.0	5	83.3	3	100.0	3	100.0	24	88.9
ไม่มีประสิทธิภาพ	2	22.2	0	0.0	1	16.7	0	0.0	0	0.0	3	11.1
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
X	3.55	9.17	9.17	9.17	12.00	8.67	9.55			
S.D.	0.72	1.04	4.66	0.00	12.00	2.89	3.15			
Min	2.00	6.00	1.00	12.00	12.00	7.00	1.00			
Max	4.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00			

ตารางที่ 4.25 ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการประเมินปัจจัย ด้านกระบวนการ	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.			เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.			เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล			เจ้าหน้าที่ CUP			รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.33)	0	0.00	0	0.0	1	16.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	3.7
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 - 0.66)	1	1.11	2	33.3	1	16.7	0	0.0	2	66.7	0	0.0	6	22.2
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 - 1.00)	8	88.9	4	66.7	4	66.6	3	100.0	1	33.3	20	74.1		
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0		100.0

4.1.4.3 การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.72 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานมีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าระบบการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลโครงการ ฯ ไม่มีประสิทธิภาพมากที่สุด 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0

รายละเอียดการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.26

รายละเอียดระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.26 การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ปัจจัยด้านกระบวนการ	เจ้าหน้าที่ สคร.			เจ้าหน้าที่ สคม.			เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง			รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ
1. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงาน											
เป็นไปตามระยะเวลา	9	90.0	8	80.0	4	80.0	21	84.0			
ไม่เป็นไปตามระยะเวลา	1	10.0	2	20.0	1	20.0	4	16.0			
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0			
2. มีการปฏิบัติตามกิจกรรมในงานโครงการฯ ครบทุกกิจกรรม											
ปฏิบัติตามครบทุกกิจกรรม	8	80.0	7	70.0	2	40.0	17	68.0			
ปฏิบัติตามไม่ครบทุกกิจกรรม	2	20.0	3	30.0	3	60.0	8	32.0			
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0			
3. ขั้นตอนการปฏิบัติตามกิจกรรมตรงตามแผนที่วางไว้											
ตรงตามแผน	8	80.0	9	90.0	2	40.0	19	76.0			
ไม่ตรงตามแผน	2	20.0	1	10.0	3	60.0	6	24.0			
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0			
4. ความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงาน											
เหมาะสม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0			
ไม่เหมาะสม	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0			
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0			

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศคม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯโดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. ความครอบคลุมของการปฏิบัติงาน								
ครอบคลุม	9	90.0	9	90.0	4	80.0	22	88.0
ไม่ครอบคลุม	1	10.0	1	10.0	1	20.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
6. เทคนิควิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงานกิจกรรม มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย								
เหมาะสม	9	90.0	9	90.0	5	100.0	23	92.0
ไม่เหมาะสม	1	10.0	1	10.0	0	0.0	2	8.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
7. กฎระเบียบต่าง ๆ มีส่วนช่วยเอื้อต่อการบริหารจัดการโครงการ ฯ								
ช่วย	9	90.0	7	70.0	2	40.0	18	72.0
ไม่ช่วย	1	10.0	3	30.0	3	60.0	7	28.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
8. ความเหมาะสมของการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับอำเภอ								
เหมาะสม	9	90.0	9	90.0	4	80.0	22	88.0
ไม่เหมาะสม	1	10.0	1	10.0	1	20.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อป่าโดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. ความเหมาะสมของการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับจังหวัด								
เหมาะสม	9	90.0	10	100.0	5	100.0	24	96.0
ไม่เหมาะสม	1	10.0	0	0.0	0	0.0	1	4.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
10. ความเหมาะสมของการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ ฯ ในระดับประเทศ								
เหมาะสม	10	100.0	7	70.0	5	100.0	22	88.0
ไม่เหมาะสม	0	0.0	3	30.0	0	0.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
11. ประสิทธิภาพของการประสานงานในโครงการ ฯ								
มีประสิทธิภาพ	6	60.0	8	80.0	2	40.0	16	64.0
ไม่มีประสิทธิภาพ	4	40.0	2	20.0	3	60.0	9	36.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
12. ประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลโครงการ ฯ								
มีประสิทธิภาพ	6	60.0	6	60.0	2	40.0	14	56.0
ไม่มีประสิทธิภาพ	4	40.0	4	40.0	3	60.0	11	44.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศคม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อป่าโดยแมลง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
$\bar{X}$	10.2		9.90		8.40		9.72
S.D.	1.93		2.28		1.52		2.05
Min	6.00		6.00		7.00		6.00
Max	12.00		12.00		10.00		12.00

ตารางที่ 4.27 ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ระดับการประเมินปัจจัย ด้านกระบวนการ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)	2	20.0	2	20.0	3	60.0	28.0
เหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)	8	80.0	8	80.0	2	40.0	72.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	100.0

4.1.5 ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.5.1 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ในระดับดี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1

รายละเอียดการประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.28

รายละเอียดระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.28 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ผลของการดำเนินโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนของผู้ป่วยใหม่สะสมที่เป็นโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่รับผิดชอบ												
ทราบ	6	9.1	3	6.8	23	52.3	9	40.9	8	36.3	49	24.7
ไม่แน่ใจแต่ในภาพรวมคิดว่า สูงขึ้น	0	0.0	11	25.0	0	0.0	1	4.5	0	0.0	12	6.1
ไม่แน่ใจแต่ในภาพรวมคิดว่า เท่าเดิม	3	4.5	0	0.0	1	2.3	0	0.0	2	9.1	6	3.0
ไม่แน่ใจแต่ในภาพรวมคิดว่า ลดลง	28	42.5	10	22.7	7	15.9	3	13.7	6	27.3	54	27.3
ไม่ทราบ	29	43.9	20	45.5	13	29.5	9	40.9	6	27.3	77	39.9
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
2. การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่รับผิดชอบ												
ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี	40	60.6	14	31.8	34	77.2	13	59.1	14	63.6	115	58.1
ได้รับการดูแลรักษาทั่วไป	23	34.9	21	47.7	9	20.5	9	40.9	8	36.4	70	35.3
กลาง												
ได้รับการดูแลรักษาไม่ดี	3	4.5	9	20.5	1	2.3	0	0.0	0	0.0	13	6.6
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

ตารางที่ 4.29 ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำาจัดโรคเท้าช้างของกุ่มด้วย่างในพื้นที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วย ตามโครงการกำาจัดโรคเท้าช้าง	จสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง อยู่ในระดับไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66)	3	4.5	9	20.5	1	2.3	0	0.0	0	0.0	13	6.6
การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง อยู่ในระดับดีปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33)	23	34.9	21	47.7	9	20.5	9	40.9	8	36.4	70	35.3
การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00)	40	60.6	14	31.8	34	77.2	13	59.1	14	63.6	115	58.1
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0

4.1.5.2 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ในระดับดี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5

รายละเอียดการประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.30

รายละเอียดระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.30 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ผลของการดำเนินโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง	อสม.	เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. จำนวนของผู้ป่วยในละแวกที่เป็นโรคเท้าช้างในพื้นที่รับผิดชอบ											
ทราบ	2	22.2	1	16.7	2	33.3	0	0.0	0	5	18.5
ไม่แน่ใจแต่เฝ้าระวังหรือพบคิดว่า สูงขึ้น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0	0.0
ไม่แน่ใจแต่เฝ้าระวังหรือพบคิดว่า เท่าเดิม	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	33.3	3.7
ไม่แน่ใจแต่เฝ้าระวังหรือพบคิดว่า ลดลง	7	77.8	1	16.7	2	33.3	2	66.7	0	12	44.5
ไม่ทราบ	0	0	4	66.6	2	33.3	1	33.3	2	9	33.3
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	27	100.0
2. การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างในพื้นที่รับผิดชอบ											
ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี	7	77.8	1	16.7	5	83.3	0	0.0	2	66.7	55.5
ได้รับการดูแลรักษาดีปาน กลาง	2	22.2	5	83.3	1	16.7	2	66.7	0	10	37.1
ได้รับการดูแลรักษาไม่ดี	0	0.0	0	0	0	0.0	1	33.3	1	33.3	7.4
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	27	100.0

ตารางที่ 4.31 ระดับการดูแลสุขภาพผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการดูแลสุขภาพผู้ป่วย ตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเท้าช้าง อยู่ในระดับไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66)	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	33.3	1	33.3	2	7.4
การดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเท้าช้าง อยู่ในระดับดีปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33)	2	22.2	5	83.3	1	16.7	2	66.7	0	0.0	10	37.1
การดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเท้าช้าง อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00)	7	77.8	1	16.7	5	83.3	0	0.0	2	66.7	15	55.5
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

4.1.5.3 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่าง
เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่าง
เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ใน
ระดับดี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0

รายละเอียดการประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่ม
ตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.32

รายละเอียดระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่ม
ตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.32 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ผลของการดำเนินงาน โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศคม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
	จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ
1. จำนวนของผู้ป่วยใหม่สะสมที่เป็นโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่รับผิดชอบ							
ทราบ	7	70.0	5	50.0	2	40.0	56.0
ไม่แน่ใจแต่ในภาพรวมคิดว่าสูงขึ้น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
ไม่แน่ใจแต่ในภาพรวมคิดว่าเท่าเดิม	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
ไม่แน่ใจแต่ในภาพรวมคิดว่าลดลง	3	30.0	5	50.0	3	60.0	44.0
ไม่ทราบ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	100.0
2. การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่รับผิดชอบ							
ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี	5	50.0	7	70.0	4	80.0	64.0
ได้รับการดูแลรักษาดีปานกลาง	5	50.0	3	30.0	1	20.0	36.0
ได้รับการดูแลรักษาไม่ได้	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	100.0

ตารางที่ 4.33 ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ระดับการดูแลรักษาผู้ป่วย ตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศคม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ใน ระดับไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 1.00 ~ 1.66)	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0.0
การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ใน ระดับดีปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67 ~ 2.33)	5	50.0	3	30.0	1	20.0	36.0
การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ใน ระดับดี (ค่าเฉลี่ย 2.34 ~ 3.00)	5	50.0	7	70.0	4	80.0	64.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	100.0

4.1.5.4 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในสวนจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ

การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในสวนจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ พบว่า ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบลสูงที่สุด จำนวน 4 คน และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอสูงที่สุด จำนวน 1.33 คน รายละเอียดจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ แสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล	จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ
แม่ฮ่องสอน	สบเมย	แม่สาบแลบ	0 คน	1.33 คน
		สบเมย	0 คน	1.33 คน
		แม่สวด	4 คน	1.33 คน
เชียงใหม่	อมก๋อย	แม่ตื่น	1 คน	1 คน
ลำพูน	ลี้	นาทราย	0 คน	0 คน
ตาก	พบบพระ	พบบพระ	0 คน	0 คน
		วาเลย์	0 คน	0 คน
		ช่องแคบ	0 คน	0 คน
	อุ้มผาง	แม่ละมุ้ง	2 คน	1 คน
		อุ้มผาง	0 คน	1 คน
กาญจนบุรี	ทองผาภูมิ	ลิ้นถิ่น	1 คน	0.25 คน
		หินดาด	0 คน	0.25 คน
		ท่าขนุน	0 คน	0.25 คน
		สนกรณนิคม	0 คน	0.25 คน
ราชบุรี	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	1 คน	0.5 คน
		ตะนาวศรี	0 คน	0.5 คน
กระบี่	เหนือคลอง	โคกยาง	1 คน	1 คน
สุราษฎร์ธานี	ท่าชนะ	ประสงค์	0 คน	0 คน
นครศรีธรรมราช	ทุ่งใหญ่	บางรูป	0 คน	0 คน

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	จำนวนผู้ป่วยใหม่ สะสมในแต่ละตำบล	จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม เฉลี่ยในระดับอำเภอ
ระนอง	เมือง	บางวัน	0 คน	0 คน
นราธิวาส	สุไหงปาดี	สุไหงปาดี	1 คน	1 คน
		ตากใบ	0 คน	0.5 คน
	สุไหงโก-ลก	พร่อน	1 คน	0.5 คน
		ปูโย๊ะ	0 คน	0 คน
	เมือง	กะลุวอ	0 คน	0 คน

4.1.5.5 สรุปการประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ทั้ง 2 ส่วน คือ ระดับจำนวนจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม และระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง

การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างทั้ง 2 ส่วน คือ ระดับจำนวนจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม และระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง พบว่า ตำบลแม่สาบ แล็บ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตำบลนาทราย อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลพพระ อำเภอพพระ จังหวัดตาก ตำบลอัมผาง อำเภออัมผาง จังหวัดตาก ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และตำบลปูโย๊ะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส มีระดับผลของการดำเนินโครงการอยู่ในระดับสูง ส่วนตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีระดับผลของการดำเนินโครงการอยู่ในระดับต่ำ รายละเอียดการสรุปผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 การสรุปผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ระดับจำนวน ผู้ป่วยใหม่ สะสม	ระดับการ ดูแลรักษา ผู้ป่วย	ระดับผลของ การดำเนิน โครงการ
แม่ฮ่องสอน	สบเมย	แม่สาบแลบ	ดี	ดี	สูง
		สบเมย	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
		แม่สวด	ไม่ดี	ปานกลาง	ต่ำ
เชียงใหม่	อมก๋อย	แม่ตื่น	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ลำพูน	ลี้	นาทราย	ดี	ดี	สูง

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ระดับจำนวน ผู้ป่วยใหม่ สะสม	ระดับการ ดูแลรักษา ผู้ป่วย	ระดับผลของ การดำเนิน โครงการ
ตาก	พบพระ	พบพระ	ดี	ดี	สูง
		วาลีย์	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
		ช่องแคบ	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
	อุ้มผาง	แม่ละมั่ง	ไม่ดี	ดี	ปานกลาง
		อุ้มผาง	ดี	ดี	สูง
กาญจนบุรี	ทองผาภูมิ	ลิ้นถิ่น	ปานกลาง	ดี	ปานกลาง
		หินดาด	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
		ท่าขนุน	ดี	ดี	สูง
		สหกรณ์นิคม	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
ราชบุรี	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ปานกลาง	ดี	ปานกลาง
		ตะนาวศรี	ดี	ดี	สูง
กระบี่	เหนือคลอง	โคกยาง	ปานกลาง	ดี	ปานกลาง
สุราษฎร์ธานี	ท่าชนะ	ประสงค์	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
นครศรีธรรมราช	ทุ่งใหญ่	บางรูป	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
ระนอง	เมือง	บางวัน	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
นราธิวาส	สุโงปาตี	สุโงปาตี	ปานกลาง	ดี	ปานกลาง
	ตากใบ	บางขุนทอง	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง
		พร่อน	ปานกลาง	ดี	ปานกลาง
	สุโงโก - ลก	บูโย๊ะ	ดี	ดี	สูง
	เมือง	กะลุวอ	ดี	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 ระดับของผลการดำเนินงานของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจัดอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง คิดเป็นร้อยละ 4.0, 68.0 และ 28.0 ตามลำดับ ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการดำเนินงานของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างได้ว่า ผลการดำเนินงานของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจัดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือได้ว่าโครงการกำจัดโรคเท้าช้างประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

4.1.6 ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.6.1 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่นระดับสูง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.42

รายละเอียดการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.36

รายละเอียดระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.36 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ปัจจัยภายนอก	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน หรือสมาคมอื่น ๆ												
ได้รับ	57	86.4	19	43.2	34	77.3	16	72.7	9	40.9	135	68.2
ไม่ได้รับ	9	13.6	25	56.8	10	22.7	6	27.3	13	59.1	63	31.8
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
2. การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น												
ได้รับ	59	89.4	21	47.7	39	88.6	20	90.9	9	40.9	148	74.7
ไม่ได้รับ	7	10.6	23	52.3	5	11.4	2	9.1	13	59.1	50	25.3
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0
$\bar{X}$	1.76		0.92		1.66		1.64		0.82		1.42	
S.D.	0.58		0.91		0.61		0.58		0.85		0.80	
Min	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	
Max	2.00		2.00		2.00		2.00		2.00		2.00	

ตารางที่ 4.37 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการประเมิน ปัจจัยภายนอก	อสม. จำนวน	เจ้าหน้าที่ อบต.				เจ้าหน้าที่ สตอ./สตจ.				เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล				เจ้าหน้าที่ CUP				รวม
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชน ในท้องถิ่นระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)	5	7.6	20	45.4	3	6.8	1	4.5	10	45.4	39	19.7						
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชน ในท้องถิ่นระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)	6	9.1	8	18.2	9	20.5	6	27.3	6	27.3	35	17.7						
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชน ในท้องถิ่นระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)	55	83.3	16	36.4	32	72.7	15	68.2	6	27.3	124	62.6						
รวม	66	100.0	44	100.0	44	100.0	22	100.0	22	100.0	198	100.0						

4.1.6.2 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่นระดับสูง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.04

รายละเอียดการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.38

รายละเอียดระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.38 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ปัจจัยภายนอก	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน หรือสมาคมอื่น ๆ												
ได้รับ	7	77.8	1	16.7	5	83.3	3	100.0	0	0.0	16	59.3
ไม่ได้รับ	2	22.2	5	83.3	1	16.7	0	0.0	3	100.0	11	40.7
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
2. การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น												
ได้รับ	6	66.7	1	16.7	2	33.3	3	100.0	0	0.0	12	44.4
ไม่ได้รับ	3	33.3	5	83.3	4	66.7	0	0.0	3	100.0	15	55.6
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0
$\bar{X}$	1.44	0.33		1.17		2.00		0.00		1.04		
S.D.	0.88	0.82		0.75		0.00		0.00		0.94		
Min	0.00	0.00		0.00		2.00		0.00		0.00		
Max	2.00	2.00		2.00		2.00		0.00		2.00		

ตารางที่ 4.39 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ได้แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ระดับการประเมิน ปัจจัยภายนอก	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สตอ/สตจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชน ในท้องถิ่นระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)	2	22.2	5	83.3	1	16.7	0	0.0	3	100.0	11	40.8
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชน ในท้องถิ่นระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)	1	11.1	0	0.0	3	50.0	0	0.0	0	0.0	4	14.8
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชน ในท้องถิ่นระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)	6	66.7	1	16.7	2	33.3	3	100.0	0	0.0	12	44.4
รวม	9	100.0	6	100.0	6	100.0	3	100.0	3	100.0	27	100.0

4.1.6.3 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่นระดับสูง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76

รายละเอียดการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.40

รายละเอียดระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.40 การประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ปัจจัยภายนอก	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ องค์การเอกชน หรือสมาคมอื่น ๆ								
ได้รับ	8	80.0	10	100.0	4	80.0	22	88.0
ไม่ได้รับ	2	20.0	0	0.0	1	20.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
2. การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น								
ได้รับ	9	90.0	9	90.0	4	80.0	22	88.0
ไม่ได้รับ	1	10.0	1	10.0	1	20.0	3	12.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25	100.0
$\bar{X}$	1.70		1.90		1.60		1.76	
S.D.	0.48		0.32		0.89		0.52	
Min	1.00		1.00		0.00		0.00	
Max	2.00		2.00		2.00		2.00	

ตารางที่ 4.41 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ระดับการประเมิน ปัจจัยภายนอก	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศคม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และประชาชนใน ท้องถิ่นระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.33)	0	0.0	0	0.0	1	20.0	1 4.0
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และประชาชนใน ท้องถิ่นระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.34 – 0.66)	3	30.0	1	10.0	0	0.0	4 16.0
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และประชาชนใน ท้องถิ่นระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 0.67 – 1.00)	7	70.0	9	90.0	4	80.0	20 80.0
รวม	10	100.0	10	100.0	5	100.0	25 100.0

4.1.7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงาน โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.1.7.1 ผลการศึกษาด้านปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินโครงการกำจัดโรค เท้าช้าง

1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการขาดความร่วมมือจากประชาชน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมา มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องความไม่เพียงพอของงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2

รายละเอียดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดความร่วมมือจากประชาชน	19	47.5	1	7.1	2	7.1	4	17.4	2	40.0	28	25.4
2. ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง	2	5.0	1	7.1	1	3.6	1	4.3	1	20.0	6	5.5
3. บุคลากรไม่เพียงพอ	1	2.5	3	21.5	1	3.6	2	8.7	0	0.0	7	6.4
4. งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	5	12.5	4	28.6	3	10.7	6	26.2	1	20.0	19	17.2
5. การปฏิบัติงานไม่จริงจังและไม่ต่อเนื่อง	5	12.5	1	7.1	1	3.6	0	0.0	0	0.0	7	6.4
6. ปัญหาด้านสภาพพื้นที่ พื้นที่น้ำท่วม การคมนาคมไม่สะดวก	2	5.0	2	14.3	3	10.7	5	21.8	0	0.0	12	10.9
7. ปัญหาด้านความไม่สงบจากสถานการณ์ในภาคใต้	3	7.5	0	0.0	2	7.1	1	4.3	1	20.0	7	6.4
8. ปัญหาการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากร	3	7.5	0	0.0	4	14.3	2	8.7	0	0.0	9	8.2
9. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์	0	0.0	2	14.3	0	0.0	1	4.3	0	0.0	3	2.7

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อนามัยตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ และประสานงานของโครงการ ฯ	0	0.0	0	0.0	6	21.5	0	0.0	0	0.0	6	5.5
11. ปัญหาด้านภาษาและการ สื่อสารกับประชาชน	0	0.0	0	0.0	3	10.7	1	4.3	0	0.0	4	3.6
12. ปัญหาด้านระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	0	0.0	0	0.0	2	7.1	0	0.0	0	0.0	2	1.8
รวม	40	100.0	14	100.0	28	100.0	23	100.0	5	100.0	110	100.0

2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องความไม่เพียงพอของบุคลากร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมามีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องความไม่เพียงพอของงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0

รายละเอียดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ยัดดาบด		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคลากรไม่เพียงพอ	0	0.0	0	0.0	1	33.3	1	33.3	1	50.0	4	40.0
2. ขบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	1	100.0	1	100.0	1	33.3	0	0.0	1	50.0	3	30.0
3. ปัญหาด้านสภาพพื้นที่ พื้นที่ว่างใกล้ การคมนาคมไม่สะดวก	0	0.0	0	0.0	1	33.3	1	33.3	0	0.0	2	20.0
4. ปัญหาการอพยพ เคลื่อนย้ายของประชากร	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	33.3	0	0.0	1	10.0
รวม	1	100.0	1	100.0	3	100.0	3	100.0	2	100.0	10	100.0

3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องปัญหาการอพยพ เคลื่อนย้ายของประชากร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 รองลงมามีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องปัญหาด้านสภาพพื้นที่ พื้นที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2

รายละเอียดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเคห่าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาด้านความไม่ครอบคลุมของพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาด	2	22.2	0	0.0	0	0.0	2	6.5
2. ปัญหาการอพยพ เคลื่อนย้ายของประชากร	3	33.4	4	30.8	0	0.0	7	22.5
3. ปัญหาด้านสภาพพื้นที่ พื้นที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก	1	11.1	4	30.8	0	0.0	5	16.2
4. งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	2	22.2	0	0.0	0	0.0	2	6.5
5. ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับโรคเคห่าช้าง	1	11.1	0	0.0	1	11.1	2	6.5
6. ปัญหาด้านภาษาและการสื่อสารกับประชาชน	0	0.0	3	23.0	0	0.0	3	9.6
7. ปัญหาด้านความไม่สงบจากสถานการณ์ในภาคใต้	0	0.0	1	7.7	0	0.0	1	3.2
8. ปัญหาด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ไม่ชัดเจน	0	0.0	1	7.7	2	22.2	3	9.6
9. ปัญหาความล่าช้าในการส่งต่อข้อมูลมายังส่วนกลาง	0	0.0	0	0.0	2	22.2	2	6.5
10. ปัญหาการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงาน และไม่มีการส่งต่อ งานแก่ผู้รับผิดชอบงานคนใหม่ จึงเกิดความไม่เข้าใจโครงการ ฯ	0	0.0	0	0.0	4	44.5	4	12.9
รวม	9	100.0	13	100.0	9	100.0	31	100.0

4.1.7.2 ผลการศึกษาด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

รายละเอียดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง	11	25.6	7	21.9	3	10.7	4	20.0	1	25.0	26	20.4
2. มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	9	21.0	2	6.3	2	7.1	3	15.0	0	0.0	16	12.5
3. เพิ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงานโรคเท้าช้าง	3	7.0	4	12.5	0	0.0	3	15.0	0	0.0	10	7.9
4. เพิ่มงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ	8	18.6	10	31.2	10	35.7	4	20.0	2	50.0	34	26.7
5. ปรับปรุงตัวยาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น	2	4.6	0	0.0	1	3.6	0	0.0	0	0.0	3	2.7
6. ประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนและทางการ	7	16.3	6	18.7	3	10.7	5	25.0	0	0.0	21	16.4
7. มีการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	2	4.6	2	6.3	5	17.9	1	5.0	0	0.0	10	7.9
8. เพิ่มระยะเวลาดำเนินงานและยึดหยุ่นตามสภาพพื้นที่	1	2.3	1	3.1	4	14.3	0	0.0	1	25.0	7	5.5
รวม	43	100.0	32	100.0	28	100.0	20	100.0	4	100.0	127	100.0

2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

รายละเอียดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง แสดงในตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	อสม.		เจ้าหน้าที่ อบต.		เจ้าหน้าที่ สสอ./สสจ.		เจ้าหน้าที่ อสม.ตำบล		เจ้าหน้าที่ CUP		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง	3	75.0	1	100.0	1	100.0	2	28.6	1	50.0	8	53.4
2. มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	1	25.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	50.0	2	13.3
3. เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	42.8	0	0.0	3	20.0
4. ประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนและทางการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	28.6	0	0.0	2	13.3
รวม	4	100.0	1	100.0	1	100.0	7	100.0	2	100.0	15	100.0

3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและความชัดเจนในการรับผิดชอบงาน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 รองลงมา มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2

รายละเอียดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง แสดงในตารางที่ 4.47

ตารางที่ 4.47 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	เจ้าหน้าที่ สคร.		เจ้าหน้าที่ ศตม.		เจ้าหน้าที่สำนัก โรคติดต่อฯ โดยแมลง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง	3	33.4	1	6.2	1	12.5	5	15.2
2. มีการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	1	11.1	2	12.5	1	12.5	4	12.1
3. เพิ่มงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ	2	22.2	4	25.0	0	0.0	6	18.2
4. มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	0	0.0	4	25.0	0	0.0	4	12.1
5. ประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนและทางการ	2	22.2	0	0.0	1	12.5	3	9.1
6. พัฒนาศักยภาพปฏิบัติงานด้านความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและความชัดเจนในการรับผิดชอบงาน	1	11.1	5	31.3	2	25.0	8	24.3
7. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการลงและส่งข้อมูลในระดับ ตำบลอำเภอ/จังหวัด	0	0.0	0	0.0	1	12.5	1	3.0
8. จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทุกชั้นตอนในส่วนกลาง	0	0.0	0	0.0	1	12.5	1	3.0
9. นำกระบวนการ Social Marketing มาใช้ในการดำเนินงาน	0	0.0	0	0.0	1	12.5	1	3.0
รวม	9	100.0	16	100.0	8	100.0	33	100.0

4.2 ผลการศึกษาการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการ กำจัดโรคเท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่เป็น
แหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง ทำการศึกษาโดยแยกวิเคราะห์
ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอ และระดับตำบล
โดยศึกษาจากตัวแปรดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง 2) ปัจจัยด้าน
กระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และ 3) ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัด
โรคเท้าช้าง

4.2.1 ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่ เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง จำแนก ตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการ
กำจัดโรคเท้าช้าง สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยนำเข้าที่แตกต่างกันมีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรค
เท้าช้าง

4.2.1.1 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรค
เท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างใน
ระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จากการทดสอบด้วยวิธีการทาง
สถิติแบบ F – test ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าสถิติทดสอบ $F = 1.803$ และค่า $Sig = 0.037$ นั่นคือ ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของ
ผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น
ร้อยละ 95 แสดงผลดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง	จำนวน ตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	F	Sig
มีความเพียงพอ เหมาะสม และ สอดคล้องระดับต่ำ	2	0.30	0	1.803	0.037
มีความเพียงพอ เหมาะสม และ สอดคล้องระดับปานกลาง	16	0.5581	0.0810		
มีความเพียงพอ เหมาะสม และ สอดคล้องระดับสูง	57	0.7971	0.0773		
รวม	75				

4.2.1.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จากการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติแบบ F – test ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าสถิติทดสอบ $F = 1.303$ และค่า $Sig = 0.130$ นั่นคือ ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงผลดังตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง	จำนวน ตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	F	Sig
มีความเพียงพอ เหมาะสม และ สอดคล้องระดับต่ำ	4	0.2825	0.0238	1.303	0.130
มีความเพียงพอ เหมาะสม และ สอดคล้องระดับปานกลาง	67	0.5096	0.0959		
มีความเพียงพอ เหมาะสม และ สอดคล้องระดับสูง	79	0.7817	0.0721		
รวม	150				

4.2.2 ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง จำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านกระบวนการที่แตกต่างกันมีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.2.2.1 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จากการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติแบบ F – test ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าสถิติทดสอบ F = 1.369 และค่า Sig = 0.233 นั่นคือ ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงผลดังตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	จำนวนตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	F	Sig
มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับต่ำ	3	1.33	0.5773	1.369	0.233
มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับปานกลาง	5	6.80	0.4472		
มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง	67	10.25	1.7078		
รวม	75				

4.2.2.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จากการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติแบบ F – test ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าสถิติทดสอบ $F = 1.093$ และค่า $Sig = 0.372$ นั่นคือ ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงผลดังตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	จำนวนตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	F	Sig
มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับต่ำ	5	2.80	1.6431	1.093	0.372
มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับปานกลาง	42	6.3571	0.6559		
มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง	103	10.1748	1.5044		
รวม	150				

4.2.3 ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง จำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกันมีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

4.2.3.1 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จากการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติแบบ F – test ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าสถิติทดสอบ $F = 1.99$ และค่า $Sig = 0.144$ นั่นคือ ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงผลดังตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.52 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปัจจัยภายนอกของโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง	จำนวน ตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	F	Sig
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชนใน ท้องถิ่นระดับต่ำ	17	0	0	1.99	0.144
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชนใน ท้องถิ่นระดับปานกลาง	18	0.5	0		
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชนใน ท้องถิ่นระดับสูง	40	1	0		
รวม	75				

4.2.3.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จากการทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติแบบ F – test ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าสถิติทดสอบ $F = 1.1$ และค่า $Sig = 0.335$ นั่นคือ ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงผลดังตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรค
เท้าช้างในระดับตำบลจำแนกตามปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปัจจัยภายนอกของโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง	จำนวน ตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	F	Sig
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชนใน ท้องถิ่นระดับต่ำ	33	0	0	1.1	0.335
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชนใน ท้องถิ่นระดับปานกลาง	21	0.5	0		
ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นและประชาชนใน ท้องถิ่นระดับสูง	96	1	0		
รวม	150				

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความก้าวหน้าและประสิทธิผลของกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง รวมถึงเสนอแนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการศึกษา "การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) เจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 250 ตัวอย่าง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) อัตราส่วนร้อยละ (Percent) และความถี่ (Frequency) อธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง และใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติที่ใช้ คือ F - test ศึกษาความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1.1 เพศ

- 1) เพศของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.5 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.5
- 2) เพศของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.1 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 25.9
- 3) เพศของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.0 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 24.0

5.1.1.2 อายุ

- 1) อายุของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.9
- 2) อายุของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.6
- 3) อายุของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และ 51 - 60 ปี รวมคิดเป็นร้อยละ 72.0

5.1.1.3 ระดับการศึกษา

- 1) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 39.9
- 2) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.8
- 3) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48.0

5.1.1.4 ระยะเวลาการทำงาน

- 1) ระยะเวลาการทำงานของ กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8
- 2) ระยะเวลาการทำงานของ กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.4

3) ระยะเวลาการทำงานของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.0

5.1.1.5 การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง

1) การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง คิดเป็นร้อยละ 58.1

2) การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง คิดเป็นร้อยละ 51.9

3) การได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเรื่องโรคเท้าช้าง คิดเป็นร้อยละ 88.0

5.1.2 ผลการประเมินด้านความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

5.1.2.1 ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

1) ระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.0

2) ระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.4

3) ระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 72.0

5.1.2.2 ผลการประเมินทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

1) ระดับทัศนคติของตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 66.7

2) ระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 74.1

3) ระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้างในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 68.0

5.1.3 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการ

5.1.3.1 ระดับการประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 72.7

5.1.3.2 ระดับการประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 66.7

5.1.3.3 ระดับการประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 84.0

5.1.4 ผลการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรค เท้าช้าง

5.1.4.1 ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 85.4

5.1.4.2 ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 74.1

5.1.4.3 ระดับการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 72.0

5.1.5 ผลการประเมินด้านผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

5.1.5.1 ระดับการประเมินการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 58.1

5.1.5.2 ระดับการประเมินการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 55.5

5.1.5.3 ระดับการประเมินการดูแลรักษาผู้ป่วยตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้างอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 64.0

5.1.5.4 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในส่วนจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบล และจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอ พบว่า ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในแต่ละตำบลสูงที่สุด จำนวน 4 คน และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมเฉลี่ยในระดับอำเภอสูงที่สุด จำนวน 1.33 คน

5.1.5.5 การประเมินผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างทั้ง 2 ส่วน คือ ระดับจำนวนจำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม และระดับการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเท้าช้าง พบว่า ตำบลแม่สาบแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ตำบลพพระ อำเภอพพระ จังหวัดตาก ตำบลอุ่มผาง อำเภออุ่มผาง จังหวัดตาก ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และตำบลปูโยะ อำเภอสุโขทัย - ลก จังหวัดนราธิวาส มีระดับผลของการดำเนินโครงการอยู่ในระดับสูง ส่วนตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีระดับผลของการดำเนินโครงการอยู่ในระดับต่ำ ระดับของผลการดำเนินงานของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจัดอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง คิดเป็นร้อยละ 4.0, 68.0 และ 28.0 ตามลำดับ ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ

กำจัดโรคเท้าช้างได้ว่า ผลการดำเนินงานของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจัดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าโครงการกำจัดโรคเท้าช้างประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

5.1.6 ผลการประเมินด้านปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

5.1.6.1 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่นระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 62.6

5.1.6.2 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่นระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 44.4

5.1.6.3 ระดับการประเมินปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นและประชาชนในท้องถิ่นระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 80.0

5.1.7 ผลการศึกษาด้านปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใน การดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

5.1.7.1 ผลการศึกษาด้านปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่อง การขาดความร่วมมือจากประชาชน คิดเป็นร้อยละ 25.4

2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่อง ความไม่เพียงพอของบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 40.0

3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่อง ปัญหาการอพยพ เคลื่อนย้ายของประชากร คิดเป็นร้อยละ 22.5

5.1.7.2 ผลการศึกษาด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 26.7

2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง คิดเป็นร้อยละ 53.4

3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และความชัดเจนในการรับผิดชอบงาน คิดเป็นร้อยละ 24.3

5.1.8 การทดสอบสมมติฐาน

การศึกษานี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ โดยแยกวิเคราะห์ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอและระดับตำบล ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.8.1 ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1) ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างแตกต่างกัน

2) ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

5.1.8.2 ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1) ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

2) ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

5.1.8.3 ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1) ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

2) ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน

ซึ่งผลการศึกษากการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอ		ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบล	
	สถิติทดสอบ (F)	ค่านัยสำคัญ (0.05)	สถิติทดสอบ (F)	ค่านัยสำคัญ (0.05)
1. ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	1.803	0.037	1.303	0.130
2. ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	1.309	0.233	1.093	0.372
3. ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง	1.99	0.144	1.1	0.335

หมายเหตุ: * คือ ตัวแปรที่ศึกษามีความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 อภิปรายผล

การศึกษครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบจำลอง CIPP มาประยุกต์ใช้ในการประเมินจากการประเมินทั้ง 4 ด้าน สามารถสรุปผลการประเมินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้ว่า โครงการกำจัด

โรคเท้าช้างในภาพรวมประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยรายละเอียดของผลการประเมินสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

5.2.1.1 บุคลากร จากการศึกษา พบว่า ความรู้ของบุคลากรในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้างมีความรู้ในเรื่องโรคเท้าช้างระดับปานกลาง เนื่องจากบุคลากรประมาณครึ่งหนึ่งเคยได้รับการอบรมในเรื่องโรคเท้าช้างแต่ไม่บ่อยครั้ง โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 1 – 2 ครั้งเท่านั้น หรือวิธีการ รูปแบบการอบรมไม่มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เข้ารับการอบรมไม่ได้รับความรู้เท่าที่ควร ส่วนความรู้ของบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลางส่วนใหญ่มีความรู้ระดับสูง เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมในเรื่องโรคเท้าช้างไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 8 ส่วนที่อีกสิบในผู้ป่วยโรคเท้าช้างที่จะต้องรักษาอาการป่วยโดยการควบคุม อาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโรคเท้าช้างมาก่อน เช่น รับรู้มาจากการอ่านหนังสือ การเรียนรู้ การอบรม เป็นต้น ส่วนคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด คือ คำถามข้อที่ 3 วิธีการที่ไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง อาจเป็นเพราะว่าเป็นคำถามเฉพาะทางค่อนข้างยาก ประกอบกับเจ้าหน้าที่บางคนยังมีความรู้ไม่มากพอ

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง มีความคิดเห็นว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ควรมีการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ส่วนเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความชัดเจนในงานที่รับผิดชอบ ไม่เข้าใจในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ สาเหตุมาจากการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานค่อนข้างบ่อย ทำให้เกิดปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงาน

ในส่วนของทัศนคติของบุคลากรทั้งหมดอยู่ระดับปานกลาง เนื่องจากมีบุคลากรจำนวนหนึ่งโดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง ยังเชื่อว่าโรคเท้าช้างเป็นโรคที่ไม่สามารถกำจัดให้หมดไปได้ เนื่องจากการอพยพเข้าออกของคนต่างด้าวตลอดเวลา และยังมีความคิดว่าผู้ป่วยโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย อย่างไรก็ตามมีบุคลากรไม่มากนักที่มีทัศนคติผิด ๆ อย่างนี้ ส่งผลให้โดยรวมแล้วทัศนคดียังอยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนของความเพียงพอของบุคลากร พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรเพียงพอ แต่ก็มีบุคลากรบางกลุ่มมีจำนวนไม่เพียงพอ คือ บุคลากรเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพ

ระดับปฐมภูมิ (CUP) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) ซึ่งมีเหตุผลจากมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติมาก แต่จำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อย ทำให้ไม่สามารถที่จะดูแลการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง

5.2.1.2 งบประมาณ จากการศึกษา พบว่า ในด้านความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ามีความเพียงพอของงบประมาณ มีเพียงเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณโครงการ ฯ โดยตรง และดำเนินงานเองเป็นหลักที่มีความเห็นว่างบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากการขาดการบริหารจัดการที่ดีในการจัดสรรงบประมาณให้แต่ละพื้นที่ปฏิบัติงาน และผู้บริหารระดับสูงในบางพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาโรคเท้าช้าง จนส่งผลกระทบต่อการทำงานต่าง ๆ ส่วนในด้านการกระจายงบประมาณของภาครัฐให้แก่แต่ละพื้นที่ และแต่ละกิจกรรม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับหนึ่ง โดยในส่วนของเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง มีบางส่วนเห็นว่าควรต้องมีการปรับปรุงการกระจายงบประมาณในแต่ละพื้นที่ และแต่ละกิจกรรมให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

5.2.1.3 วัสดุอุปกรณ์ จากการศึกษา พบว่า ปริมาณวัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่มีปริมาณเพียงพอ มีเพียงเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง ที่เห็นว่าปริมาณวัสดุไม่เพียงพอ โดยเฉพาะยา ในความเป็นจริงจำนวนผู้ป่วยมีจำนวนไม่มาก แต่สาเหตุที่ทำให้ยาไม่เพียงพอ เนื่องจากจำนวนชาวบ้านที่ต้องจ่ายยาให้เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดโรคมีจำนวนมาก โดยเฉพาะคนต่างด้าว นอกจากยาแล้วอุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงานภาคสนาม เช่น อุปกรณ์เจาะเลือด ยังมีน้อยเช่นกัน ส่งผลให้การตรวจรักษา และติดตามทำได้ไม่ต่อเนื่อง ส่วนในด้านคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง เห็นว่าวัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพไม่เหมาะสม โดยคุณภาพของยาที่แจกจ่ายให้ประชาชนรับประทาน ทำให้เกิดผลข้างเคียงตามมา เช่น เวียนศีรษะ ทำให้ชาวบ้านไม่ยอมกินยา นอกจากนี้ยายังมีขนาดเม็ดใหญ่เกินไป ทำให้เด็กเล็กรับประทานไม่ได้ ควรผลิตเป็นยานินดน้ำด้วย

ในความเป็นจริงแล้วการที่ยาไม่เพียงพอ เป็นเพราะไม่มีการบริหารจัดการที่ดี ยาไปกระจุกตัวในบางพื้นที่ ไม่กระจายไปในแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม ประกอบกับเจ้าหน้าที่สถานี

อนามัย (สอ.) และอาสาสมัครสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สํารวจคนในพื้นที่ไม่ครอบคลุม ทำให้จ่ายยาไม่เพียงพอกับจำนวนคน

5.2.1.4 แผนงาน/โครงการ จากการศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างคิดเห็นว่า แผนงาน/โครงการ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างของหน่วยงานตนเอง มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงานในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ แต่ก็มีบางส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มองว่าแผนงาน/โครงการ ยังไม่สอดคล้องกับระดับอำเภอ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง อาจเป็นเพราะสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัดเป็นหน่วยงานที่คอยประสานงานในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด จึงมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ชัดกว่าหน่วยงานอื่น ๆ

5.2.1.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอ พบว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรภา ไชคยงกูร (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยพบว่า ความรู้ของบุคลากรมีผลต่อความสามารถในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเทศบาล และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุเทพ พิมพิรัตน์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยพบว่าความพร้อมด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และบรรยากาศภายในองค์กรมีผลต่อศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา แต่ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยาณี สุเวทเวทิน (2540: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอำนาจเจริญ โดยพบว่า อายุ ระยะเวลาการทำงาน ความรู้ และทัศนคติไม่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยงานสาธารณสุขระดับตำบลไม่ได้เป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแผนงาน/โครงการโดยตรง โดยได้รับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างจากหน่วยงานสาธารณสุขระดับอำเภอในจำนวนจำกัด ซึ่งกำหนดไว้แล้วในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลไม่มีผลต่อระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

5.2.2 ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process)

5.2.2.1 กิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่ปฏิบัติในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน แต่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง เห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมยังไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด รวมทั้งยังปฏิบัติไม่ครบทุกกิจกรรม การดำเนินงานโดยรวมจึงไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นเพราะการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานไว้สั้นเกินไป เพราะในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่ภาคสนามทำงานค่อนข้างลำบาก เนื่องจากพื้นที่ดำเนินงานอยู่ห่างไกล อีกทั้งพื้นที่เสี่ยงหลาย ๆ พื้นที่ ติดกับเขตชายแดนของประเทศ ซึ่งมีการอพยพเข้าออกตลอดเวลา ทำให้การตรวจรักษา และติดตามเป็นไปอย่างยากลำบาก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่

5.2.2.2 ขั้นตอนการดำเนินการ จากผลการศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างคิดว่า ขั้นตอนการดำเนินการมีความเหมาะสมดีแล้ว สามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ได้ แต่อาจมีอุปสรรคในการดำเนินการตามขั้นตอนบ้าง เช่น ขั้นตอนการจ่ายยา ยังมีชาวบ้านบางคนไม่ยอมมารับยา โดยอ้างว่าตนเองไม่ป่วย หรือขั้นตอนการติดตามหาประชาชนหรือผู้ป่วยต้องใช้เวลาาน เพราะประชาชนบางส่วนออกไปทำงานนอกพื้นที่

5.2.2.3 วิธีการ จากผลการศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น่วาวิธีดำเนินการมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่ในการปฏิบัติจริงแล้ว วิธีการดำเนินการบางประการไม่ได้ผลเท่าที่ควร เช่น การจัดอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคเท้าช้าง เพราะจากผลการศึกษา พบว่า อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) ยังมีความรู้ในระดับต่ำ อีกทั้งยังมีอาชีพหลักที่ต้องรับผิดชอบ จึงไม่ค่อยได้เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง เห็นว่า การประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่นยังขาดความต่อเนื่อง ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงควรมีมาตรการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์ให้ดีขึ้น

5.2.2.4 กฎระเบียบ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง คิดว่า กฎระเบียบเอื้อต่อการบริหารจัดการ แต่เจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง เห็นว่า กฎระเบียบไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง เป็นผู้คิดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งขออนุมัติงบประมาณ เพื่อแจกจ่ายงบประมาณให้กับพื้นที่ต่าง ๆ แต่ด้วยระเบียบของทางราชการ การขออนุมัติงบประมาณต้องผ่านหลายขั้นตอน ทำให้งบประมาณที่ได้ส่วนใหญ่ล่าช้า จนบางครั้งได้รับ

งบประมาณหลังจากผ่านช่วงรณรงค์ไปแล้ว ซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง จึงควรปรับปรุงระเบียบบางข้อ เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานลง

5.2.2.5 การบริหารจัดการ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้างและพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง คิดว่า การบริหารจัดการมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ แต่เจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง เห็นว่า การบริหารจัดการยังขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และขาดระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) มีชื่อผู้รับผิดชอบแต่ไม่มีการปฏิบัติงานจริง อีกทั้งไม่มีระบบการตรวจสอบที่ดี นอกจากนี้หน่วยงานในระดับจังหวัดขาดการควบคุมดูแลที่ดี ส่งผลให้การบริหารจัดการในส่วนหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลงเป็นไปอย่างยากลำบาก

5.2.2.6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอและระดับตำบล พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน และปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของธีรพงศ์ จันดาวัลย์ (2543: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมียในจังหวัดอุดรธานี โดยพบว่า กระบวนการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการป้องกันและควบคุมโรคธาลัสซีเมียในจังหวัดอุดรธานี เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับตำบล ต้องการผลลัพธ์ของการดำเนินงานอย่างเดียวกัน จึงมีการดำเนินงานอย่างจริงจังภายใต้กฎระเบียบ และการบริหารจัดการที่เหมือนกัน

5.2.3 ปัจจัยด้านผลการดำเนินงาน (Output)

5.2.3.1 จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในช่วงเวลา 5 ปี หลังจากดำเนินงานไม่เกิน 1 ต่อประชากร 1,000 คน จากผลการศึกษา พบว่า แนวโน้มของผู้ป่วยลดลง ขณะที่บางพื้นที่ก็ไม่ได้รับรายงานการตรวจพบผู้ป่วยใหม่ สอดคล้องกับระดับการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) ซึ่งอยู่ในระดับสูง เพราะว่าเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย (สอ.) เป็นผู้

ดำเนินงานหลักในโครงการ ฯ เมื่อมีการดำเนินงานดีจึงทำให้จำนวนผู้ป่วยลดลง ทำให้โครงการ ฯ มีประสิทธิภาพ แต่ในการดำเนินโครงการนั้น มีอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงาน คือ พื้นที่ดำเนินงานบางส่วนอยู่ห่างไกล เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภาคสนามต้องใช้เวลาในการเดินทาง ทำให้การตรวจรักษาและติดตามเป็นไปอย่างยากลำบาก อีกทั้งพื้นที่ดำเนินการบางส่วนมีประชากรอพยพเข้าออกอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นการยากที่จะทราบจำนวนผู้ป่วยใหม่ได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจมีผู้ป่วยใหม่ที่เจ้าหน้าที่ยังไม่ตรวจพบ เนื่องจากสาเหตุดังกล่าวอีกจำนวนหนึ่งก็เป็นได้

5.2.3.2 การดูแลรักษาผู้ป่วยปรากฏอาการ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.) และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง คิดว่า มีการดูแลรักษาผู้ป่วยปรากฏอาการอยู่ในระดับดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง เห็นว่า มีการดูแลรักษาผู้ป่วยปรากฏอาการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเกี่ยวเนื่องกับการไม่ได้รับการแจ้งการตรวจพบผู้ป่วยรายใหม่ ขณะเดียวกันจำนวนผู้ป่วยสะสมที่มีจำนวนลดลง จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งให้ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง คิดว่า มีการดูแลรักษาผู้ป่วยอยู่ในระดับดี แต่ในการดำเนินการยังพบปัญหาบางประการ คือ ถึงแม้ผู้ป่วยจะได้รับการดูแลรักษาในระดับดี และถูกต้องตามวิธีการรักษา แต่ยังคงขาดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในบางพื้นที่ จึงควรมีการติดตามตรวจรักษา และให้ความรู้แก่ชาวบ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้โครงการกำจัดโรคเท้าช้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.4 ปัจจัยภายนอก (Context)

5.2.4.1 ความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น จากการศึกษา พบว่า ในภาพรวมแล้วหน่วยงานต่าง ๆ จะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น แต่ในการดำเนินโครงการ ฯ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ แต่ละหน่วยงานล้วนอยากมีผลงานเป็นของตนเอง ส่งผลให้ความร่วมมือและสนับสนุนระหว่างหน่วยงานมีไม่มากอย่างที่ควรจะเป็น โดยมักจะอ้างว่าหน่วยงานของตนเองมีงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต้องมีการจัดสรรงบประมาณกระจายไปในแต่ละปัญหาในชุมชนซึ่งมีมาก ทำให้งบประมาณเพื่อนำมากำจัดโรคเท้าช้างมีน้อยลงไปตามปัญหาที่มากขึ้น การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในบางพื้นที่ก็ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน นอกจากนี้ใน

ปัจจุบันแต่ละหน่วยงานยังขาดความเชื่อมโยงของข้อมูล ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อประสิทธิภาพของการดำเนินของโครงการ ฯ

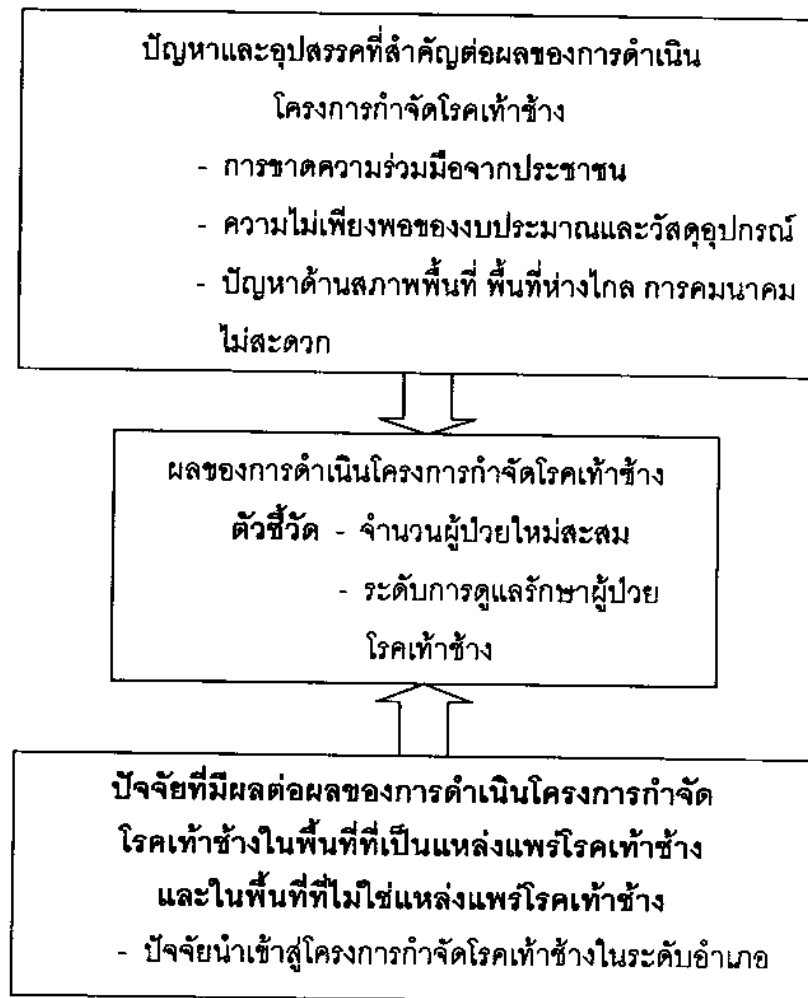
5.2.4.2 ความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง รวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น ขณะที่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) ในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง คิดว่าไม่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากในการดำเนินงาน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมารับยา เพราะคิดว่าตนเองไม่ได้ป่วย อีกทั้งมีอุปสรรคในด้านของภาษาที่ใช้สื่อสารกับคนต่างด้าว เมื่อมีการประชาสัมพันธ์ว่าจะทำการแจกยา คนต่างด้าวจึงไม่ได้มารับยาเนื่องจากไม่เข้าใจภาษา นอกจากนี้ประชาชนยังขาดความรู้ในเรื่องโรคเท้าช้าง ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ ฯ ทั้งสิ้น จึงควรมีมาตรการในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น โดยอาจจัดกิจกรรมรณรงค์ปัญหาของชุมชน เพื่อหาแนวทางแก้ไข

5.2.4.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอและระดับตำบล พบว่า ปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน และปัจจัยภายนอกของโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับตำบลที่แตกต่างกัน จะมีระดับของผลการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พัทธราภา ไชยกาญจน์ (2547: 151) ที่ศึกษาเรื่องความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยพบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก/ประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเทศบาล เนื่องจากหน่วยงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับตำบล เป็นหน่วยงานราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขเช่นเดียวกัน ยกเว้นองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงแห่งเดียวเท่านั้น จึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ และประชาชน ในลักษณะเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในการประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง พบว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง จนส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอและระดับตำบลในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง มีความแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 ปัจจัยที่มีผลต่อผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และในพื้นที่ที่ไม่ใช่แหล่งแพร่โรคเท้าช้าง

จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ดังนี้

5.3.1 ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

ควรให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มีการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก รวมทั้งความชัดเจนในงานที่ได้รับมอบ โดยจัดอบรมด้านวิชาการ เทคนิค และการปฏิบัติงานตามกิจกรรมในโครงการ ฯ และผู้บริหารโครงการหรือหัวหน้าผู้รับผิดชอบงาน

ควรสร้างความชัดเจนในการมอบหมายงานแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ และไม่ควรเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงาน เพราะจะทำให้เกิดปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงาน

5.3.2 เพิ่มจำนวนบุคลากรในบางพื้นที่

ทางกระทรวงสาธารณสุขควรเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านโรคเท้าช้างในบางพื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอ เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาจใช้วิธีการจ้างบุคลากรชั่วคราว ในช่วงสัปดาห์หรือรณรงค์กำจัดโรคเท้าช้างเพื่อจ่ายยา

5.3.3 สนับสนุนงบประมาณในบางพื้นที่

มีการสนับสนุนงบประมาณในบางพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่โรคเท้าช้าง และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้มีจำนวนเพียงพอ มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ เช่น เวชภัณฑ์ (ยา) ควรมีทั้งชนิดเม็ดและชนิดน้ำ แต่ต้องเป็นตัวยาที่มีคุณภาพเดียวกัน และควรปรับปรุงคุณภาพยา โดยลดผลกระทบข้างเคียงจากการรับประทานยาเข้าไปด้วย

5.3.4 จัดกิจกรรมสร้างความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง

สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมสร้างความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้างให้กับประชาชนในพื้นที่ ในรูปแบบที่น่าสนใจ มีสิ่งดึงดูดใจ เช่น ของรางวัล และจัดในช่วงวัน เวลา ที่เหมาะสม เพื่อความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชน

5.3.5 เสริมสร้างประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์

สนับสนุนให้มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยผ่านสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ เช่น หอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายในหมู่บ้าน และสื่อสามารถทำให้ประชาชนเข้าใจได้โดยง่าย หากในกรณีคนต่างด้าวที่เป็นกลุ่มเสี่ยงอาจต้องใช้ล่ามสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจ

5.3.6 ประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

มีการประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานสาธารณสุขกับประชาชน หน่วยงานสาธารณสุขกับองค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลางกับหน่วยงานสาธารณสุขส่วนภูมิภาค ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้ และการปฏิบัติตนของประชาชน ด้านข้อมูล ปัญหา ข้อเท็จจริง แผนงาน/โครงการ แผนงบประมาณ ของหน่วยงาน เป็นต้น

5.3.7 ดำเนินการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

มีการดำเนินการติดตาม ประเมินผล ปัญหา อุปสรรค และความสัมพันธ์ของโครงการ ฯ อย่างต่อเนื่อง

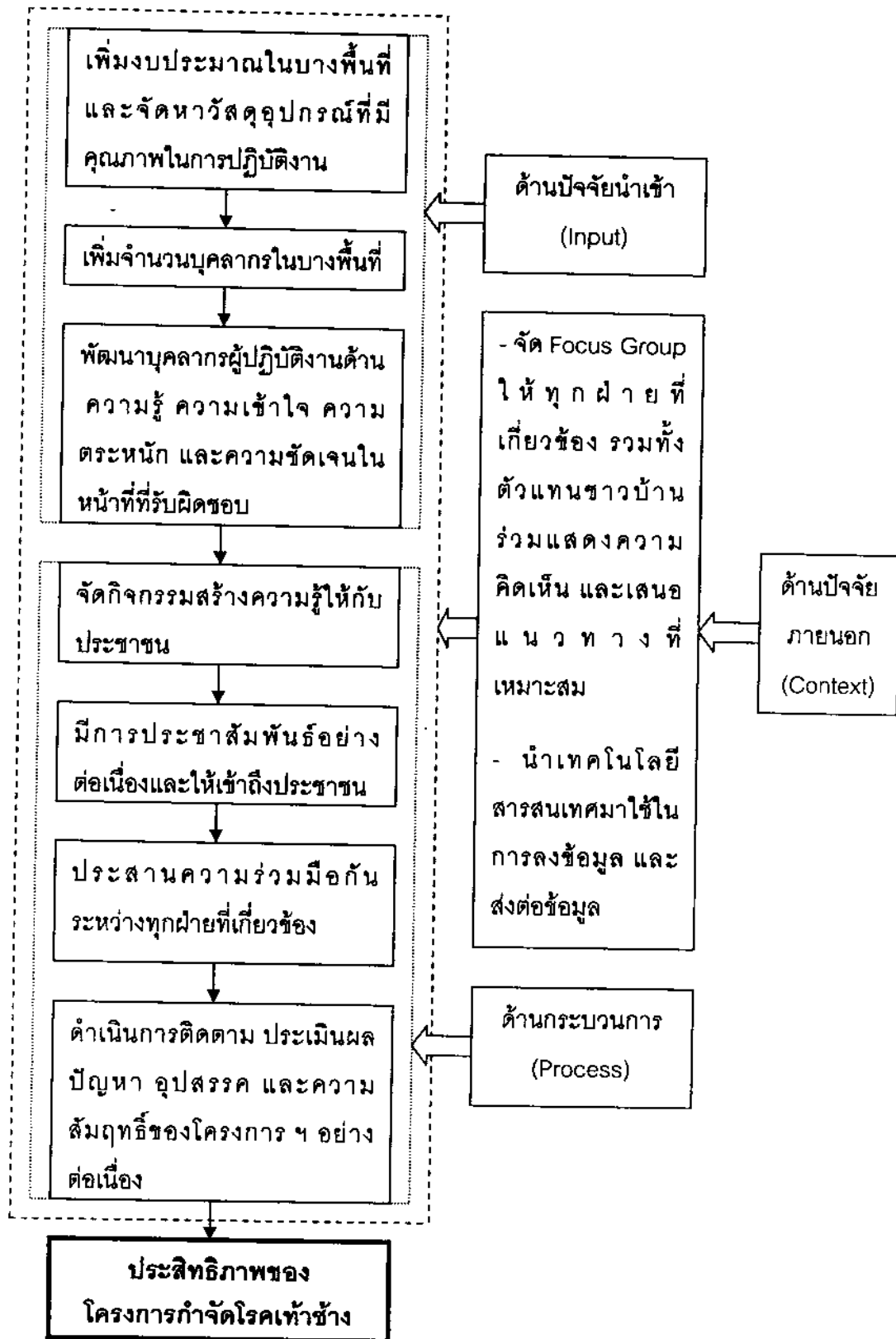
5.3.8 นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการลงข้อมูล และส่งต่อข้อมูลกันระหว่างหน่วยงาน สาธารณสุขส่วนภูมิภาคกับหน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลาง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลงาน

5.3.9 จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

มีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง รวมทั้งตัวแทนของชาวบ้านร่วมแสดงความคิดเห็น และจัดทำแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินโครงการ ฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง แสดงดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 แนวทางการพัฒนากลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม (แบบ ก.)

การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล (สอ.)

เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.)

เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP)

เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.)

เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.)

และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบไปด้วย 7 ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงาน

โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

สำหรับนักวิจัย

กลุ่มบ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อผู้เก็บแบบสอบถาม .....

วันที่กรอกแบบสอบถาม ..... เดือน ..... พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนกลาง สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง (เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกองโรคเฝ้าระวัง ควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เท่านั้น)
- .....

2. ตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล

- ( ) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.)
- ( ) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.)
- ( ) เจ้าหน้าที่อนามัยตำบล (สอ.)
- ( ) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP)
- ( ) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.)
- ( ) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.)

3. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

4. อายุ ..... ปี (อายุเต็มปี)

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ( ) ไม่ได้เรียนหนังสือ ( ) ประถมศึกษา
- ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา
- ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ปวศ. สูง
- ( ) บริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

6. ระยะเวลาการทำงาน

- ( ) ต่ำกว่า 1 ปี ( ) 1 - 5 ปี
- ( ) 6 - 10 ปี ( ) 10 ปีขึ้นไป

7. บทบาท/ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรคเฝ้าระวัง.....
- .....

8. ท่านเคยได้รับการอบรม เรื่องโรคเฝ้าระวังหรือไม่

- ( ) เคย จำนวน.....ครั้ง ( ) ไม่เคย

ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

ความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง

1. ยุงที่ไม่ได้นำเชื้อโรคเท้าช้าง คือ

☐ ยุงลายป่า	☐ ยุงรำคาญ
☐ ยุงก้นปล่อง	☐ ยุงเสือหรือยุงดำ
2. ข้อใดคือวิธีการตัดวงจรการแพร่โรคเท้าช้างที่คน

☐ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะ
☐ ให้ทุกคนได้กินยาเพื่อลดจำนวนเชื้อ
☐ ตรวจโลหิตหาเชื้อทุก 4 เดือน
☐ ทายาป้องกันยุง
3. ข้อใดไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง

☐ กำจัดเชื้อพยาธิไมโครฟิลาเรีย (Microfilaria) ให้หมดไปจากผู้ป่วย
☐ ใช้การควบคุมด้วยชีววิธี เช่น <i>Bacillus sphaericus</i> ในการควบคุม
☐ กินยา Diethylcarbamazine Citrate (DEC)
☐ นอนกางมุ้ง
4. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างส่วนใดของร่างกายจะไม่บวมโต

☐ แขน	☐ ท้อง
☐ ขา	☐ อวัยวะเพศ
5. จังหวัดใดในประเทศไทยที่ไม่พบผู้ป่วยโรคเท้าช้าง

☐ กาญจนบุรี	☐ นราธิวาส
☐ แม่ฮ่องสอน	☐ นนทบุรี
6. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างจะแสดงอาการเจ็บป่วยอย่างไร

☐ หัวใจวาย
☐ มีอาการปวด มีไข้ และรู้สึกไม่สบายกายประมาณ 3 - 5 วัน
☐ ชัก หมดสติ
☐ ความจำเสื่อม

7. ข้อใดไม่ใช่วิธีการลดขนาดของความพิการในผู้ป่วยโรคเท้าช้าง
- ( ) ฟอกสบูวันละ 2 ครั้งบริเวณที่บวม
  - ( ) ยกขาขึ้นสูง เพื่อให้มีการไหลเวียนของน้ำเหลือง
  - ( ) เมื่อมีแผลหรือถลอกไม่ควรใช้ยาฆ่าเชื้อทันที
  - ( ) รักษาเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ
8. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างจะต้องได้รับการรักษาอาการป่วยโดยการควบคุมการอักเสบที่ส่วนใด
- ( ) การอักเสบของต่อมและทางเดินน้ำเหลือง
  - ( ) การอักเสบของต่อมหมวกไต
  - ( ) การอักเสบของต่อมลูกหมาก
  - ( ) การอักเสบของต่อมใต้สมอง

ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้าง
 ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้เพียงใด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้				
2. การสัมผัสผู้ป่วยโรคเท้าช้างทำให้เป็นโรคเท้าช้างได้				
3. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถกำจัดให้หมดไปได้				
4. คนป่วยเป็นโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย				
5. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็น				
6. การป้องกันยังเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข				

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. รัฐบาลสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรค เท้าช้างอย่างเพียงพอจะไม่ทำให้โรค เท้าช้างลดจำนวนลง				
8. หากคนในชุมชนสนับสนุนโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง จะทำให้โรคเท้าช้าง ลดลง				

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ของท่าน มีจำนวน
เพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
( ) เพียงพอ
( ) ไม่เพียงพอ (ระบุ).....
2. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ของท่าน มีคุณสมบัติ
ด้านความรู้ ความสามารถเหมาะสมหรือไม่
( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
3. ท่านคิดว่าเงินงบประมาณที่รัฐให้สนับสนุนในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ทั้งหมด
12,471,000 บาท ในปี พ.ศ. 2545 – 2549 นั้น มีความเพียงพอต่อการดำเนินงานตามโครงการ
กำจัดโรคเท้าช้าง ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
( ) เพียงพอ
( ) ไม่เพียงพอ (ระบุ) .....

4. ท่านคิดว่าการกระจายของเงินงบประมาณที่รัฐให้สนับสนุนในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างต่อแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมหรือไม่
☐ เหมาะสม
☐ ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
5. ท่านคิดว่าการกระจายของเงินงบประมาณที่รัฐให้สนับสนุนในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างต่อแต่ละกิจกรรม มีความเหมาะสมหรือไม่
☐ เหมาะสม
☐ ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
6. ท่านคิดว่าปริมาณวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่ มีความเพียงพอหรือไม่
☐ เพียงพอ
☐ ไม่เพียงพอ (ระบุ) .....
7. ท่านคิดว่าคุณภาพวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมหรือไม่
☐ เหมาะสม
☐ ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
8. ท่านคิดว่าแผนงาน/โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับประเทศหรือไม่
☐ เหมาะสมและสอดคล้อง
☐ ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง (ระบุ) .....
9. ท่านคิดว่าแผนงาน/โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับจังหวัดหรือไม่
☐ เหมาะสมและสอดคล้อง
☐ ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง (ระบุ) .....

10. ท่านคิดว่าแผนงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในระดับอำเภอหรือไม่

( ) เหมาะสมและสอดคล้อง
( ) ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง (ระบุ) .....

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. การปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานที่วางไว้หรือไม่

( ) เป็นไปตามระยะเวลา
( ) ไม่เป็นไปตามระยะเวลา

2. การปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีการปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรมหรือไม่

( ) ปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรม
( ) ปฏิบัติงานไม่ครบทุกกิจกรรม

3. การปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีขั้นตอนการปฏิบัติตรงตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่

( ) ตรงตามแผน
( ) ไม่ตรงตามแผน (ระบุ) .....

4. ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีความเหมาะสมหรือไม่ที่จะสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....

5. การปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีความครอบคลุมแผนงานหรือไม่

( ) ครอบคลุม
( ) ไม่ครอบคลุม (ระบุ) .....

6. เทคนิควิธีการ เช่น การอบรมของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง การเจาะเลือดเพื่อประเมินผลการ
จ่ายยารักษา ที่ใช้ในการปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่
( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
7. กฎระเบียบต่าง ๆ มีส่วนช่วยต่อการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างหรือไม่
( ) ช่วย
( ) ไม่ช่วย
8. การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างระดับอำเภอ มีความเหมาะสม
หรือไม่ เช่น มีผู้รับผิดชอบโครงการฯ ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานใน
โครงการชัดเจน เป็นต้น
( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
9. การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างระดับจังหวัด มีความเหมาะสม
หรือไม่ เช่น มีผู้รับผิดชอบโครงการฯ ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานใน
โครงการชัดเจน เป็นต้น
( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
10. การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้างระดับประเทศ มีความเหมาะสม
หรือไม่ เช่น มีผู้รับผิดชอบโครงการฯ ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน
ในโครงการชัดเจน เป็นต้น
( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....

11. การบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีการประสานงานในโครงการอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
- ( ) มีประสิทธิภาพ
- ( ) ไม่มีประสิทธิภาพ (ระบุ) .....
12. การบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการที่มีประสิทธิภาพหรือไม่
- ( ) มีประสิทธิภาพ
- ( ) ไม่มีประสิทธิภาพ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. ปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสมในการเป็นโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ มีจำนวนเป็นอย่างไร

( ) ทราบ

เดือน	จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม (ราย)		
	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547
มกราคม	.....	.....	.....
กุมภาพันธ์	.....	.....	.....
มีนาคม	.....	.....	.....
เมษายน	.....	.....	.....
พฤษภาคม	.....	.....	.....
มิถุนายน	.....	.....	.....
กรกฎาคม	.....	.....	.....
สิงหาคม	.....	.....	.....
กันยายน	.....	.....	.....
ตุลาคม	.....	.....	.....
พฤศจิกายน	.....	.....	.....
ธันวาคม	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....

- ( ) ไม่แน่ใจ แต่ในภาพรวมคิดว่า
- ( ) สูงขึ้น ( ) เท่าเดิม ( ) ลดลง
- ( ) ไม่ทราบ
2. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างไร
- ( ) ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี (ร้อยละ 70 ขึ้นไป)
- ( ) ได้รับการดูแลรักษาดีปานกลาง (ร้อยละ 50 - 69)
- ( ) ได้รับการดูแลรักษาไม่ดี (ต่ำกว่าร้อยละ 50)

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

1. ในการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน หรือสมาคมอื่น ๆ หรือไม่
- ( ) ได้รับ (ระบุหน่วยงาน).....
- ลักษณะความร่วมมือสนับสนุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) งบประมาณ ( ) บุคลากร ( ) วัสดุอุปกรณ์ สถานที่
- ( ) วิชาการ ( ) ข้อมูล ( ) ยานพาหนะ
- ( ) อื่น ๆ .....
- ( ) ไม่ได้รับ
2. ในการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่
- ( ) ได้รับ (ระบุลักษณะของความร่วมมือสนับสนุน ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) เงินบริจาค ( ) วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ( ) ร่วมเป็นอาสาสมัคร
- ( ) เข้ารับการอบรม ร่วมประชุม/สัมมนา ( ) รายงานข้อมูลผู้ป่วย
- ( ) มารับการรักษา ( ) มารับการเจาะโลหิต ( ) จัดยาควบคุมโรคแมว
- ( ) อื่น ๆ .....
- ( ) ไม่ได้รับ

ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

[illegible]

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

[illegible]

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม (แบบ ข.)
การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบไปด้วย 7 ส่วนดังนี้ คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
- ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง
- ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก
- ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

สำหรับนักวิจัย	
กลุ่มบ้าน.....	หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....	จังหวัด.....
ชื่อผู้เก็บแบบสอบถาม	
วันที่กรอกแบบสอบถาม	เดือน..... พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ ..... ปี (อายุเต็มปี)
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
( ) ไม่ได้เรียนหนังสือ ( ) ประถมศึกษา
( ) มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา
( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ปกศ. สูง
( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
4. ระยะเวลาการทำงาน
( ) ต่ำกว่า 1 ปี ( ) 1 - 5 ปี
( ) 6 - 10 ปี ( ) 10 ปีขึ้นไป
5. บทบาท/ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานโรคเท้าช้าง.....
.....
6. ท่านเคยได้รับการอบรม เรื่องโรคเท้าช้างหรือไม่
( ) เคย จำนวน.....ครั้ง ( ) ไม่เคย

ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมโรคเท้าช้าง

ความรู้เกี่ยวกับโรคเท้าช้าง

1. ยุงที่ไม่ได้นำเชื้อโรคเข้าข้าง คือ
( ) ยุงลายป่า	( ) ยุงรำคาญ
( ) ยุงก้นปล่อง	( ) ยุงเสือหรือยุงดำ

2. ข้อใดคือวิธีการตัดวงจรการแพร่โรคเท้าช้างที่คน

- ( ) ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะ
- ( ) ให้ทุกคนได้กินยาเพื่อลดจำนวนเชื้อ
- ( ) ตรวจโลหิตหาเชื้อทุก 4 เดือน
- ( ) ทายาป้องกันยุง

3. ข้อใดไม่ใช่การควบคุมการแพร่เชื้อโรคเท้าช้าง

- ( ) กำจัดเชื้อพยาธิไมโครฟิลาเรีย (Microfilaria) ให้หมดไปจากผู้ป่วย
- ( ) ใช้การควบคุมด้วยชีววิธี เช่น *Bacillus sphaericus* ในการควบคุม
- ( ) กินยา Diethylcarbamazine Citrate (DEC)
- ( ) นอนกางมุ้ง

4. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างส่วนใดของร่างกายจะไม่บวมโต

( ) แขน	( ) ท้อง
( ) ขา	( ) อวัยวะเพศ

5. จังหวัดใดในประเทศไทยที่ไม่พบผู้ป่วยโรคเท้าช้าง

( ) กาญจนบุรี	( ) นราธิวาส
( ) แม่ฮ่องสอน	( ) นนทบุรี

6. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างจะแสดงอาการเจ็บป่วยอย่างไร

- ( ) หัวใจวาย
- ( ) มีอาการปวด มีไข้ และรู้สึกไม่สบายกายประมาณ 3 - 5 วัน
- ( ) ชัก หมดสติ
- ( ) ความจำเสื่อม

7. ข้อใดไม่ใช่วิธีการลดขนาดของความพิการในผู้ป่วยโรคเท้าช้าง
- ( ) ฟอกสบูวันละ 2 ครั้งบริเวณที่บวม
  - ( ) ยกขาขึ้นสูง เพื่อให้มีการไหลเวียนของน้ำเหลือง
  - ( ) เมื่อมีแผลหรือถลอกไม่ควรใช้ยาฆ่าเชื้อทันที
  - ( ) รักษาเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ
8. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างจะต้องได้รับการรักษาจากการป่วยโดยการควบคุมการอักเสบที่ส่วนใด
- ( ) การอักเสบของต่อมและทางเดินน้ำเหลือง
  - ( ) การอักเสบของต่อมหมวกไต
  - ( ) การอักเสบของต่อมลูกหมาก
  - ( ) การอักเสบของต่อมไธสมอง

ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้าง
ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้เพียงใด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถป้องกันและควบคุมได้				
2. การสัมผัสผู้ป่วยโรคเท้าช้างทำให้เป็นโรคเท้าช้างได้				
3. โรคเท้าช้างเป็นโรคที่สามารถกำจัดให้หมดไปได้				
4. คนป่วยเป็นโรคเท้าช้างจะต้องพิการทุกราย				
5. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างเป็นสิ่งจำเป็นสาธารณสุข				

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
6. การป้องกันยุงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข				
7. หากรัฐบาลสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการ ป้องกันและควบคุมโรคเท้าช้างอย่างเพียงพอ จะไม่ทำให้โรคเท้าช้างลดจำนวนลง				
8. หากคนในชุมชนสนับสนุนโครงการ กำจัดโรคเท้าช้าง จะทำให้โรคเท้าช้าง ลดลง				

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าสู่โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ของท่าน มีจำนวน
เพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
( ) เพียงพอ
( ) ไม่เพียงพอ (ระบุ).....
2. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในพื้นที่ของท่าน มีคุณสมบัติ
ด้านความรู้ ความสามารถเหมาะสมหรือไม่
( ) เหมาะสม
( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....
3. ท่านคิดว่าปริมาณวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่
มีความเพียงพอหรือไม่
( ) เพียงพอ
( ) ไม่เพียงพอ (ระบุ) .....

4. ท่านคิดว่าคุณภาพวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้างในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมหรือไม่

( ) เหมาะสม

( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. การปฏิบัติกิจกรรมในงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีการปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรมหรือไม่

( ) ปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรม

( ) ปฏิบัติงานไม่ครบทุกกิจกรรม

2. เทคนิควิธีการ เช่น การอบรมของโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง การเจาะเลือดเพื่อประเมินผลการจ่ายยารักษา ที่ใช้ในการปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่

( ) เหมาะสม

( ) ไม่เหมาะสม (ระบุ) .....

3. การบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีการประสานงานในโครงการอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

( ) มีประสิทธิภาพ

( ) ไม่มีประสิทธิภาพ (ระบุ) .....

4. การบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง มีระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการที่มีประสิทธิภาพหรือไม่

( ) มีประสิทธิภาพ

( ) ไม่มีประสิทธิภาพ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. ปริมาณของผู้ป่วยใหม่สะสมในการเป็นโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ มีจำนวนเป็นอย่างไร
- ( ) ทราบ

เดือน	จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม (ราย)		
	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547
มกราคม	.....	.....	.....
กุมภาพันธ์	.....	.....	.....
มีนาคม	.....	.....	.....
เมษายน	.....	.....	.....
พฤษภาคม	.....	.....	.....
มิถุนายน	.....	.....	.....
กรกฎาคม	.....	.....	.....
สิงหาคม	.....	.....	.....
กันยายน	.....	.....	.....
ตุลาคม	.....	.....	.....
พฤศจิกายน	.....	.....	.....
ธันวาคม	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....

- ( ) ไม่แน่ใจ แต่ในภาพรวมคิดว่า
- ( ) สูงขึ้น ( ) เท่าเดิม ( ) ลดลง
- ( ) ไม่ทราบ

2. ผู้ป่วยโรคเท้าช้างในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างไร
- ( ) ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี (ร้อยละ 70 ขึ้นไป)
- ( ) ได้รับการดูแลรักษาดีปานกลาง (ร้อยละ 50 - 69)
- ( ) ได้รับการดูแลรักษาไม่ดี (ต่ำกว่าร้อยละ 50)

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

1. ในการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน หรือสมาคมอื่น ๆ หรือไม่
 ( ) ได้รับ (ระบุหน่วยงาน).....
 ลักษณะความร่วมมือสนับสนุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ( ) งบประมาณ ( ) บุคลากร ( ) วัสดุอุปกรณ์ สถานที่
 ( ) วิชาการ ( ) ข้อมูล ( ) ยานพาหนะ
 ( ) อื่น ๆ .....
 ( ) ไม่ได้รับ

2. ในการดำเนินงานตามโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่
 ( ) ได้รับ (ระบุลักษณะของความร่วมมือสนับสนุน ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ( ) เงินบริจาค ( ) วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ( ) ร่วมเป็นอาสาสมัคร
 ( ) เข้ารับการอบรม ร่วมประชุม/สัมมนา ( ) รายงานข้อมูลผู้ป่วย
 ( ) มารับยารักษา ( ) มารับการเจาะโลหิต ( ) ซักถามควบคุมโรคแมว
 ( ) อื่น ๆ .....
 ( ) ไม่ได้รับ

ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

[The page contains ten sets of horizontal dashed lines for writing.]

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

[illegible]

ภาคผนวก ค

แบบสำรวจ

การประเมินกลไกการบริหารจัดการโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เจ้าหน้าที่สถานีนามัยตำบล (สน.)

เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสอ./สสจ.)

เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP)

เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.)

เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.)

และเจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

สำหรับนักวิจัย

ชื่อหน่วยงาน .....

กลุ่มบ้าน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ชื่อผู้เก็บแบบสำรวจ .....

วันที่สำรวจ ..... เดือน ..... พ.ศ. 2548

1. ตำแหน่งหรือบทบาทของผู้ให้ข้อมูล

- ( ) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
- ( ) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด (สสจ./สสอ.)
- ( ) เจ้าหน้าที่อนามัยตำบล (สอ.)
- ( ) เจ้าหน้าที่เครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP)
- ( ) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.)
- ( ) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (ศตม.)
- ( ) เจ้าหน้าที่สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค

2. ในหน่วยงานมีบุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ด้านงานสาธารณสุข จำนวน.....คน

3. ในหน่วยงานมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรคเท้าช้าง จำนวน.....คน

4. ระดับการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรคเท้าช้างในหน่วยงาน

วุฒิการศึกษาที่จบ	จำนวน (คน)
ไม่ได้เรียนหนังสือ	.....
ประถมศึกษา	.....
มัธยมศึกษาตอนต้น	.....
มัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา	.....
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปวส./ปวท./ปกศ. สูง	.....
ปริญญาตรี	.....
สูงกว่าปริญญาตรี	.....

5. การได้รับการอบรม เรื่องโรคเท้าช้างของบุคลากรในหน่วยงาน

- ( ) เคย จำนวน.....คน
- ( ) ไม่เคย จำนวน.....คน

6. หน่วยงานมีแผนการปฏิบัติงานด้านกำจัดโรคเท้าช้างหรือไม่

- ( ) มี ( ) ไม่มี

7. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการกำจัดโรคเท้าช้าง

ปีงบประมาณ 2545 จำนวน ..... บาท

ปีงบประมาณ 2546 จำนวน ..... บาท

ปีงบประมาณ 2547 จำนวน ..... บาท

ปีงบประมาณ 2548 จำนวน ..... บาท

8. จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสมในพื้นที่

เดือน	จำนวนผู้ป่วยใหม่สะสม (ราย)		
	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547
มกราคม	.....	.....	.....
กุมภาพันธ์	.....	.....	.....
มีนาคม	.....	.....	.....
เมษายน	.....	.....	.....
พฤษภาคม	.....	.....	.....
มิถุนายน	.....	.....	.....
กรกฎาคม	.....	.....	.....
สิงหาคม	.....	.....	.....
กันยายน	.....	.....	.....
ตุลาคม	.....	.....	.....
พฤศจิกายน	.....	.....	.....
ธันวาคม	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....

บรรณานุกรม

- กนิษฐา สุวัตรกุล. 2541. การประเมินผลโครงการฝึกอบรมอาชีพ: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์
สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กรมควบคุมโรคติดต่อ. กองโรคเท้าช้าง. 2541. โรคเท้าช้าง. กรุงเทพมหานคร: กองโรคเท้าช้าง
กรมควบคุมโรคติดต่อ.
- _____. 2543. โครงการกำจัดโรคเท้าช้าง. กรุงเทพมหานคร: อามีโก้ สตูดิโอ.
- _____. 2544. รายงานประจำปี กองโรคเท้าช้าง 2543. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. 2545. รายงานประจำปี 2544. กรุงเทพมหานคร: กองโรคเท้าช้าง กรมควบคุม
โรคติดต่อ.
- กัลยาณี สุธะเวทิน. 2540. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานป้องกันและ
ควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล: ศึกษาเฉพาะ
กรณีจังหวัดอำนาจเจริญ. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์.
- คณาจารย์ชมรมเด็ก. 2542. อ้างถึงใน มยุรี สีมานจ. 2547. การพัฒนาคู่มือการเรียนการสอน
เรื่องโรคติดต่อมาโดยอยู่ในระดับอนุบาลและประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. 2527. การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน
สไตร์.
- _____. ม.ป.ป. อ้างถึงใน ญัฐริมา มากฐ. 2545. การประเมินโครงการแก้ไขปัญห
ความยากจน (กข.คจ.) ตามมติคณะรัฐมนตรีโดยใช้งบประมาณพิเศษปี 2544
ตามแผนก่อนนี้ต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- จำลอง โพธิ์บุญ. 2545. การประเมินด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการอนุรักษ์พลังงาน. เอกสารวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. 2547. การบริหารโครงการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: ทิพนครการพิมพ์.
- จิตรกร สามประดิษฐ์ และคณะ. 2536. การบริหารโครงการพัฒนาจังหวัด: กรณีศึกษา โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อจังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. 2544. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows. ขอนแก่น: โครงการมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐริมา มากชู. 2545. การประเมินโครงการแก้ไขปัญหามลพิษ (กข.คจ.) ตามมติคณะรัฐมนตรีโดยใช้งบประมาณพิเศษปี 2544 ตามแผนก่อนหน้าต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทีมงานสุขภาพสยาม. 2547. (20 ตุลาคม). โรคเท้าช้าง elephantiasis. (Online). Available URL: <http://www.siamhealth.net/disease/infectious/elephantiasis/elephantiasis.htm>.
- ธงชัย สันติวงศ์. 2531. หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรพงศ์ จันดาวัลย์. 2543. บทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการป้องกันและควบคุมโรคฉาล์สซีเมียในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นพพรณ จะปุ่น. 2542. ประเมินโครงการฝึกอบรมที่นำเทคนิควิธีบางรัก อาร์พีอาร์มาใช้ในการตรวจโลหิตหาโรคซิฟิลิส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวม สงวนทรัพย์. 2535. อ้างถึงใน สลิล ปรุณกาญจนา. 2547. ความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นัทธมน เจียบแหลม 2543. ผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

- บลูม และคณะ. ม.ป.ป. อ้างถึงใน อรรถกร ปัตถนโรวาท. 2546. พิมพ์ครั้งที่ 3. การสื่อสาร
เพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2531. อ้างถึงใน นิรันดร์ ชวนชื่น. 2539. ทักษะคติของชาว
เชียงใหม่ต่อระบบการขนส่งสาธารณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. 2542. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร: บีแอนด์บีพับลิชชิง.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทักษะคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสงค์ วรรณพงษ์. 2541. การประเมินโครงการเยาวชนด้านยาเสพติดและอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พยอม วงศ์สารศรี. 2528. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: พรวนการพิมพ์.
- พลุ เดชะรินทร์. 2544. เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ
Key Performance Indicators. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรภา ไซคยางกูร. 2547. ความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกัน
และควบคุมโรคไข้เลือดออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- พัฒนา มูลพฤกษ์. 2539. อ้างถึงใน มยุรี สีมารจร. 2547. การพัฒนาศู่มือการเรียนรู้
การสอนเรื่องโรคติดต่อโดยอยู่ในระดับอนุบาลและประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ. 2539. การบริหารโครงการถนนปลอดมลพิษจากฝุ่น.
ภาคินพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มนูญ ตนะวัฒนา. 2532. การบริหาร - การจัดการธุรกิจยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร:
ภาพพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.
กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

- รุ่งนภา เพชรปานกัน. 2543. พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันโรคเท้าช้างของ
ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงสูง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ลัดดา เขียมสุขศรี. 2543. การประเมินโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อมใน
- แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัดราชบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. 2541. อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ. 2545. การประเมินด้าน
สิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการอนุรักษ์พลังงาน. เอกสารวิจัย เสนอต่อ
คณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย รูปขำดี. 2541. เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการโครงการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (อัดสำเนา)
- ศิริอร ชันธรัตน์. 2539. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.
- สมบัติ อารมย์วงศ์. 2544. การบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- สมพงศ์ เกษมสิน. 2519. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สลิลา ปฐมกาญจนา. 2547. ความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรค
ไข้เลือดออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.). 2544. รายงานการประเมินผล
การดำเนินงานโครงการอาคารของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ยูนิเวอร์แซล
แอนดิอินโนเวทีฟ คอนซัลติง.
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช. 2547. (20 ตุลาคม) โรคเท้าช้าง.
(Online). Available URL: <http://dpc11.ddc.moph.go.th/virus3.htm>.
- สุเทพ พิมพ์รัตน์. 2543. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนพัฒนา:
ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาพ วาดเขียน. 2525. คู่มือทางสังคมศาสตร์ ลักษณะที่ดี ชนิดและวิธีหาคุณภาพของ
เครื่องมือ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อรรณพ ปิณฑนิโอวาท. 2546. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อุ้นเรื่อน ศิริวานิชกุล. 2537. การศึกษาจำนวนประชากรของยุงชนิด *Aedes* (Finlaya) *niveus* group และการระบาดของโรคเท้าช้างที่เกิดจากเชื้อพยาธิชนิด *Wuchereria bancrofti* ในอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุษา เล็กอุทัย. 2542. โรคติดเชื้อปรสิตนำโดยยุงพาหะ: การควบคุมโรคมาลาเรียและโรคเท้าช้าง. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีการพิมพ์.
- Allport, Gordon W. 1953. อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทศนคติ: การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- Dale, Ernest. n.d. อ้างถึงใน พรณี ประเสริฐวงศ์, วีระนารถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโณ. 2515. การจัดการและการบริหาร (Organization and Management (O&M)). กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- Drucker, Peter F. n.d. อ้างถึงใน พรณี ประเสริฐวงศ์, วีระนารถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโณ. 2515. การจัดการและการบริหาร (Organization and Management (O&M)). กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- Gaddis, Paul. 1959. อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ. 2539. การบริหารโครงการถนนปลอดมลพิษจากฝุ่น. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Goodman, Louis J. 1980. อ้างถึงใน จิตรกร สามประดิษฐ์ และคณะ. 2536. การบริหารโครงการพัฒนาจังหวัด: กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อจังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Goodman, Louis J. and Love, Ralph N. 1980. อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ. 2539. การบริหารโครงการถนนปลอดมลพิษจากฝุ่น. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Koontz, Harold D. 1972. อ้างถึงใน ประยุทธ์ โพธิ์แก้วกุล. 2542. การประเมินผลโครงการมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 3 ณ จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Loudon, David L. and Bitta, Della. 1993. อ้างถึงใน ดารา ทีปะปาล. 2546. เอกสารคำสอนพฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

- Pinto, Jeffrey K. and Slevin, Dennis P. 1980. อ้างถึงใน จิตรกร สามประดิษฐ์ และคณะ. 2536. การบริหารโครงการพัฒนาจังหวัด: กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อจังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. 1988. อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ. 2539. การบริหารโครงการถนนปลอดมลพิษจากฝุ่น. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Provus. 1969. อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ. 2545. การประเมินด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการอนุรักษ์พลังงาน. เอกสารวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Stufflebeam, Daneil and others. 1967. อ้างถึงใน จำลอง โพธิ์บุญ. 2545. การประเมินด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการอนุรักษ์พลังงาน. เอกสารวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Tuner, Rodney J. 1993. อ้างถึงใน พิชัย ชนะนันท์ศักดิ์ และคณะ. 2539. การบริหารโครงการถนนปลอดมลพิษจากฝุ่น. ภาคนิพนธ์คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Yamane, Taro. 1960. อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานนท์. 2544. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวนันท์มาศ มาลัยทอง

ประวัติการศึกษา

วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรทะเล
และชายฝั่ง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ปีการศึกษา 2544